

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, VASÁRNAP 1925 június 21.

164. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foucière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)

Június

Föltámadt már az ólmos ég nyirkos kriptájából, az egek palakárpitjai megszakadoztak s zengő fény, ujjongó meleg, a színek tobzódó koloritja ömlik el a vigasztalan világon. Lent még tócsák poshadnak a kikopott utakon, de ezek a tócsák már a tündöklő mennyboltot tükrözik. Óh Június, csudaszép Június, ne veszdődjünk most az élet kis ügyeivel, tüskés és hináros politikával, fejjük fölé tornyosuló kenyérgondokkal, ne zengjünk most dicséretet az érdemtelennek, ne hódoljunk a sulytalan tekintély előtt, zengjen most téged ez az írás, gyönyörű Június, ki duzzasztod a kalászkokat, fölruházod a virágokat, aki a szent, az áldott kenyér meleg ígérését ültetted a fölserdült szárba s illatot lehelsz a nyiló virág szüz szirmai közé. Milyen vigasztalan volt az őszi eső s a bőjti szél s milyen ujjongó, lelket felszabadító s kedvet fölgyújtó a kék ég, a napos domb s az esti szélő langyos cirógatása. Gyönyörű Június, diadalmas, érett nyár, te öltöztetted smaragdzöldbe a zsendülő mezőt, te fürdeted meg azurkékbe az eget, te harmatozod be a remény rózsaszínével s a férfiszív pirosával a virágokat, te, aki fiatal vagy, zengő, üde és meleg, mint az asszonyölelés és puha, mint a gyerekszaj csókja. Ne énekeljünk többet *fegyvert és férfit*, ne öntsük össze ünnepi szavainkat piedesztálul azok számára, akik modelt akarnak állni a saját szobrukhoz, ne higgyük, ne hitessük el, hogy a világ legnagyobb bölcsesége az, amit a siker babérjával koszoruzott politikus mond turóscsuszta és fekete-kévé között, ne higgyük és ne hitessük el, hogy a legnagyobb cselekedet az, amit a buta véletlen egy-egy mitsem sejtő, talán délutáni álmát alvó tábornok marsalbotjához köt, ne legyünk ez egyszer apostolai annak a bölcs iróniának, mely ész tétel fel mindenkinél, akinek az Uristen hivatalt adott, ne higgyük el, hogy a leghangosabb mondat a legbölcsőbb igazság s a legbátrabb gesztus a leggüncstalanabb tett — inkább boruljanak le áhítattal és alázattal a nyiló virág, serkedő fű, az egy napos rovar kifürkészhetetlen titka, fölmérhetetlen törvényszerűsége, megfejthetetlen titkozatossága előtt. Az emberi értelem nem tud olyan tökéletes gépet konstruálni, mint amilyen tökéletes, megmáshíthatatlan és leronthatatlan egyetlen harmatcsöpp felszíni feszültségének törvénye. A legcélbatalóbb elmélet, legbravurosabban kiravaszkodott műregek belátha-

atlan távolságban marad el a csirázó fűmag csodája mellett. Megközelíthetjük repülőgéppel az északi sarkot, hegyeket hányhatunk egymás tetejébe, kiszárithatjuk a tengereket s elárasztathatjuk vízzel a sivatagokat, üzenetet küldhetünk azzal az erővel, mely betölti a világúrt s egyensúlyban tartja a sarkcsillag felé rohanó naprendszer csillagait, mégsem lesz soha annyi erőnk, hogy egyetlen satnya fűszálban eltérítsük a sejtoszlás misztikus törvényeit attól az örök elrendeltéstől, mely örök időre, örök érvénnyel rajzolta ki embernek, virágnak, világnak útjait az égi mezőkön s melynek egyformán és lerázhatatlanul rabja a Katicabogár és a Naprendszer.

Ne imádjunk hát faragott képet és faragatlan tökfilkót, ne boruljunk térdre az esetlegességek, a múlt sikerek hősei s a vérnek és nyomornak fölmentjei előtt. Nincs a dicsőségnek piedesztálja, nincs az a biborló trónus, amelyik a tiszta emberi értelem előtt magasabbra nőhet, mint az utszéli pa-

rél. Ne tömjénfüstben, ne harangzugásban, fűben, kőben, fában, napsugárban találjuk meg az örök istent, a mindenható urát, aki most, június melegével és boldog színeivel árasztja el a vigasztalan szürkeség fegyenceit. Hódolattal és alázattal hajtunk térdet-fejet az Élet mindenható ereje előtt, mely maga az első ok és a végső okozat, a köszikla, melyből kiszökött a fejlődés patakja s az Óceán, hová befut széles hullámokban hömpölygő áradata.

Lopjatok ki az élethől minden hervadást, minden árnyékot és minden halottat, hadd omoljon zuhogva a zengő fény s áradjon boldog bőséggel az áldott meleg. Legyen holdog ur, magasságos főnség, büszkén trónoló uralkodó az áldott ölü, termékeny méhű Június, aki maga az ujjongó öröm, térdreboruló alázat, a teremő erő, a fogantató ölelés, s föltakarozott titok, megnyitott tömlője az ámulató csodáknak, aki maga az örök szépség, örök fény, örök derű és örök vigasztalás.

(d. j.)

Obstrukció a parlamentben

Az ellenzék parlamenti bizottság kiküldését követeli a sziszaki atrocitások felülvizsgálására

Az ellenzék a törvényhozó bizottságban megkezdett obstrukciós jellegű harcát a kormány ellen a parlament plenumában is folytatja. A parlament szombat ülése már ennek az obstrukciónak a jegvében zajlott le.

A házszabályok meglehetősen korlátozott lehetőséget nyújtanak az obstrukciónak, az ellenzék azonban minden legkisebb lehetőséget, amelyet a házszabályok biztosítanak, kihasznál. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és a kormány egyes javaslataira kért sürgősség kimondása fölötti vita formájában az ellenzék szombat délelőtt meg tudta akadályozni, hogy a parlament délelőtti ülésén egyáltalán rá lehessen térni a napirendre.

Tekintettel arra, hogy a sürgősségi javaslatok között szerepel a tizenkettőre nézve benyújtott sürgősségi javaslat is, a kormánynak és a házelnökségnek is meglehetősen gondolt okozott az ellenzék taktikája. A kormány ugy akarta kifárasztani az ellenzékot, hogy a szokásos déli megszakítás nélkül mindaddig együtt tartja az ülést, amíg a tizenkettő javaslat sürgősségét a Ház meg nem szavazza.

Az ellenzéki vezéreknek a Ház elnökségénél való tiltakozása azonban mégis azzal az eredménnyel járt, hogy délután két órakor az ülést félbeszakították, azonban már délután három órára kitűzték az ülés folytatását.

A délelőtti ülést egyébként féltizkor nyitotta meg *Trikovics* Márkó elnök. Napirend előtt, már a jegyzőkönyv felolvasása közben az el-

lenzék nagy zajban tör ki és tiltakozik az ellen, hogy a parlament délutáni ülését akkor nyitották meg, amikor még a képviselők nem gyűltek össze a teremben. Több ellenzéki szónok kér szót a jegyzőkönyvhöz. Dr. *Grol* demokrata hangsúlyozza, hogy az elnök *puccsot követelt el*, *Gosar* klerikális, *Behmen* muzulmán és *Zsanics* (Zajednica) ugyancsak kifogásolják az elnök eljárását. *Trikovics* elnök végül elrendeli a szavazást, amelynek eredményeképpen a többség hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Már ebből az első incidensből is nyilvánvaló volt, hogy az ellenzéknek obstrukciós szándékai vannak, ami bebizonyul akkor is, amikor *Kobasica* titkár felolvassa a pénzügyminiszter átiratát, amellyel betérjeszti a parlamentnek az új vámtarifát és kéri a sürgősség kimondását.

Smodelj klerikális beszédében annak a véleményének ad kifejezést, hogy a kormánynak ez az eljárása újabb támadás az ellenzék ellen. A kormány egész meglepetésszerűen olyan javaslatot terjeszt a parlament elé, amelynek felbecsülhetetlen fontossága van az ország gazdasági fejlődése szempontjából és miután a képviselők nem is ismerik a javaslatot, ellenzi a sürgősség kimondását.

Setyerov Szlavko demokrata félórás beszédében ugyancsak a sürgősség ellen nyilatkozik, majd *Neudorfer* Radics-párti beszédében ugyancsak élesen elítéli, hogy ilyen fontos javaslatot előkészítés nélkül

hoznak a parlament elé és kifejti, hogy az idő is alkalmatlan az új vámtarifa bevezetésére, mert a dinár még nem szilárd.

Az első vihar

Kurbegovics muzulmán hangsúlyozza, hogy a vámtarifánál sokkal sürgősebb és fontosabb ügyek vannak tárgyalásra, így a rokkantörvény, a képviselők fizetésének rendezése és leginkább a szerb-horvát megegyezés kérdése.

Grin Dusan radikális visszautasítja az ellenzék vádjait és tiltakozik az ellenzék illojális obstrukciója ellen. Különösen a horvát képviselőknek veti a szemükre viselkedésüket és kifogásolja, hogy a horvátok állandóan lekicsinylően beszélnek a »balkáni szellemről«, holott éppen ez a szellem szabadította fel őket.

Személyes kérdésben *Kulovec* klerikális, majd *Neudorfer* Radics-párti szolal fel és az utóbbi kijelenti, hogy Horvátország 1918-ban saját erejéből, minden idegen befolyástól mentesen kiáltotta ki függetlenségét.

Ez a kijelentés óriási vihart vált ki a jobboldalon és a kormánypárttól odakiáltják a szónoknak:

— Szégyen ilyesmit mondani!

A vihar csillapultával az elnök szavazásra teszi fel a kérdést és a többség megszavazza a sürgősséget.

Kobasica titkár bejelenti ezután, hogy a pénzügyminiszter betérjesztette a költségvetési tizenkettőkről szóló javaslatot és kéri a sürgősség kimondását. Az ellenzék erre újabb obstrukciós rohamot intéz és az ellenzéki pártok képviselői nagy számban iratkoznak fel szólasra.

Dr. *Krajacs* (Zajednica) hosszasan bizonyítja, hogy az új költségvetési tizenkettő nem fogadható el, mert a kormány eddig nem adta bizonyítékát annak, hogy az előirányzott összegek a közjót fogják szolgálni.

Krajacs beszédének befejezése után déli háromnegyed egykor az ellenzék azt követeli, hogy szakítsák félbe az ülést, mert a tanácskozási idő lejárt. *Szubotics* alelnök azonban, aki időközben az elnöklést átvette, nem teljesíti az ellenzék követelését, hanem *Kremzsar* klerikális képviselőt hívja fel szólasra. *Kremzsar* hosszasan bírálja a kormány pénzügyi politikáját és beszéde alatt az ellenzék vezetői felkeresik a parlament épületében tartózkodó *Trikovics* elnököt, akivel tárgyalásokat kezdenek az ülés félbeszakításáról. Ennek eredményeképpen *Kremzsar* beszédének befejezése után két órakor *Szubotics* alelnök berekeszti az ülést, folytatását három órára tűzve ki.

A délutáni ülés

A délutáni ülést fél négykor nyitották meg zsúfolt padsorok mellett. *Setyerov* Szlavko demokrata szintén a sürgősség ellen nyilatkozott és kifejtette, hogy az adók kiegyenlítése nélkül nem lehet rendes

költségvetést összeállítani. Támadja a többséget, amely szerinte a *parlamentet a kormány vak eszközévé teszi*. Az ellenzék meg fogja védeni a Ház méltóságát az ilyen törekvések ellen. Végül is hangsúlyozza, hogy a költségvetési tizenkettedeknél sokkal sürgősebb a Radics-párti mandátumok igazolása.

Setyerov beszéde alatt Grgin Dusan radikális képviselő majdnem átfolelkezve sétál Kovasevics Dragutinnal, a Radics-párt alelnökével a szónoki emelvény előtt, ami gunyos és viharos tapsot keltt úgy a jobb, mint a baloldalon.

Moskovljevics földmivespárti, akinek beszéde alatt a képviselők legnagyobb része elhagyja a termet, apellál a többség lelkiismeretére és felhívja a figyelmet arra, hogy veszenek már véget a tizenkettedekkel való pénzügyi kormányzásnak.

Ajanovics muzulmán ugyancsak a sürgősség ellen szól, majd Stojadinovics pénzügyminiszter rövid felszólalása után, a többség megszavazza a sürgősséget.

A Petár-émlékmű-bizottság ülése

Az I. Petár király emlékművének felállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság szombaton délelőtt Radics Pavle elnöke alatt ülést tartott. A bizottság a kormány javaslatát minden változtatás nélkül magáévá tette.

Korosec azt indítványozta, hogy a Péter király-émlékmű felállításán kívül rendezzenek ünnepséget az egész országban és a befolyt pénzből létesítsenek humanitárius intézményeket Beogradban, Zagrebban és Ljubljánában az elhunyt király neve alatt. Jovanovics Ljuba és Davidovics Ljuba pártolták az indítványt, Kojics Dragutin dr. azonban annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ilyen akciótól jelenleg nem sok eredmény várható.

Radics Pavle tanácskozása Pasics minisztereivel

A bizottsági tárgyalás után Radics Pavle fölkereste topesideri villájában a beteg minisztereinket, akinek referált a bizottság munkájáról és felhasználta az alkalmat arra, hogy Pasics minisztereivel politikai eszmecsere folytasson. Különösen a Radics-párti képviselői mandátumok igazolásáról, a parlament elnapolásáról, valamint a radikális és Radics-párt közötti megegyezés kérdéséről tárgyaltak.

Radics Pavle látogatása a beteg Pasicsnál nagy érdeklődést keltett politikai körökben. Miután a minisztereink egészségi állapotára való tekintettel nem számítottak arra, hogy Pasics most politikai tárgyalásokat folytasson. A tanácskozásnak annál nagyobb a jelentősége, mert Radics Pavle pénteken tért vissza Zagreből, ahonnan Radics István újabb instrukciókat hozta magával.

Több elnöki bejelentés következik ezután, amelyek között felolvassák dr. Bazala, zajednica-párti indítványát az állami tisztviselők fizetékülönbözésének kiutalásáról. Ebben az indítványban azt követeli Bazala, hogy a tisztviselőknek és más állami alkalmazottaknak folyósítsák az 1923 október 1-től 1924 április 31-ig terjedő időre járó fizetési különbözetet, amit mindeddig nem kaptak meg. Azt kívánja, hogy a parlament hívja fel a pénzügyminisztert, hogy haladéktalanul hajtsa végre a tisztviselő törvény erre vonatkozó 249-ik szakaszának rendelkezését. Végül azt javasolja, hogy az indítványt ne utasítsák a parlament bizottságához, hanem azt a nemzetgyűlés azonnal vegye tárgyalás alá.

Stojadinovics pénzügyminiszter ezzel szemben azt javasolja, hogy

az indítványt utalják az illetékes pénzügyi bizottsághoz.

Zsanjics közbeszól: A tisztviselőknek nem bizottság kell, hanem fizetés.

Bazala javaslatát rövid beszédben megindokolja. Szerinte a kormány megsértette a törvényt, mert nem utalta ki a tisztviselőknek a fizetékülönbözést, éppen ezért nincs értelme annak, hogy az ügyet bizottság elé utalják, hanem a nemzetgyűlésnek magának kell e tekintetben sürgősen dönteni. Hosszasan ismerteti a tisztviselők súlyos helyzetét és rámutat arra, hogy a pénzkiutalása milyen nagy jelentőségű volna a nehéz gondokkal küzdő tisztviselők számára.

Szubotics elnök a pénzügyminiszter javaslatát akarja szavazásra feltenni, amire nagy lármát tör ki az ellenzéki oldalon. Zsanjics az elnöki emelvényhez rohan és egy papírlapot ad át az elnöknek, amelyen tizenegy aláírással névszerinti szavazást kérnek. Egyben Zsanjics és Pecsics Dragutin is szót kérnek. Az elnök a szólásra jelentkezést nem veszi tudomásul, hanem ismét szavazásra teszi fel a kérdést. Az ellenzék erre a padokat kezdi csapkodni, nagy lármát tör ki, ami csak percek múlva szűnik meg. Az elnök erre újból belekezd deklarációjába, mire ismét lármát kerekedik az ellenzéken. Ez többször megismétlődik, úgyhogy az elnök nem jut szóhoz. Végül is az elnök a lármában teszi fel a kérdést szavazásra, amit csak a gyorsírók hallanak. — Majd kihirdeti, hogy a többség a pénzügyminiszter javaslatát elfogadta. Ezután az elnök a nagy zajban elhagyja helyét, annak jeléül, hogy az ülést felfüggeszti.

Tíz perc szünet után tulfutott hangulatban kezdi meg a nemzetgyűlés újból a tanácskozást. Az elnök Pecsics Dragutin adja meg a szót a házszabályokhoz.

Pecsics hosszabb beszédben kifejti, hogy az elnöknek Zsanjics és társainak indítványa alapján, a házszabályok szerint, névszerinti szavazást kellett volna elrendelnie.

Zsanjics szintén a házszabályokhoz kér szót. Tiltakozik, hogy az elnök a szavazás előtt nem engedte meg, hogy beszélhessen az kijelenti, hogy az elnök ezzel megsértette a házszabályokat.

Szubotics elnök kifejti, hogy Zsanjics akkor adta be a névszerinti szavazásra vonatkozó indítványt, a mikor a kérdést már szavazásra felvette.

Pecsics és Zsanjics újból felszólalásban vitatkoznak az elnökkel, aki szerintük megsértette a házszabályokat.

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, hogy a nemzetgyűlés elfogadja-e az ő házszabály-magyarázatát, mire a többség az elnök mellett dönt.

Ezután felolvasták dr. Superina Radics-párti javaslatát, hogy küldjenek ki parlamentit vizsgálóbizottságot Sisakra a Pribicevics-párti népgyűléssel kapcsolatban elkövetett hatósági erőszakosságok és visszaélések megvizsgálására. A javaslatban Superina kéri a sürgősség kimondását.

A sürgősségi indítvány megindokolására Superina kap szót. Hosszabb beszédben fejtegeti. — Pribicevics és pártjának állandó közbeszólása mellett, — hogy Sisakon és környékén milyen erőszakosságokat követnek el a hatóságok, azért, hogy Pribicevicsnek lehetővé tegyék egy nagy népgyűlés megtartását. Felsorolja az agrárhivatalnok eljárását és felolvassa több Sisak-környéki földmives levelét, a melyben ezek a bántalmazások miatt panaszkodnak. Beszéde közben

heves szóváltás támad az ellenzék és a független demokraták között. Különösen Zsanjics vitatkozik Pribicevics Valeriánnal. Az elnök a rendet alig tudja helyreállítani. Figyelmezteti a képviselőket, hogyha tovább folytatják a zajongást, akkor az ülést felfüggeszti.

A figyelmeztetés után is alig csökken a lármát és Superina nagy zajban fejezi be beszédét, amelyben a sürgősség kimondását kérte.

Superina beszéde után óriási lár-

ma keletkezik. Egy Pribicevics-párti képviselő csaknem tettelegességgig menő szenvedélyes vitát folytat egy horvát képviselővel. A nagy zajban az elnök hiába akar rendet teremteni, a képviselők a padokra felugrálva vivják a rettenetes szöcskészt. Az elnök végül beváltja fenyegetését és egy csöndesebb pillanatban kihirdeti, hogy az ülést a házszabályok 105 paragrafusára alapon felfüggeszti és folytatást hétfő délután négy órára teszi ki.

A bánáti radikálispart nem szavazza meg a megyei ingatlanátruházási illetéket

Részletekre akarják megvásárolni a Messinger-intézetet

Velikibeckerekéről jelentik: Rajics Szevetiszlav. Torontál-Temes megye alispánja június 27-ére hívta össze a vármegye rendkívüli közgyűlését. A 27-ére összehívott közgyűlés tulajdonképpen csak folytatása a 10-én tartott közgyűlésnek, amelyet azért kellett felfeszakítani, mert az állandó választmány, a közgyűlés előnapon égettől estig sem végzett hétszáz pontból álló tárgvsorozattal. Az állandó választmány ülésén, sőt a 10-én közgyűlésen heves vita keltett az alispán javaslatáról, hogy a jövőben minden ingatlan adással után a hat százalékos adó illeték mellett a megye is szedjen két százalékos adót. A közgyűlés hét tanácsbírói bizottságot küldött két százalékos ingatlanátruházási illeték szabályozásának kidolgozására és a bizottságnak 27-én kell a döntést tennie.

A 27-iki közgyűlésen tehát ez a legfontosabb tárgya és mellette a Messinger-intézet tanítónképző céljaira való megvétele, ami szoros kapcsolatban van az illetékekkel, mert csak ezzel találnak fedezetet a három és félmillió vételárból a vármegyére eső kétféle dinárra.

A 27-iki közgyűlést vármegyeszerte nagy érdeklődés előzi meg, mert az új illeték bevezetése új és meglehetősen magas terheket ró a

gazdákra. A döntést, mint a közgyűlés többsége a radikális párt fogja meghozni és a párt vezető egységeinek véleménye szerint a javaslat a közgyűlésen egészen biztosan megvalósul. A beckereki radikális párt egyik vezetője a követezőket mondta a Bácsme gyei Napló munkatársának:

A radikális párt nem fogja megszavazni az ingatlanátruházási illetéket, mert nem tartja olyan biztos, állandó jövedelemnek, hogy fölöslegessé tenné a pótdótot, a pótdóttal együtt viszont már előre kétszerez terhet vállalnunk magunkra a beogradi kerület szerbiai részeivel szemben, amelyekkel rövidesen egyesíteni fogják a Bánátot is, ahol nem lehet majd ilyen illetéket szedni. Ez az állásfoglalás nem jelenti a Messinger-intézet megvásárlásának megtagadását, mert valószínűleg hajlandók leszünk beleegyezni abba, hogy az intézetet néhány évi részletfizetésre a rendes költségvetés terhére vegye meg a vármegye.

Az ingatlanátruházási illetékről szóló javaslat kidolgozására kiküldött bizottság egyébként szombaton egész nap ülést tartott, amelyen dr. Zupkovic Pál főjegyző elaborátumáról folytattak vitát anélkül azonban, hogy határozatot hoztak volna.

A subotici munkásság testvérharca

Kié legyen a Munkás-Otthon? — A szakszervezeti tanácsnyilatkozata

A subotici vasmunkás-szervezet disszidensei és a subotici szakszervezeti tanács között, — mint jelentettük, — konfliktus támadt, mert a szakszervezeti tanács, mint a Munkás-Otthon bérloje, nem akarta megengedni, hogy az ujonnan alakult csoport a Munkás-Otthonban rendezze be helyiségét és a szakszervezeti tanács kérelmére a rendőrség ki is lakoltatta a helyiségből az új szervezetet. Közöltük az ügyei kapcsolatban a beogradi munkás-főszövetség kiküldöttjének, Belics titkárnak nyilatkozatát, amelyre most a szakszervezeti tanács hivatalos választ küldött be hozzánk és abban a következőket jelenti ki:

— A Bácsme gyei Napló tegnapi számában megjelent egy Belics nevű nyilatkozata, amely tendenciózus beállításban és valótlan adatokkal ismerteti a Munkás-Otthonban felmerült konfliktust. Kérjük a szerkesztőséget, szíveskedjék az igazság érdekében az alábbiaknak helyet adni. Belics nyilatkozata alkalmas arra, hogy denuncálja a hatóságoknál a szakszervezeti tanácsot és a kötelekbe tartozó szakszervezeteket, hogy kommunisták. A hatóságok azonban öt év alatt eléggé meggyőződhetek arról, hogy a szakszervezeti tanács és a hozzátartozó szervezetek csak gazdasági és kulturális érdekeikért és a fennálló törvények határá között működnek. Ami a Munkás-Otthonról illeti, ez a ház a Törekvés fogyasztási és

termelőszövetkezet magántulajdona. A szövetkezet a házat bizonyos feittételek mellett átengedte a szakszervezeti tanácsnak, amely az összes subotici munkásszervezeteket foglalja magában. A szövetkezet írásbeli szerződéssel kötelezte a szakszervezeti tanácsot, hogy a helyiségekben csak a szakszervezeti tanácshoz tartozó csoportoknak és azok tagjainak engedi meg a tartózkodást. Ezt a szerződésen kívül a házirend is előírja. Ezzel szemben egy szervezet, amelyet Belics képvisel és amelynek sem a Törekvés szövetkezetével, sem a szakszervezeti tanáccsal nincs semmi kapcsolata, május hó elején, néhány kizárt taggal egyesülve önkényesen elfoglalta a Munkás-Otthon helyiségét. Azelőtt ennek a szervezetnek a Karlovics-féle vendéglőben volt a helyisége. Amikor a szakszervezeti tanács minden elhárító kísérlete ellenére az ugynevezett szervezet felbérlet rendbontói rombolni kezdtek és tettelegességeket provokálni, akkor kénytelenek voltunk a hatósághoz fordulni. Most a hatósági döntés után titokzatos erőket próbálnak mozgósítani, hogy a döntést megmátsák és a Munkás-Otthonban rendezavarásokat és kaoszt idézzenek elő, mert ez a végcéljuk. A szövetkezet és a szakszervezeti tanács azonban ebben az esetben kénytelen lesz maga utat és módot találni, hogy megvédje vagyonát és szabadságát az erőszakoskodókkal szemben.

KISEBBSÉGI ÉLET

A magyar hitfelekezetek könyöradománygyűjtési jogát még a múlt évben szabályozta a román kormány, amely a hivatalos lapban közzétett rendeletében az egyházakra, püspökökre ruházta a gyűjtési engedélyek kiadását. A hunyadmegyei Puj községben, alig százötven lélekből álló, igen szegény református leányegyház kapott püspöki engedélyt egyházi célokra való könyöradományok gyűjtésére. Minden eshetőséggel számolva, a pujiak bejelentették a gyűjtést a megyei prefektusnak is, hivatkozva a hivatalos lapban megjelent kormányrendeletre. A prefektus azonban kellő mérlegelés után kijelentette, hogy nem engedí meg a puji református leányegyház számára való könyöradománygyűjtést, mert a hivatalos lapban megjelent körrendeletben szó sincsen se Pujról, sem a puji reformátusokról, sem leányegyházokról, tehát csak akkor szabad nekik szép Hunyadmegye területén adományokat gyűjteniök, ha a puji református leányegyházra vonatkozó külön miniszteri rendeletet mutatnak fel.

*

Az erdélyi románok pártjának központi féléhivatalosa, a Romania legutóbbi számában erősen méltatlankodik amiatt, hogy a magyarok még mindig nem tudnak románul. »Annak ellenére — írja a lap — hogy a szatmármegyei Otya községben a nagy számú magyar lakosság mellett jelentős számban élnek románok is, az ottani magyar elem hat évvel az egyesülés után sem tanult meg még románul... A községházán, az utcán mindig és minden alkalommal kizárólag csak magyarul beszélnek... Semmi sem változott meg az osztrák-magyar uralom óta... A szerkesztőségünkben van egy magyar részére kiállított születési anyakönyvi kivonat, melyet az ottani magyar egyház állított ki: az okirat 1920 július 9-én kelt és mégis egészen világosan látszik rajta a magyar felírású pecsét. Ime, ilyesmit nem látni sem Csehszlovákiában sem Jugoszláviában: ott nem tűnnek ehhez hasonló dolgokat.

*

A pozsonyi törvényszék a napokban egy váltóhamisítási pert tüzött ki tárgyalásra, amelynek vádlottja és tanúi egytől-egyig a szinmagyar Ujhelyiök községből valók és a magyaron kívül más nyelvet nem beszélnek. A tanács három tagja közül azonban az elnök kivételével egyik sem értett magyarul. A tárgyalás megkezdésekor Asztély dr. volt táblabíró, a vádlott védője, a törvényszék megkezdésére kifogásolta a bíróság összetételét, mivel a szavazóbírák a tárgyalási nyelvet nem értik. De a bíróság a védőnek magyarul értő bírák delegálására vonatkozó előterjesztését nem vette figyelembe, hanem elhatározta, hogy a tárgyalást elnapolja és a legközelebbi tárgyalásra tolmácsot fog kirendelni. A furcsa döntést kommentálván a magyar lapok rámutatnak arra, hogy a bíróság megsértette a kisebbségek nyelvhasználatáról szóló törvényt, amely az ilyen esetekben magyarul tudó bírák delegálását rendeli.

*

A csucsai paktum körül támadt újabb sajtóharcba beleszólt a magyar párt elnöksége is, amely nyilatkozatában beismerte, hogy öttagú delegációt küldött be az Avarescu-párt végrehajtóbizottságába.

— Az ugynevezett csucsai paktum alapja az, — mondja a nyilatkozat — hogy a néppárt a magyar párt kívánságát elfogadta és azokat a saját programja kiegészítő részcéljává tekintte. A parlamenten kívül a magyar párt megtartja saját önálló szervezetét, nevét és egyéniségét. A zavartalan és szoros együttműködés érdekében szükségessé vált egy összekötő delegáció kiküldése a magyar párt részéről. A kolozsvári Ujság említett közleményével szemben azonban kijelentik azt, hogy Bethlen

György ennek a delegációnak nem a vezetője.

A paktum ügyében egyébként az a hír terjedt el legutóbb, hogy miután az Avarescu-párt közben egyesült a konzervatív párttal, a megegyezést a konzervatívok kívánságára revizió alá veti. Az Avarescu-párt egy tekintélyes vezetőtagja azonban megcáfolta ezt a hírt kijelentvén, hogy az egyesült pártban a csucsai paktum kérdésében a legteljesebb egység uralkodik.

Az olasz fasiszták hadat üzennek Afganisztánnak

Büntető-expedíciót akarnak küldeni Ázsiába

Rómából jelentik: Az olasz fasiszták nápolyi szervezete legutóbbi gyűlésén viharos jelenetek között foglalkozott az afganisztáni afférrel.

Afganisztánban — mint ismeretes — benszültt rendőrök megölték egy olasz mérnököt, aki véletlenül az olasz kamara alelnökének volt a fia. Az incidensnek diplomáciai folytatása lett, amelynek során az olasz kormány 10.000 font kártérítést s egy afganisztán ezrednek az olasz zászló előtt való tisztelgését követelte. Az afgán kormány erre a követelésre máig még nem adott végleges választ és nagyon valószínű, hogy nem fogja teljesíteni az olaszok követelését. Minthogy a meggyilkolt mérnök

a fasiszta-párthoz tartozik, a fasiszták magukévá tették az ügyet és nápolyi gyűlésükön úgy a fasiszta szervezet, mint annak rohamcsapatai nevében elhatározták, hogy *fegyveresen beavatkoznak a kérdés elintézésébe.* Táviratot intéztek Mussolini miniszterelnökhöz, akinek felajánlották, hogy *büntető-expedíciót szerveznek és elküldik Afganisztánba.*

Az olasz miniszterelnök még nem válaszolt a kalandos ajánlatra, de tekintettel arra, hogy Afganisztán a messzi Ázsiában fekszik és sokba kerül odáig a vasúti jegy és tekintettel még sok egyéb körülményre, amelyek rendkívül komolytalanná teszik a fasiszták tervét, valószínű, hogy le fogja fujni az akciót.

Előkészítő konferencia a garancia-paktum megvitatására

Belga területen hívják össze a konferenciát

Berlinből jelentik: A B. Z. am Mittag a szövetségesek jegyzékéről irván, megállapítja, hogy a jegyzék ugyan nem hárítja el az általános megértés összes nehézségeit, mindenesetre azonban alkalmas bevezetés a szóbeli tárgyalások megindulására.

A lap szerint diplomáciai körökben azt hiszik, hogy *belga területen, valószínűleg Osztenében konferenciát fognak tartani és pedig közvetlenül a Népszövetség genfi szeptemberi tárgyalása előtt, hogy ennek a konferenciának az eredményeit már a Népszövetség likvidálhassa. Két momentumra lesz ennek a likvidálásnak:*

1. Németországnak egyhangúlag való fölvétele a Népszövetségbe, a biztonsági paktum alapján.

2. A kölni zóna és az északrajnai terület kiürítése.

A politikai körök ezért tartják a belga területet alkalmasnak ennek a konferenciának a megtartására, mert Vanderveide, a jelenlegi belga külügyminiszter, szinte predestinálva van arra, hogy közvetítőként szerepelhessen a két-féle álláspont között. Egyébként azt hangoztatják, hogy a Luther-Stresemann-kormány ezzel az akcióval *határozottan nyert politikai presztízst a világ előtt, mert tanujelét adta engedékenységének.*

Javulás állott be Pasics miniszterelnök állapotában

Újabb bonyodalom a Radics-párti mandátumok igazolása körül

Beogradból jelentik: A parlamentnek hétfő délutánra való elnapolása újabb bonyodalomokat támasztott a politikai életben. Az igazoló bizottságot ugyanis, amely a Radics-párti mandátumok tárgyalásával van elfoglalva, szintén *hétfő délutánra hívták össze, tehát ez ülés összeesik a parlament ülésével, ami röviden azt jelenti, hogy a Radics-párti mandátumok igazolása a kollízió folytán ismét halasztást szenved. Az ellenzéki körökben nem tartják véletlennek, hogy a házelnök szerint erre az időre tüzte ki a parlament ülésének folytatását és azt hangoztatják, hogy a kormány így akarja az ellenzékét rászorítani arra, hogy az obstrukcióról mondjon le.*

Az ellenzék vezetői a parlament ülése után nyomban felkeresték Perics Ninkót, az igazolóbizottság elnökét, akit felkértek, hogy tekintettel a parlament délutáni ülésére, *délelőttre hívja össze a bizottság tagjait.* Perics Ninkó az ellenzéki vezetők kérését kereken megtagadta azzal, hogy az ülésnek *délelőttre való összehívása teljesen fölösleges.* Bár nyilvánvaló, hogy a kormányoldal az ellenzékre ezzel az ügyes taktikával nyomást akar gyakorolni,

a blokk képviselőinek *harcos hangulata nem lohad le és egyáltalán nem gondolnak az obstrukció feladására még annak az árán sem, hogy ezzel esetleg kitalálják a Radics-párti mandátumok igazolását.* Az a véleményük, hogy a kormány amugy sem igen szándékozik a verifikációt a házszabályokban megállapított időn, június 27-én belül végrehajtani, sőt az is lehetséges, hogy az igazolás ügyét *öszre halasszák.*

Radics Pavle levelet intézett a királyhoz

Radics Pavle, mint a Péter király emlékmű-bizottság elnöke, szombaton levelet intézett Alekszandar királyhoz, amelyben közölte az uralkodóval, hogy az elnöksége alatt álló bizottság milyen határozatokat hozott a Péter király emlékmű felállítására ügyében.

Pasics miniszterelnök állapotában javulás állott be

A beteg Pasics miniszterelnököt szombaton délelőtt felkereste Zsvikovic Ljuba, a radikális klub elnöke és Trifkovic Márkó házelnök, akik a parlament munkájáról számoltak be a miniszterelnöknek.

Pasics miniszterelnök egészségi állapota iránt egyébként politikai körökben nagy az érdeklődés. Az est folyamán kiszivárgott hírek szerint a miniszterelnök állapotában *beállott javulás az orvosok véleménye szerint tartósan ígérkezik, azonban bizonyos, hogy a miniszterelnöknek még hosszabb pihenésre lesz szüksége.*

Emlékház épül

Péter király szülőfalujában

Subotica város akciója

Szubotica város vezetői szombaton délután öt órakor értekezletet tartottak a városháza tanácstermében, a szuboticai köz- és jótékony intézetek részvételével. Az értekezleten két rácsai professzor jelent meg, akik a Péter király szülőfalujában, Rácsón építendő emlékház javára gyűjtést indítottak az egész országban. Felhívásukra, hogy Szubotica város is vegye ki részét az akcióból, dr. Petrovics Márkó ügyvéd válaszolt. Kijelentette, hogy a város társadalmi készséggel áldoz az emlékházra, azonban a gyűjtés eredménye érdekében halasszák el az akciót szeptemberre. Öt tagú bizottság megválasztását javasolta, amit az értekezlet egyhangúlag elfogadott. A bizottság tagjai lettek: *Obradovic Dragoszláv* rendőrfőkapitány, dr. *Petrovics Márkó* ügyvéd, dr. *Szántó Gábor* orvos, dr. *Nagy Ödön* ügyvéd és *Neorcsics Gábor* pénzügyigazgatásügyi tisztviselő.

Az öttagú bizottság már a napokban megkezdte működését és később a szuboticai jótékony egyesületek bevonásával társadalmi akciót indít a kegyeletes cél javára.

Angol-kinai

háboru előtt

A japán főrendek is erélyes rendszabályokat követelnek

Londonból jelentik: A sanghaji helyzetről szóló jelentések még mindig igen komolyak. *A néptömegek izgalma egyre nő és egy szervezett bojkottmozgalom kitörése várható.* Külföldi diplomaták behatóan megvizsgálták a helyzetet és azon államok sanghaji követiből bizottságot alakítottak, amelyek a kínai eseményekben nincsenek érdekelve, nevezetesen *Olaszország, Amerika és Franciaország* követiből és ezt a bizottságot bízták meg, hogy a kínaiak újabb követeléseinek dolgaiban a tárgyalásokat megindítsa.

Kantonból jelentik, hogy ott az idegenellenes elemek általános sztrájkot kezdtek. *A kínai sajtó hallatlanul izgat az idegenek ellen. Azt a mesét terjesztik, hogy az angol konzul föl akarja nyitni az összes kínai sirokat s meg akarja csonkítani a kínai holttesteket. Egyenesen nyíltan tüzelnek az Anglia elleni háborúra.* Egy Honkong és Sanoa között közlekedő angol gőzösnek kínai legénysége sztrájkba lépett.

Az angol önkéntesek értesítést kaptak arról, hogy szükség esetén nemso-kára mozgósítás lesz.

Pekingi jelentés szerint *a kínai kormány pénzzel támogatja az idegenellenes mozgalmat.* Angol tudósítások szerint a kínai posta-, telefon- és táviróalkalmazottak minden hónapban egy-napi fizetésüket az idegenellenes sztrájkmozgalomban résztvevő munkások számára adományozták.

Mint Tokióból jelentik, a japán főrendekből álló *Kosekai-párt felhívta a kormányt, hogy adja fel eddigi várakozó magatartását a kínai eseményekkel szemben és lépjen fel fegyveresen a rendszavarok ellen.* Hír szerint a japán kormány megfontolás tárgyává tette, hogy *Kinában fegyveresen teremtsen rendet.*

Rendőrség védi a hajdújárás bérloket

A telepesek jogait elismerő agrárminiszteri rendelet nem érkezett meg — A dobrovoljacok elhagyták a földeket

A hajdújárás földek ügyében a bonyodalom napról-napra nagyobb lesz. Az agrárminisztériumnak az a rendelete, amelyre az új telepesek pénteken hivatkoztak és amely szerint a hajdújárás parcellákon maradhatnak, még nem érkezett meg Szubotícára, a város régi bérloki pedig pénteken már másodízben kaptak hivatalos értesítést arról, hogy az agrárminisztérium döntése szerint a földek termése és birtoklása a mostani gazdasági évben őket illeti meg.

Szubotica város tanácsa pénteken — mint jelentették — felfüggesztette ennek a miniszteri rendeletnek a fogantatását, a telepesek által bejelentett új rendelet megérkezéséig. Ezalatt azonban maguk a régi bérloki cselekedtek és végrehajtották az agrárminiszteri rendeletét. A régi városi bérloki ugyanis az agrárminisztériumnak rájuk nézve kedvező döntésével a zsebükben, újból elfoglalták földjeiket és kitésték a parcellákról a telepeseket.

Ez nem is ment nehezen, mert a magyarországi optálok nagyrésze már ugyanis régebben elhagyta a földeket és csak néhány dobrovoljac ragaszkodik a parcellákhoz. Az optálok legtöbbször napokkal ezelőtt, sokan azonnal a parcellákra való elhelyezésük után, szétszéledtek és legfeljebb csak időnkint mentek el a hajdújárás földekre. Az a néhány telepes azonban, aki szerzett jogaihoz ragaszkodik, nem volt hajlandó elismerni, hogy a régi bérloki az agrárminisztérium döntése értelmében a földeken maradhatnak és támadólag léptek fel különösen Sarcsevics Tamás és Káposztai György kisbérloki ellen. A dobrovoljacok egyike azzal fenyegette meg a jugoszláv állampolgárságu magyar gazdákat, hogy átadhatja őket a határon, sőt tettelegességgel is fenyegetőzött. Az elkészített bérloki szembezárták a telepesekkel, akik végül is

autón menekültek el a földjükről.

Miután a város még mindig nem hagyta végre az agrárminisztérium rendeletét, a telepesek pedig ilyen fenyegetőleg léptek fel a bérloki ellen és nem lehet tudni, hogy mikor szándékoznak visszatérni az egyelőre elhagyott földekre, a bérloki a rendőrség oltalmát kérték az esetleges támadások ellen. Tekintve, hogy a városnak jelenleg csak a bérloki mellett döntő agrárminiszteri rendelet van a birtokában, a rendőrség

gondoskodott a bérloki védelméről és az elmúlt éjszaka már erős lovasrendőri járőrök cirkáltak a hajdújárás földeken a nyugalom biztosítása végett.

A bérloki el vannak rá számva, hogy megvédik földjeiket, amelyeket nagy fáradtsággal megműveltek. Kívánatos volna, hogy ha a hajdújárás földeken most már mielőbb helyreállna a nyugalom, annál inkább, mert a kérlőknek egy-két napon belül már meg kellene kezdeni az aratási munkálatokat.

Tanuvallomás Okolicsányi ellen

Egy kiszabadult rab kivallotta a börtönben a gyilkosok egyik cinkosát — Okolicsányi segítségével gyilkolta meg Rakovszky-Pödör Leirer Amáliát

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája előtt megjelent a Markó-uccai fogház egyik felszabadult rabja és szenzációs bejelentést tett Leirer Amália meggyilkolásával kapcsolatban. A gyilkosság lefolyásáról, mint ismeretes, a rendőrségnek ezigdig nem voltak pontos adatai, nevezetesen nem sikerült megállapítani, hogy az öngyilkos Rakovszky-Pödör egyedül követte-e el a tettet, vagy pedig Okolicsányi Lászlóval együtt? Az első nyom, amelyből arra lehetett következtetni, hogy Okolicsányi aktív részt vett a gyilkosságban, Rakovszky-Pödörnek egy levele, amelyet — mint a Bácsmegyei Napló tegnapi számában jelentettük — pénteken találtak meg. Ugyanakkor, amikor ez a kompromittáló levél előkerült, jelentkezett a vizsgálóbírónál Hulka Kálmán volt kórházi tisztviselő, aki utlevél-csalási ügyből kifolyólag le volt tartóztatva és együtt tilt a Leirer-gyilkosság egyik gyanúsítottjával, Helik Józseffel. Helik azért volt letartóztatva, mert résztvett a rablógyilkosságból származó ékszerek értékesítésében. Hulka a vizsgálóbíró előtt tett vallomásában elmondta, hogy megkérdezte Heliket tudta-e, hogy honnan származnak ezek az ékszerek? Helik kijelentette előtte, hogy tudta, mert látta napokon keresztül,

mire készülnek Bolla, Pödör és az az Okolicsányi, aki már napokkal ezelőtt járt Bolláékhoz.

— Szóval a gyilkosság előtt már ismerte Okolicsányi Bollát és Pödört? — kérdezte Hulka Heliktől.

— Hogyne, — válaszolta neki Helik — láttam Bollával és Pödörrel napokon keresztül közösen beszélgetni. Sőt egészen határozottan emlékszem, ezt nekem Bolla mesélte el, hogy a gyilkosság végrehajtásának napján délután izgatottan tárgyaltak, majd Bolla, Pödör és Okolicsányi együtt indultak el. Később, amikor a zsákmány már megvolt, akkor mondotta meg nekem Bolla, hogy ő, amíg Pödör és Okolicsányi a munkát végrehajtották, a Kovács-kávéház előtt várakozott. Ide a Kovács-kávéház elé hozták a börtönöket Leirer Amália lakásáról és ezekben a börtönökben voltak az ékszerek. A börtönöket együtt hozták Pödör és Okolicsányi. Ugyanekkor mesélte el nekem Bolla, hogy Okolicsányi ment be Leirer Amáliához és szórakoztatta. Ő ült le vele pálinkáznál. Pödör közben belopózott a lakásba és Okolicsányi segítségével követte el a gyilkosságot.

A rendkívüli érdekes vallomást, a mely ugyilátszik végül meg fogja világítani Leirer Amália meggyilkolásának igazi történetét, a vizsgálóbíró jegyzőkönyvbe vette.

Visszavonják Az Ujság betiltását

Bethlen engedelménye a legitimistáknak

Budapestről jelentik: A legitimista képviselők — mint a Bácsmegyei Napló már jelentette — napok óta tárgyalásokat folytattak a kormánytagjaival arra nézve, hogy Beniczky Ödön helyezze szabadlábra és „Az Ujság” betiltását, amely a kormányzósértő Beniczky-féle tanuvallomás lekötése miatt történt, vonják vissza. Minthogy a lap betiltása állítólag Horthy Miklós kormányzó nyomatékos kívánságára történt, a miniszterelnök távollétében helyettese nem volt hajlandó még csak tárgyalni sem „Az Ujság” betiltásának visszavonásáról, sőt Rakovszky Iván belügyminiszter azt is kijelentette, hogy erről ebben az életben többé szó sem lehet. A legitimisták ennek ellenére is reménykedtek abban, hogy Bethlen István gróffal megegyezésre fognak tudni jutni ebben a kérdésben és politikai alkú tárgyává tették Beniczkynek és „Az Ujság”-nak az ügyét: cserébe Andrássy Gyula gróf és Pallavicini György örgróf hallgatását ígérték Horthy kormányzó állítólagos síófoki kijelentéseire vonatkozólag.

A vásárt, ugyilátszik, sikerült megkötni, mert már híre jár beavatott politikai körökben, hogy a magyar kormány újból engedélyezni fogja az „Az Ujság” megjelenését. Az engedélyt, hír szerint, ahhoz a formához kötik, hogy a lap évfolyamát, az eddigi évfolyamokra való tekintet nélkül, előről kezdje számozni és ilyenformán, mint új lap szerepeljen.

Beniczky Ödön szabadlábrahelyezéséről még nem beszélnek, de kétségtelen, hogyha a legitimisták megkötötték az egyezményt a kormánnyal, akkor erre is hamarosan sor kerül.

A legitimisták és a kormány közt készülő paktum hírére iga oja a le-

Történet a szelid Benedekről

Iria: Stella Adorján

Egyetlen üres hely nem volt a zsufolt kávéházi terrazonon.

— Ide üljön le! — szólt rám egy hang. Futóismerős volt. Fogalmam sincs, hol találkoztunk.

— Nem zavarom?
— Dehogyné! Látja hogy egyedül ülök. Illetve várok valakit...

— Akkor talán még se zavarom...
— Ugyan! Ülön csak le! Benedeket várom csak... Nem ismeri Benedeket?

— Nem volt szerencsém...
— Akkor feltétlenül várja még Benedeket meg kell ismernie... Irhat is róla... Nevezetes ember.

Leültem.

— Miről nevezetes?
— Arról, hogy nagyon szereti a kinos helyzeteket.

— Furcsa nevezetesség!
— No csak ne kicsinyelje le! Nagyon eredeti ember. Már a gimnáziumból azért csapták ki, mert már akkor igen szerette a kinos helyzeteket.

Büszkén tette hozzá:
— Nekem osztálytársam volt.

— Kezdték érdekelni a Benedek.
— Miben áll ez a szenvedélye? — kérdeztem.

— Ő, ez valóban szenvedély nála! Nem tudom másképpen megmagyarázni... Képzeli el... mindazokat a helyzeteket, amelyeket mi kinosnak találunk és lehetőségek kerülünk, ő nagy előszeretettel keresi.

— Példán?
— Például... diákkorában ha egy filér sem volt a zsebében engedett az ucca lányai meghívásának és elment hozzájuk vendégségbe. Rendszerint a fogvasztás után derült ki, hogy nincs pénze. Gon-

dolja el, hogy milyen jelenetek voltak! Pofonokat kapott, rendőrségre cipelték, nem akarták kiadni a ruháit és hasonló botrányok fejezték be a csínytevéseit. Ilyesmért történt a kicsapása is. De ő semmivel nem törődött. Annyira izgatta minden kinos helyzet, hogy újból és újból mepróbálta.

— Tökéletes vadember lehet.

— Szó sincs róla. A legszelidebb teremts a földön. Magunk között mindig a szelid Benedeknek hívtuk Kérdezősködtem.

— Diákkora óta is gyakran találkoztak?
— Hogyne! Együtt is szolgáltunk. A katonaságnál rémes dolgokat csinált.

Egyszer egy parádénál civilbe öltözött és úgy állott be a sorba. Azt mondta, hogy kíváncsi, hogy milyen arcot fog vágni a kapitány.

— És milyen arcot vágott?
— Epeőmlést kapott. Benedeket bevittek az örültek házába. Egy hét múlva onnan is kivágták. Kiderült, hogy nincs semmi baja.

— Háború után is találkoztak?
— Ritkán. Nem lehetett vele összejönni, mert botrányokat csinált. Ha a vonáton utazott, biztos meghuzta a vészféket. Ilyen ügyben magam is sokszor védtem a bíróság előtt.

— Szóval ügyvédnek az asztalánál ülök.
— Miket csinált még? — kérdeztem érdeklődve.

— Fura dolgokat. Minden évben volt valami specialitása. Két év előtt láttam utoljára, akkoriban házasságtörési drámákat rendezett.

— Hogyan?
— Rendszerint férfies nőknek udvarolt és a randevuról névtelen levélben értesítette a férjét. Nagyon szerette magát rajtakapni.

— Hát ez bizony elég kényes helyzet!
— Ezért kérem. Imádtam a képtelen kinos helyzeteket! Statisztikát is csinált a

rajtakapásokról. Egyszer felolvasta nekem a statisztikát. Jól emlékszem, sokat mulattam rajta. Huszonhárom esetből öt-ször megpofozták, kétszer rálöttek, egyszer megzsarolták és háromszor kiderült, hogy az illető nem is a férje a szóbanforgó öngyvságának. Kilenc esetben a felszarvazott férfi nem jött el a randevura. Ez azt bizonyítja, hogy a férjek nagy százaléka rendületlenül bizik a feleségében. — állapította meg akkoriban Benedek.

Türelmetlenül nézte az óráját.

— Hogy nem jön már! Irigán alig várom, hogy meghallgassam a legújabb kalandjait. Biztosan itt lesz mindjárt. Ajánlott levélben kérte a találkozót. Ugy látszik, hogy valami jogi tanácsot akar.

Magam is türelmetlenül vártam Benedeket. Egy kis izgatottságfélést éreztem, amikor az ügyvéd felkiáltott.

— Itt van!
Magasra emelte a kezét. Szőke, cingár, lomposan öltözött fiatalember tartott az asztal felé. Az embertömegben sűrűn belelökődött egy-egy székbe és udvariasan mondogatta: pardon, bocsánat. Valóban rendkívül szelid embernek látszott. Örömmel üdvözölte az ügyvédet.

— Köszönöm, hogy előttem. Fontos ügyben akarok tőled tanácsot kérni.

Rámnézett szurós szemével.

— Nyugodtan beszélhetsz. — szóit az ügyvéd — ez az ur itt a legintimebb barátom... Benedek ur!

Kezet szorítottunk. Ebben a pillanatban egvesesen hátát éreztem ez idegen ember iránt, mert intim barátjának nevezett. Csak tudnám, hogy honnan ismerem!

A szelid Benedek hozatott egy fagyaltot s aztán fontoskodva kezdte el:

— Sürgősen el akarok válni a feleségemtől... Segíts raitam... Intim barátom felkiáltott:

— Te nős ember vagy? Kít vettél el Benedek?

A szelid ember nyájasan válaszolta:

— A huszonegyediket. Emlékszel? A vidám statisztika után jött a 24-ik. A férfi revolvérrel kényszerített, hogy vegyem el feleségül. A nő másnap hozzám költözött. Azt hiszem össze voltak beszélve... Ennek már két éve...

Ments meg édes jó barátom...
— Miért akarsz válni?

— Elviselhetetlen életém van. Csináld ki, hogy az asszony hibáiból mondják ki a válást. Sürgősen.

— Bájós dolog... Mégha megcsal-na...
— Légy nyugodt: megcsal.

— Biztosan tudod?
A szelid Benedek szeliden legvintett:

— De milyen biztosan! A legpontosabban tudom, hogy hol szoktak találkozni, minden délután öt és hét között, amikor én a klubban kártyázok...

Az ügyvéd megelőzödetten mosolygott.

— Akkor rendben van barátom! Ha in flagrante tanukkal rajtacsped őket, akkor gverekjäték a nő hibáiból kimondatni a válást.

— Hogy érted ezt?
— Egyszerűen. Magad mellé veszel két tanut és rajtakapod őket a találkahelyen.

Benedek szomorú arcot vágott.

— Másképpen nem lehet?
— Hogyan lehetne! Ez a legbiztosabb és a legsimplább eljárás. Még ma elintézheted. Hat óra. Most ott vannak?

— Ott.
— Menj oda rögtön és leold meg őket!... Na mit gondolkodol?

A szelid Benedek végtelen fájdalommal mondta:

— Azt nem tehetem. Akkor inkább tovább húzom az irát... Rajtakapni a feleségemet?... Nem, soha! Tudod, kérlek, borzasztóan irtózom a kinos helyzetektől...

gittimisták által vasárnapra Körmendre összehívott nagygyűlés is. Ezen a gyűlésen a beavatottak szerint Sigray Antal gróf, a legitimisták új vezére fog a politikai helyzetről nyilatkozni, egyben beszélni fog a kisantant helyére lépő új szövetségről is, amely állítólag olasz orientációjú lesz. Sigray, mint az egységes fronton tömörülő legitimisták vezére veszi kezébe a mozgalmat és azért lép Andrássy Gyula gróf helyére, mert ennek számára politikai lehetetlenség volna a Belhelen-kormányhoz való közeledést hirdetni.

A nagygyűlésen beszédet fog tartani Apponyi Albert gróf is, aki ki fogja fejteni, hogy a legitimisták nem feltétlenül Habsburg-pártiak s most csak azért ragaszkodnak a Habsburgok visszatéréséhez, mert ez a jogfolytonosságot jelenti. Hangoztatja az egységes, osztatlan legitimizmus elvét és tiltakozik az ellen, hogy egyes pártok és töredékek kisajátítsák a legitimizmust. A gyűlésen Ugron Gábor és Grieger Miklós is fel fog szólni

Beckerek harca a tuberkulózis és a venereás betegségek ellen

Csak egészséges élelmiszer-munkásoknak adnak munkakönyvet

Velikibecskerekéről jelentik: Rajkovic Sztavko főkapitány, dr. Izsakovics Vojiszlav, a tüdőbeteg-diszpanzér igazgatója és dr. Pestos Aron, a munkásbiztosító hivatalorvososa szombaton értekezletet tartottak, amelyen azt a kérdést vitatták meg, hogy miképpen lehetne a tuberkulózis és a venereás betegségek terjedésének gátat vetni. Az értekezlet eredményeképpen a főkapitány elrendelte, hogy azokat a munkásokat, akik munkakönyvért jelentkeznek, különösen élelmiszerek előállításával vagy árusításával foglalkozókat, továbbá pincéreket, háztartási alkalmazottakat stb., a munkakönyv kiállítására előtt orvosi vizsgálatnak kell vetetni a tüdőbeteg-diszpanzérban és a munkásbiztosító venereás osztályán. Ha az illetők nem egészségesek, gyógykezelnél kell őket és csak gyógyulásuk után állítható ki számukra a munkakönyv.

Azokfelül Velikibecskereki főkapitány intézkedett, hogy az élelmiszer-árusoknál minél gyakrabban tartanak egészségügyi razzlát s szükség esetén ne csak a munkásokat, hanem az önálló iparosokat is vessék egészségügyi vizsgálat alá.

A fasiszta Olaszország új alkotmánya

Vissza a céhrendszerhez!

Rómából jelentik: Az alkotmány megreformálására kiküldött tizennyolc tagú bizottság Gentile szenátor elnöke alatt megállapította az állam új szindikalista rendjét. A tervezet szerint az államot a községek alapján közigazgatási kerületekre osztja be, de a tartományok és a központi kormányzat teljesen változatlan marad, azzal a különbséggel, hogy az egész népek szindikalista szervezetebe kell tagolva lennie. Minden polgár a szindikátusok valamelyikébe tartozik magát beiratni, nevezetesen a földművelési, az ipari és kereskedelmi vagy a szellemi hivatások szindikátusába. A szindikátusoknak két neme lesz: tartományi és nemzeti. A tartományi szindikátusok vezetőit a nemzeti szindikátusok, viszont a nemzeti szindikátusok vezetőit a tartományi szindikátusok nevezik ki.

A parlament, a tervezet szerint két

kamarás lesz és a szenátus a szindikátusi képviselőket is tagjai közé fogja sorozni. A kamara képviselői felerészben a nemzeti szindikátusok képviselőiből, felerészben pedig a választókerületekben szavazás útján megválasztott képviselők közül fognak kikérülni. Az állam azonban csak olyan szindikátusokat ismer

Amundsen újabb expedíciót szervez

Kétszázhusz kilométerre közelítette meg az északi sarkot

Osloból jelentik: A sajtó büszkén mutat rá, hogy Amundsen, noha nem sikerült neki teljesen eljutni a pólusig, minden más kutatonál inkább megközelítette az északi sarkot. Maga Amundsen úgy nyilatkozott, hogy ha az expedíció nem téved el a nagy ködben, könnyen elérhette volna célját, mert mindössze 220 kilométer választotta el az északi sarktól.

A norvég tudományos körökben és a sajtóban már most élénken tárgyalják, hogy vajjon a bátor sarkkutató meg fog-e elégedni repülésének elért eredményével, vagy pedig megkísérli, hogy egy újabb repülést árán tényleg elérje a sarkpontot. A norvég Aero-Club még nem kapott erről hivatalos értesítést, beavatott személyek azonban azt állítják,

el, amelyek a nemzeti elv alapján helyezkednek és csak ilyen szindikátusok vehetnek részt a törvényhozás munkájában. Előfeltétele, egy szindikátus állami elismertetésének, hogy meg kell tagadnia minden marxista elvet és minden olyan államfelfogást, amely nem tartja a gazdasági élet alapjának a nemzetet.

hogy Amundsen máris terveket készít elő, hogy az északi sarkot más utvonalon közelítse meg. Állítólag a legkövetkező időn belül újra utnak szándékozik indulni és egyes verziók szerint már három hét múlva ismét megkísérli az északi sark elérését, amelynek anyagi feltételei már biztosítva vannak.

Amundsen egyébként szombaton a következő táviratot intézte a norvég külügyminiszterhez:

— Százhetven ezer négyzetkilométer terület fölötti repülés után nem pillantottunk meg szárazföldet. Ebből, valamint abból a körülményből, hogy a legészakibb pontnál 3750 méter tengerszint feletti magasságot mértem, bizonyosra vehető, hogy a sarki tenger medencéjének északi szakaszán nincs szárazföld.

Életbelépett az új vámtarifa

Megszűnt a luxus-vám — Egytizedére szállították le a vámfekbért — Az új vámok védik a belföldi ipart — Behozatali vámot vetettek ki a szénre és a gépekre is — Olcsóbbak lesznek a ruházati cikkek

A legutóbbi költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján a pénzügyminiszter június 20-ikától kezdve rendelti uton életbeléptette az új vámtarifát. A tarifa megalkotásánál — amint a miniszter a rendelethez fűzött kisérvélemben közli — elsősorban a belföldi ipar védelme és a fogyasztók érdekei irányították a kormányt. A kisérvélel szerint a felemelt vámok előreláthatólag nem lesznek befolyással az árak drágulására és azoknak alkalmazását arra az időre korlátozzák, amíg életbe nem lépnek az Olaszországgal már megkötött tarifális kereskedelmi szerződést és más államokkal is nem kötnek ilyen szerződéseket.

Lényeges újítás a vámtarifában, hogy a kiviteli vámkokat az eddigi papirdinár-díjszabás szerint aranydinárban állapítja meg, ami azonban inkább formalitást jelent, mert a díjtételek nagyságára nincs befolyással. Megszűnt a luxus-vámtétel is és ezt a fényűzési cikkek alap-vámtételébe számították be, azonban a legtöbb fényűzési cikk vámjá lényegesen olcsóbb az eddiginél. Ezenkívül megszüntették a statisztikai-díjat és az ugynevezett nosavinát, amely eddig 20 aranydinár volt. Ezeket a díjakat az új kezelési díjszabásnál számították be.

A kereskedelemnek és iparnak régi kívánságát teljesítette a minisztérium a fekbér csökkentésével, amit az eddigi tételnek egytizedére szállítottak le.

A belföldi ipar védelmére szolgál az az intézkedés, hogy a mezőgazdasági és ipari gépekre — amelyeknek behozatala eddig vámentes volt — vámot vetettek ki, ezenkívül a kiviteli tilalom alól feloldották a gépeket.

A ruházati cikkek vámjá tekintetében megszüntette az új vámtörvény azt a régi sérelmet, hogy minden szövetet, amely a legcsekélyebb mennyiségű gyapjút, vagy selymet tartalmazott, mint tiszta selyem-, illetve gyapjúárut vámoltták el. Ehelyett a vámtételt az áru százalékszerű selyem-, illetve gyapjú-tartalma szerint szabják meg.

A behozatali vámnál bevezették a monopolicikkek, petróleum, cigarettapapír, gyufa, só és puskapor vámját is. Az arany és ezüst kiviteli tilalma is érvényben marad.

A vámszabály változatlanul 1100 százalékkal marad.

Vámot vetettek ki a szén behozatalára, az antracit és koks kivételével, amely továbbra is vámentes. Lényegesen megdrágult a kávé vámjá, a citrom-behozatal vámentes. Az autómobilok vámját az érték eddigi 6 százalékáról 20 százalékra emelték fel. Nagy mértékben megdrágult az élőállatok — szarvasmarha és sertés — behozatali vámjá is.

Behozatali vámok

Az új tarifa szerint egyes fontosabb cikkek behozatali vámtétele a következő (100 kilónként, aranydinárban):

szarvasmarha	100 (ezelőtt 40)
darabonként.	
sertés 10—100 kg.-os	30 (ezelőtt 5)
sertés 100 kg.-on felül	50 (ezelőtt 30)
dinamo-gépek	60
villamos gépek	140
kerékpár	40 darabonként
automobil, az érték 20%-a	
szuperfoszfát	1.50
szén	0.30
brikét	0.60
antracit, koks vámentes	
kénsav	6.—
részgalic	12.—
mütrágya vámentes	
citrom vámentes	(ezelőtt 10)
narancs	5 (ezelőtt 20)
benzin tankokban és	
cisternákban	13
petróleum	5.—
kávé	80 (50)
rizs	7 (10)
eke	40 (15)
cséplőgép, 1000 kg.-on	
felül	15
varrógép	45
ipari gépek	20

Szövöttáruknál azok a gyapocikkek, amelyek 5%-on alul tartalmazzak gyapjút, mint gyapótarut vámolják el, 5—50 százalékos gyapjútaralommal mint félgyapjút vámolják, 50 százalékon felül pedig a gyapjúárut vámját kell fizetni.

Selyemtartalmu áruknál 3 százalékgig a selymet nem veszik figyelembe, 3—25 százalékgig a vámtétel 25 százalékkal drágul, 25 százalékon felül pedig mint selymet vámolják el.

A pamutárak pótlékát 30 százalékról 50 százalékra emelték. Az egyes szövetek pótléka: fehérített áru 30% (ezelőtt 20%) kétszínű 40% (30), többszínű 60

% (60), mintázott 15% (10), brosirozott 25% (15).

Kiviteli vámok

Az exportcikkek vámját az eddigi papirdinár helyett aranydinárban állapították meg. Az egyes vámtételek (100 kg.-ként, aranydinárban)

tojás	8.—
szarvasmarha 100 kg.-ként	3.20
vagy 15 aranydinár darabonként	
sertés 70 kg.-ig darabonként	30.—
sertés 70 kg.-on felül darabonként	
vagy 100 kg.-ként	16.—
baromfi, élő	8.—
baromfi, levágott	4.—
marhabőr	80.—
juh bőr	16.50
lő- és sertésbőr	16.50
toll	8.—
szilva vámentes	
kender vámentes	
vas	8.—
gépek	8.—
buza	1.30
tengeri	0.80
árpa	0.80
zab	0.40
bab	2.—

A gabonaneműek a vámtarifa egyidejű rendelkezése szerint — bár ezeknek kiviteli vámját megállapítja — további intézkedésig vámentesek.

Vámentesen kivihető további intézkedésig buza, rozs, árpa, zab, tengeri, káposzta, burgonya, főzelékfélék, bab, borsó, füstölt és sózott szalonna, sertés- és libaszir, tűzifa és liszt (burgonya- és rizsliszt kivételével).

A fekbér

Lényegesen leszállította az új vámtörvény a vámraktárakban fekvő áruk fekbérét. Az új törvény szerint három napig az áru fekbérmentes, ez időn túl pedig — az eddigi 1 aranydinár (raktáron kívül fél aranydinár) helyett a következő fekbérekét állapítják meg 100 kg.-ként, aranydinárban

behozatali áruknál:	
vámraktárban	0.10
raktáron kívül	0.05
gyulékony és robbanékony áruk	0.020
kiviteli áruknál:	
vámraktárban	0.02
raktáron kívül	0.01

Fekbérmentesek azok az áruk, melyeket vegyvizsgálat miatt nem lehet kiváltani. A fekbérmentesség a beogradi vegyi felülvizsgálat (felebbezés) elintézésének tartamára is érvényes. Elkobozott vagy elárverezett áruk az árverés kihirdetéséig a fekbérmentesek.

Átmeneti intézkedések

Az új vámtarifa június 20-ikán reggel lépett életbe. Azoknál az exportáruknál, amelyeket már ez időpontig elvámolás végett bejelentettek, de még nem hagyták el az ország határát, azt a tarifát veszik figyelembe, amelyik az exportörre nézve kedvezőbb.

Leszállítják a vasuti tarifát

Olcsóbb lesz az utazás — Augusztusban harminc százalékkal csökkentik a személy- és áruszállítási díjakat

Beogradból jelentik: Radojevics Ante közlekedésügyi miniszter szombaton délután fogadta az újságírókat, akikkel közölte, hogy a minisztérium a közeljövőben a vasuti tarifák jelentékeny mérvű leszállítására készül. A miniszter kijelentette, hogy

a vasuti tarifa díjtételeit, úgy a személyforgalomban, mint a teheráruforgalomban, már augusztus hónap folyamán átlagosan harminc százalékkal csökkenteni fogják.

A tarifacsökkentés különösen kedvező lesz a vicinális vasutaknál, ahol

megszüntetik a tört-tarifa rendszert, amely eddig jelentékeny megdrágította a teheráruszállítást a vicinális vonalakon.

Főkapitány és dohánybevéltés

— Starakanizsai levél —

Felkértek bennünket az alábbi sorok közlésére:

— Tisztelt Szerkesztőség! Abból az alkalomból, hogy a belügyminisztérium inspektora itt jár most Starakanizsán a Lunguluv-ügy likvidálására, szükségesnek tartom felhívni a közfigyelmet az egész botrány inscenációjának, *Palmár Kálmán* volt főkapitány utolsó ténykedésére, amely jellemző fényt vet rövid éjára hivatali működésére. Amikor a dohánybevéltő-bizottság legutóbb megjelent Starakanizsán, gyűlés útján kilencezer dinárt szedtek össze a termelőkötől arra a célra, hogy ebből az összegből fedezzék a bizottság kiadásait. A dohánybevéltő-bizottság négy hétig tartózkodott Starakanizsán, ettek itt, de a gyűjtött pénzből nem fizették ki őket. A gyűjtött pénz ugyanis mára kellett, mire? Ez most derült ki. *Palmár Kálmán* volt főkapitány ur ugyanis hivatali működése alatt, bokros feendői közepette is szakitott annyi időt magának, hogy a dohánybevéltés körül kifejtett buzgólkodása címén költségzámlat nyújtson be az önkormányzatnak a pénzkezelőjéhez és a kilencezer dinárból hétezeret felvegyen. A hétezer dinárt ki is fizették neki, azon a címen, hogy *háromszor leutazott Beogradba*, a dohánybevéltés körül „közbenjárni” és a pénzről nyugtát is adott. Felmerül ezután az a kérdés, hogy mi köze van a főkapitánynak a dohánybevéltéshez, továbbá, hogy ki bizta meg *Palmár* volt főkapitány urat a dohánybevéltés körüli közbenjárással és végül, hogy szabad-e, lehet-e három starakanizsa-beogradi utazásért hétezer dinár költséget felszámítani? Kiváló tisztelettel *Hangya János*.

Százhusz kommunistát tartóztattak le Franciaországban

Bolszeviki propaganda a gyarmati hadseregben

Párisból jelentik: A kormányának a kommunista propagandával szemben elhatározott rendszabályainak végrehajtása során *Párisban és a vidéken százhusz kommunistát vettek őrizetbe*, akiket azzal gyanúsítanak, hogy részeseek a Marokkóban folytatott kommunista agitációban.

A párisi lapok szerint *Painlevé* miniszterelnök a kedden tartandó kamarai ülésen két kommunista politikusot le fog leplezni, akik a marokkói kommunista propagandát irányították.

Angoulinben a gyarmati ezredek közt kommunista propagandának jöttek nyomára.

A pislogó Szűz Mária szobor

A dubrovniki barátok templomában csodát fedeztek fel

Dubrovnik, az ódon tengerparti város lakosságát — mint jelentik — néhány nap óta egy csoda tartja leirhatatlan izgalomban. A csodát a dubrovniki Ferenc-rendi szerzetesek templomában fedezte fel néhány gyerek csütörtökön délután. Iskolásgyerekek egy csoportja állt az oltár közelében, amikor a templomban ájtatoskodó hívők egyszerre hatalmas sikolyt hallottak. Az egyik gyerek sikoltott, aki az ámulattól alig tudott magához térni, azután társai faggatására azt válaszolta, hogy csodálatos dolgot látott: az oltáron elhelyezett *Szűz Mária-szobor* többször egymásután kinyitotta és becsukta a szemét. A csoda híre villámgyorsan elterjedt nemcsak a templom közönsége közt, hanem az egész városban.

Pár pillanat múlva már hatalmas néptömeg tödült a templomba, hogy a csodáról meggyőződést szerezzen. Minden-

ki látni akarta a megelevenedett szemű *Mária-szobrot* és akik az oltár közelébe tudtak férkőzni, megerősítették, hogy a *kő-Mária* valóban pislog. A kíváncsiak tömege egyre szaporodott és a késő éjszakai órákban olyan életveszélyes volt a tolongás, hogy karhatalommal kellett kiűriteni a templomot. A kiűrités után csak a rendőrség és a szerzetesek maradtak a templomban, hogy megfigyeljék a csodálatos szobrot. A hatósági megfigyelés azonban nem tudta teljes

A riff-kabil Wilson

Abd el Krim a népek önrendelkezési jogát követeli

Newyorkból jelentik: Délamerikai nemzetiségei most készülnek megünnepelni a spanyolok felett Ajacucconal kivívott győzelem százéves évfordulóját. Ebből az alkalomból egy buenos-airesi diákegyesület megbizta a riffkabilok vezérét *Abd el Krim*-et, hogy vegyen részt az ünnepen. *Abd el Krim* a diákoknak levelet intézett, amely néhai *Wilson* elnök szellemét és nézeteit tükrözi vissza és így hangzik:

— Szeretett testvéreim! Abban a dicsőséges órában fordulok felétek, melyben valamennyi spanyol nemzetiségű amerikai ünnepli azt a haditettet, melynek az idegen járom alól való szabadulását köszönheti. Nincs szentebb és sebezhetetlenebb jog, mint a népek önrendelkezési joga, az a jog, mely szerint minden nép szabadon választhassa a maga természetének és óhajlásának legjobban megfelelő államformát. A marokkói nép ugyanazokért az ideálokért harcol, melyekért egykoron a ti népetek hősei küzdöttek. A fajunk, a kulturánk és a hitünk sajátosságai lehetlenné teszik, hogy továbbra is elviseljük a függőséget valamely európai hatalomtól. Ahogyan tí száz évvel ezelőtt nemzeti függetlenségért harcoltatok, úgy áldozunk mi ma életet és javakat a szabadság oltárán. A világháború által megromlott és erkölcsi anarkiába fulladt Európa elvesztette jogát ahhoz, hogy más világrésznek népeire ráerőszakolja akaratát. Mi a béke és a szociális igazság alapján nyugvó kulturát akarunk teremteni. Az arabs törzsek már túlhoszu idő óta nyögnek Anglia, Franciaország, Olaszország és Spanyol-

bizonyossággal megállapítani, hogy az istenanya szobra valóban hunyorgat-e a szemével, vagy sem.

A nép kíváncsisága másnap csak fokozódott és már hajnali öt órakor óriási számban özönlöttek a templomba az emberek, akik közül sokan az egész éjszákát a templom előtt virrasztották át. A csoda szemlélete egész nap és a következő napokon is szakadatlanul tartott. Ma már egész Dalmáciát lázban tartja a csoda híre.

ország igáját. Az első lépést egyiptomi testvéreink tették meg. A világ hamarosan meg fog győződni róla, hogy mi sem maradunk el mögöttük. Akkor üt majd Algír, Tunisz és Tripolisz órája és mindenki már készülődik itt arra a nagy pillanatra, amely elhozza a Földközi-tenger és Ázsia valamennyi arabjainak a megváltását. Bennünk nincs gyűlölet Spanyolország ellen, amely évszázadok előtt hozzánk volt és ahol őseink bölcsője ringott. Ama végzetes sorsforduló, mikor egy vallásháború elűzött bennünket arról a félszigetről, amely a mi művészetünk által szebbé és a mi szorgalmunkkal gazdagabb lett, végzetes sorsfordulójává lett Spanyolországnak is, melyet átadott az enyészetnek. Azt követeljük, hogy Spanyolország űritse ki Marokkót, mint ahogyan egykoron kiűritette a ti Amerikátokat és tegye lehetővé, hogy mi befejezhessük a béke, a szorgalom és a felvilágosítás művét, amely a népek testvérszövetségében jól kiérdemelt helyre fog segíteni bennünket. Harcosaink örömmel áldozzák fel életüket a szabadságért. A szabad Marokkó és a szabad Egyiptom lesz az a két aleppillér, ahonnan ki kell indulnia ama faj újjászületésének, amely a maga dicsőségére az emberiséget már három kultúrával ajándékozta meg.

A morokkói szultán — mint Fezből jelentik — Fezből Rabatba érkezett, ahol a franciák nagy pompával fogadták. Az ünneplésnek politikai céljai vannak, mert a franciák így akarják a benszülőttek rokonszenvét és támogatásukat újra megnyerni.

Esküvő a halottal

Feleségül ment egy elhunyt tiszthez egy bécsi lány

Bécsből jelentik: A polgári törvényszéket szenzációs pör foglalkoztatja: az ügy egy bécsi leány házassága körül forog, aki tudtán kívül egy halottnak ment feleségül. Kő ön érdekessége az esetnek, hogy a házasság megsemmisítése iránti pört nem az asszony, hanem az osztrák köztársaság indította meg.

Az esküvő még 1920 szeptember 19-én ment végre Bécsben, még pedig helyettesítés (per procura) útján, miután a vőlegény, *Hierach* Ferenc főhadnagy, hadifogoly volt Tomszokban és helyette egy barátja mondta ki a boldogító igent. A menyecske azóta hiába várta háza a férjét és még az idén februárban tudomására jutott a bécsi hatóságoknak, hogy *Hierach* főhadnagy 1920 március 17-én, tehát hat hónappal az esküvő előtt, meghalt. Így tehát a bécsi menyasszony tulajdonképpen egy halottnak ment nőül, amiről természetesen sem neki, sem a vőlegény helyettesének sejtése sem volt. Eddig van ennek a házasságnak a regényes fejezete. Ezután következik a szürke próza.

Az osztrák állam ugyanis nem hajlandó nyugdíjat fizetni olyan hadifogolyra, aki tulajdonképpen nem is övezve és ezért hivatalból pört indított a házasság megsemmisítése iránt. Arra vonatkozólag, hogy *Hierach* főhadnagy 1920 március 17-én meghalt, a pénzügyigazgatóság, mint felperes, *Hölzl* Ferencre, a gráci kémiai intézet asszisz-

tensére hivatkozik, aki abban az időben szintén hadifogoly volt Tomszokban és a fogolytábor halottaskamrájában agnoszkálta *Hierach* holttestét. *Hölzl* már ki is hallgatták Grácban erre vonatkozóan és az ő vallomása alapján halotti levelet állítottak ki, amelyet a tegnapi tárgyaláson betérjesztettek. Az asszony ügyvédje ezrel szemben kijelentette, hogy a halotti levelet nem fogadja el bizonyító erejűnek, miután azt az állam, tehát az egyik peres fél állította ki, de *Hölzl* vallomása különben sem lehet perdöntő, mert tévedhetett. Mindenesetre azonban a halotti levél kiállítása előtt meg kellett volna indítani a halotti nyilvántartási eljárást. Ehez a fejtegetéshez csatlakozott az alperes, *Hierach* Margit asszony is és a házasság megsemmisítése iránti kereset elutasítását kérte, annál is inkább, mert — állítása szerint — férjétől még 1920 március 17-ike után is kapott leveleket és ő meg van róla győződve, hogy életben van.

A pénzügyigazgatóság képviselője ezután újabb bizonyíték gyanánt fölemeltette, hogy *Hierach* főhadnagy megírta végakarátát, amely szerint mindenét feleségére hagyja. Eszerint bizonyára érezte már a közeli halálát. Az asszony ügyvédje kétségbevonta ennek az írásnak valóságát, de — mondotta — ha valódi is, akkor sincs kizárva, hogy a férj megtevesztés céljából írta. Lehet ugyanis, hogy közben megismerkedett

Szibériában egy másik nővel és azt akarta, hogy felesége halottak tartása.

A bíróság ezután további bizonyítás céljából elnapolta a tárgyalást, egyben elhatározta, hogy személyesen hallgatja ki *Hölzl* a holttest agnoszkálására vonatkozóan, az asszonyt pedig felszólította, hogy a legközelebbi tárgyaláson mutassa be mindazokat a leveleket és fényképeket, amelyeket férjétől kapott.

Azosijeki törvényszék

Lang Izsó kiadatását kérte Ausztriától

Oszijekről jelentik: *Rill* vizsgálóbíró, aki a monopolcsalás ügyében a vizsgálatot vezeti, távirati megkeresést intézett a bécsi országos törvényszékhez, hogy az ott letartóztatott *Lang Izsó* igazgatót tartásuk addig tartassa, míg a megindított kiadatási eljárás véget ér.

A büntársi minőségben letartóztatott *Lang Leó* és *Boigner* Katalin az oszijekai ügyészség fogházában ülnek vizsgálati fogságban. Az elletük megindított büntügyi eljárásban *Rill* vizsgálóbíró már megkezdte a tanú kihallgatásokat. Legelső sorban a *Mira* cigarettapapírgyár igazgatósági tagja hallgatta ki, akik vallomásukban előadták, hogy *Lang Izsó* igazgató a nő üzelméirel semmit sem tudott.

A monopolizát folytató beogradai monopolizát elűzött megkeresésére *Boigner* Katalin előmozdított a fogházból a *Mira* gyár helyiségébe kísérték, ahol egyes dolgokra vonatkozólag felvilágosítást kellett adnia. *Boigner* többek között előadta, hogy *Lang Izsó* utmutatása alapján mi módon történt a hamisított jövedéki szalagokkal való manipuláció.

Lang felesége ura védelmével dr. *Gyuricsics-Biorac* Miklós oszijekai ügyvédet bizta meg, aki a napokban Bécsbe utazik, hogy az ott letartóztatott *Lang*-gal érinkezésbe lépjen.

Julius 1-ig

lehet jelentkezni a suboticei kiállításra

Tíz nap múlva jár le a jelentkezési határidő a suboticei nagyvásárra és kiállításra. Julius 1-én a kiállítás alaprajzának figyelembevételével megkezdődik a kiállítás területének beosztása.

A Vajdaság őstermelőitől számos jelentkezést kapott eddig a kiállítás igazgatósága, amelyekben 50 lónak, 50 szarvasmarhának, 100 juhoknak és sertéseknek a kiállítását helyezik kilátásba. A suboticei kiállítás olyan időpontra esik, amikor a gazdák már aratás után vannak, akik gabonájukat s más értékes jószágait eladták s ilyenkor szívesen eszközölnék bevásárlásokat a következő munkaidényre és ezért is célszerű, hogy az iparosok minél nagyobb számban vegyenek részt a kiállításban.

A mezőgazdasági gépgyárak felismerték a suboticei nagyvásárnak és kiállításnak ezt a jelentőségét és igen sok mezőgazdasági gépgyár igyekszik gyártmányait ezen a kiállításban bemutatni. A szántóke-versenyen a legjobb minőségű gyártmányok fognak felvonnulni.

A szántóke-verseny iránt a gazdák részéről máris a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg.

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viszontbiztosító társaság

Tűr, élet, baleset, automobil-biztosítások
Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA

(Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÖTT

HIREK

Esti beszélgetés a csillagokkal

A csillagvizsgáló ott székel a főtéren hosszú sárgaréz csövél, amelyen keresztül bárki betekintést nyerhet az ég csodáiba, öt dinár tiszteletdíj ellenében. Mert a csillagvizsgáló sem élhet levegőtől, ámár az övé egy ismeretlen birodalom, a csillagok országa, amelyekről úgy beszél, mint a király a hűbéres tartományairól. De itt a földön mégis csak szegény, egyszerű ember ő. Öreg varázslónak nézné mindenki. Hosszu, kócos haja a válláig ér és olajbarnára van lesülve, mint a vándorcigányok. Nappal nem szívesen foglalkozik a publikumával, akik szájtátva ácsorognak körülötte és lesik a horoszkópot, amit kiolvas a csillagokból. Az ég nyitott könyv és az öreg vándor csillagvizsgáló olvas benne a sárgarézcsövél, amely közelebb hozza isten üzenetét. Amnappal csak a napot látni és benne valami tojás sárgájához hasonlító flekket, amit hivatalosan napfoltoknak neveznek a beavatottak. A nap büszke, gögös asszony, elhomályosítja a csillagokat, mint a nagy primadonna a kis kóristákat. A holl a csillagok igazi pásztora. Jóindulatú, kövér nagyanyó a hold, szemén ezüst ókullaré és mosolyog mindig, meg fecseg.

Szép a júniusi égbolt este, ha szabad szemmel felnéz a vándor az égre. Csupa arany, ragyogás és valami tiszta boldogság árad a magosból, a teremtés lehellete, a titok, az örjítő csuda, ami ott lakik fölöttünk, ahová nem ér el a ki-nyújtott kéz és csak a szemünk mered utána éhes vágyakozón.

Ki nem mlátott még csillagot végigfutni az égen? Mint egy nag yégő sikoly szalad át fényesen a halálba, mért a csillag is meghal, ha letelt az ideje, akár az emberek. A csillag halála szép és dicső, az egész világ látja és az egész világ elámul, ha utolsó utjára indul. Minek ide a csillagvizsgáló, földi éhséggel, földi irigységgel? A csillagok a mesében énekel, ember még ne mlátta közeliől őket, mért Csillagország jó, békességes, mint az álom. Mikor még kicsi gyerek voltam, sokat hancuroztam együtt a csillaggyerekekkel. Épp úgy néztek ki, mint te, vagy én, csak a nézésükben ragyogott valami kimondhatatlan égő szomorúság, mint az esthajnal csillag, vagy az édesanyám kisirt szeme. Rengeteg mesét tudtak és úgy ösmerték az égboltot, mint én az otthoni cukrosboltot. És millió kilométereket száguldoztak be, míg én a másik oldalra fordultam.

Nagyon csöndes éjszakákon hallani a csillagok sirását. Mért a csillagok is beszélgetnek egymással és megmondják a világi dolgokról a véleményüket. A csillagok nem szeretnek bennünket. A tejút fehér báránnyal nem a mi báránnyaink. Csunya, mérgező folt vagyunk mi a világrban, véres, veszekedős, garázda csillag, akinek hátatfordít minden jóízűlési égitest.

Ó, mit is akar ez a kócos varázsló a júniusi égbolt titkaitól?

(—n.)

Radisics Lázár dr. igazságügyi államtitkár királyi kintüntetése. Beogradból jelentik: Radisics Lázár dr. igazságügyi államtitkár, a BBB. ügyosztály igazságügyi osztályának vezetőjét a király a Szent Száva rend II-ik osztályával tüntette ki. A királyi kintüntetés érdemes és puritán jellemű férfiut ért, akitől az igazságügy terén a Vajdaság sokat várhat.

A subotical lakásbíróóság első tárgyalásai. Szombaton délután tartotta az új subotical lakásbíróóság első tárgyalásait a városháza második emeletén lévő ideiglenes helyiségében. Az első tárgyalási napon Vasziljevics Ljuba dr., a lakásbíró-

ság elnöke elnökölt, szavazóbírák pedig Gyorgyevics Jovan és dr. Diamand Ernő voltak. A lakásbíróóság gyors egymásutánban tárgyalta le az ügyeket, amelyek az első napon kizárólag lakásigénylési pörök voltak. Néhány napig a lakásbíróóság előreláthatólag nem is fog mással foglalkozni, mint lakásigénylési ügyekkel, mért ezek várnak tulnyomó számban elintézésre, amint hogy egy hónapja, amióta a régi lakáshivatal nem működik, a lakásigénylések tetemesen felszaporodtak. A lakásigénylési ügyek elintézése után a lakásbíróóság rá fog térni az új lakástörvényből eredő pörök, így elsősorban a lakbérmegállapítási és felmondási ügyek tárgyalására.

Kitüntetés. Ófelsége a király Masirevics Bránko szombori törvényszéki elnöknek a Fehér Sas-rend V-ik osztályát, Kupuszarevics Misó dr. főügyész-helyettesnek, a szombori ügyészség vezetőjének a Szent Száva-rend IV-ik osztályát, Manojlovič Jovan, az igazságügyminisztérium központi telekkönyvvezetőjének a Szent Száva-rend V-ik osztályát adományozta.

Megnyitott az oszjiek-pécsi telefonforgalom. Oszjiekéről jelentik: Az Oszjiek-Pécs, Nasice—Budapest, Valpovo—Belistye—Budapest, Vinkovci—Pécs és Vukovar—Pécs közötti telefonforgalmat megnyitották. Az oszjiek-pécsi vonalon két aranyfrank, Nasice—Budapest között három aranyfrank, a többi vonalon kettő és fél aranyfrank egy beszélgetés díja.

Megtalálták a palicsi halálos fürdés áldozatát. Szombaton délután négy óra körül telefonon jelentették a subotical önkéntes mentőknek, hogy kifogták a palicsi tóból a vízbeesett Jakovljevič Milán kereskedő segéd holttestét. A mentők azonnal kimentek Palicsra, ahol a holttest már a parton feküdt. A mentők a hullát a subotical szerb temetőbe szállították.

Csak jugoszláv érettségivel lehet gyógyszerészpályára lépni. Szentáról jelentik: Most érkezett meg Szentára a közegészségügyi miniszter rendelete, amelynek értelmében a gyógyszerészek csak olyan gyógyszerészkörökön vehetnek fel, akik Jugoszláviában érettségiztek. A külföldi érettségivel rendelkező jelölteknek a nemzeti tárgyakból kiegészítő érettségi vizsgát kell tenni, hogy gyakoronokok lehessenek.

Ügyészségi kinevezések. Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter Popovics Bránko dr.-t, novisadi táblai tanácsjegyzőt ügyészségre nevezte ki a novisadi ügyészségre. — Csóvics Mladen törvényszéki jegyző pedig a szombori ügyészségnél lett ügyész.

Körözövelet adtak ki Ujhelyi Nándor ellen. Budapestről jelentik: Ujhelyi Nándornak szombatra volt kintütve a budapesti büntetőtörvényszék előtt egy régebbi ügyből kifolyóan ítéletkihirdetése, amennyiben sajtó útján elkövetett szemérmérsértésért a kuria Ujhelyit négy hónapi fogsázbüntetésre ítélte. Ujhelyi a tárgyaláson nem jelent meg, mért Bécsben tartózkodik. Az ügyészség emiatt körözöveletet bocsátott ki az ismert író ellen.

Féltékenységből agyonütötte a feleségét. Doljnimiholjacról jelentik: A szomszédos Crnac faluban borzalmas gyilkosság játszódott le a napokban. Bacs-magi István odaváló földműves féltékeny volt fiatal feleségére. Napirenden voltak a féltékenységi jelenetek a házastársak között. Néhány nappal ezelőtt Bacs-magi kicsalta a feleségét az istállóba, ahol fejszével méghasította a szerencsétlen asszony fejét. A holttestet azután darabokra vágta. A csendőrség letartóztatta a gyilkost.

Fath Ferenc apátplébános jubileuma. Novisadról jelentik: Fath Ferenc apátplébános vasárnap-ünnepi plébánossága tizéves évfordulóját. A novisadi Kátholikus Kör ez alkalomból ünneplő rendezte a kör helyiségében, ahol a jubiléus apátplébánost Novisad keresztény közönsége meleg ünneplésben fogja részesíteni.

Javult Bethlen állapota. Budapestről jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök, akinél pénteken délután vakbélgyulladás állapították meg, pénteken este a Faszor-szatóriumban megoperálták. A miniszterelnök állapotában szombaton javulás állott be, azonban az orvosok két napig látogatókat nem engednek be hozzá.

Utazás a föld körül. Osijekről jelentik: Csütörtökön érdekes expedíció érkezett Osijekre. Héttagú német társaság, melynek Abel Ágoston német hírlapíró a vezetője, Berlinből világszerte utra indultak. Egy olajmotoroskocsi által vont, kényelmes lakószobának berendezett kocsiából és egy podgyász-kocsiból áll a járművek, melyen az utat megteszik. Kintűzött céljuk Tibet felkutatása. Az expedíció tagjai között van egy természetkutató és egy filmoperátor is, ki az expedíció keleti útjáról filmfelvételeket fog készíteni. Az utat mintegy öt évre tervezik. Abel hírlapíró maga is von szándékozik megtenni az utat a föld körül. Szombaton tovább utazott a társaság Beogradba, onnan Szófia, Konstantinápoly, Angora, Bagdad, Teherán, Tibet, Sanghai, Honolulu, majd a tengeren át Sanfrancisko, Newyork, Lisszabon, Madrid, Páris és Berlin a kintűzött utjuk.

A kulai zeneiskola növendékeinek vizsgálja. A kulai zeneiskolában vasárnap folytak le a zongoravizsgák, amelyet kintűzően tettek le: Csóvics Bránko, Schmidusz Rózsika, Urmaner Kató, Rankov Zorka, Gonczlik Kató, Prack Bözsi és Schneider Rózsika.

Az alibunári gyilkosság. Novisadról jelentik: Zsivkov Kamenko alibunári gazda 1924 február közepén egy kocsmai verekedés alkalmával késsel megsebzta Barbu Áron alibunári lakost, hogy az a sérülésébe pár nap után belehalt. Ugyanekkor szócásívéggei súlyosan megsebzett Gábor Pétert is. A panaszos törvényszék a múlt év június 17-én hat évi fegyházra ítélte Zsivkovot, akinek ügyében a felebbviteli bíróság június 23-ára helyszíni tárgyalást tart Alibunáron.

Mafalda hercegnő szerelmi régnéje. Rómából jelentik: Mafalda hercegnőnek Fülöp hesseni herceggel való eljegyzését szombaton fogják hivatalosan publikálni, bár csütörtök este a jegyospár a királyi kastély kertjében tartott ünnepen már közölte az udvari vendégekkel az eseményt. A hesseni herceg több mint egy éve tartózkodik Rómában és egy verseny alkalmával ismerkedett meg Mafalda hercegnővel. Rokonszenv, majd szerelem fejlődött ki közöttük, amely diadalmasodott minden akadályon. Emlékezetes, hogy a hercegnőnek a belga trónörökösrel való eljegyzéséről is beszéltek, akadály volt az is, hogy a hesseni herceg evangélikus, de minden akadályt sikerült elhárítani. Mafalda hercegnő jelenleg 22 éves, a herceg 27. Fülöp herceg Frigyes Károly hesseni hercegnek és Margit porosz hercegnőnek, az exczsászár testvérének a fia.

Levágta a lábát a villamos. Novisadról jelentik: Varga Ferenc fűtő a Freud-féle jéggyárból, ahol alkalmazásban van, szombaton este villamoson ment hazafelé. Utközben észrevette, hogy a villamos másik peronjára egy barátja tartózkodik. A szorongás miatt nem a peronra, hanem próbált barátjához jutni, ha meg legrit a villamosról, azaz, hogy a hátsó peronnal ismét felszáll majd a mozgásban levő kocsi. Felszállás közben azonban megcsuszott és a villamoskocsi kerékei alá került, amely az egyik lábát levágta. Beszállították a kórházba.

Birói kinevezés. Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter Jagics Vojislavot járásbíróvá nevezte ki a kikindai járásbíróshoz.

A finn elnök látogatása Stockholmban. Stockholmból jelentik: Relander, Finnország elnöke pénteken az *Eleköön* hajón Stockholmba érkezett. A svéd király disz-dereglyén ment az elnök elé. A disz-dereglye azután a királyi vár lépcsőjén kötött ki, ahol a kormány, a hatóság és a diplomáciai kar képviselői fogadták a vendéget. A finn elnök a díszszázad megtekintése után huszonegy ágyulövés mellett és nagy néptömeg lelkes éljenzése közepette vonult be a királyi várba. A finn államfő látogatásának úgy a svéd, mint a finn lapok politikai jelentőséget tulajdonítanak.

Beültetett budapesti lap. Budapestről jelentik: A belügyminiszter péntek este véglegesen betiltotta a Fáklya című folyóiratot, a szocialisták ellenzéki — ugynevezett Vági-féle — frakciójának lapját, amely ellen izgatás miatt már több eljárás indult. Vágiék lapját már többször betiltották, amikor „Küzdelem”, „Munkás”, „Uj harc” címen röpiratként jelent meg. Legújabbban „Fáklya” címmel került a nyilvánosság elé és izgató tartalma miatt az ügyészség elkoboztatta. Amikor a példányokat beszállították a rendőrségre, megérkezett a belügyminiszter betiltó intézkedése, amely a „Fáklya” című lapot egyszerismindenkorra beszünteti. Azok ellen, akik az izgató cikkeket írták, büntető eljárást indítanak.

Éltelt betörő. Novisadról jelentik: A múlt év október 28-án a belacrkvai törvényszék két évi börtönnre ítélte Nvosek József vojvodincei lakost, aki a múlt év januárjában Vrsac-on betört Netso Antun és János cé üzemébe és innen értékes tárgyat ellopott. A novisadi felebbviteli bíróság szombaton tárgyalta az ügyet és az elsőfoku bíróság ítéletét helybenhagyta.

A subotical Sakkör rendkívüli közgyűlése. A subotical Sakkör június hó 28-ikán délelőtt tizenegy órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Vizsgák a sentai iskolákban. Szentáról jelentik: A vizsgák sorrendje a sentai elemi iskolákban a következő: A központi iskolában: 22-ikén délelőtt az első és második szerb osztály, délután a második magyar és a negyedik magyar osztály. 23-ikán délelőtt a hatodik magyar és a hatodik szerb osztály, délután az ötödik magyar osztály. Az újvárosi iskolában: 22-ikén délelőtt a harmadik és negyedik magyar osztály. A kopogi iskolában 23-ikán délelőtt az első és második magyar osztály. Az újtemplomtéri iskolában: 23-ikán délelőtt az első, második és harmadik magyar, délután a negyedik magyar osztály. A munkástelepi iskolában 21-ikén délelőtt a negyedik, délután a második magyar osztály. 23-ikán délelőtt az ötödik magyar, délután az első magyar osztály. 25-ikén délelőtt a harmadik magyar osztály. A szerbiskolában 22-ikén délelőtt a harmadik és negyedik fiuosztály. A vizsgákon Ludaics Viado tanfelügyelő fog elnökölni.

Szinovjev jósol. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Szinovjev a III. Internacionálé ülésén beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a marokkói események csak előfutárjai sokkal nagyobb eseményeknek, amelyek már legközelebbre várhatóak s melyeknek az lesz a következménye, hogy India és a Közel Kelet a szovjet uralma alá fog kerülni.

Balfour a bécsi cionista kongresszuson. Bécsből jelentik: A cionista világkongresszus, amely augusztus 15—22-ig tart, már most nagy előkészületeket tesznek. Husz-huszonegyezer résztvevőt várnak. A vendégek közt lesz, mint hírlík, Balfour lord is, mint az angol kormány képviselője.

— **A holland királynő autóbalesete Chamonix-ban.** Párisból jelentik: Vilma holland királynő, aki jelenleg Chamonixban tartózkodik gyógyulás céljából, majdnem áldozata lett egy balesetnek. Amikor autójából, amelynek a féke nem volt jól beállítva, ki akart szállani, az autó hátracsuszott, egy árokba zuhant, a királyné azonban csak jobbkezén szenvedett könnyebb zúzódásokat. Állapota semmi okot nem ad aggodalomra.

— **Sentán tizenegyedől négyig nem szabad kenyert árulni.** Sentánól jelentik: Matics Szlavko, sentai rendőrfőkapitány legújabb rendeletével elrendelte, hogy a pékek, kenyérsütők, mézszárosok és hentesek délelőtt tizenegy órától délután négy óráig zárva tartassák üzletüket. Az érdekelt kereskedők és a fogyasztóközönség felkérték a városi képviselőket, hogy a legközelebbi közgyűlésen tiltakozzanak a káros rendelet ellen.

— **Megjelent a »Testvér« júniusi száma.** Sinkó Ervin irodalmi folyóiratának, a *Testvérnek* legújabb száma most jelent meg Bécsben gazdag tartalommal. A változatos tartalmából kiemelkednek *Lesznai Anna*, *Németh Andor*, *Mihályi Ödön* és *Sinkó Ervin* írásai. A folyóirat megrendelhető Spitzer J. Szabotica Könyves-utca 2. szám alatt.

— **Doumergue és a földrajz.** Koppenhágából jelentik: A francia köztársaság elnöke a dán kiállítási pavilon megnyitása alkalmával üdvözölte a megjelent dán herceget. Ez alkalommal elragadtatással emlékezett meg a dán fővárosról, Krisztiánáról. A dán herceg nyugodtan hallgatta végig a szónoklatot, de amikor Doumergue többször ismételte Krisztiániát, a herceg kísérete nagyon kellemetlenül feszengett a helyen. A helyzetet az elnök környezetének egyik tagja azzal mentette meg, hogy odasugta az elnöknek: Téved elnök ur, Krisztiánia — Svédország fővárosa.

— **Dr. Majoros István fogorvos-szakspecialista** a nyári hónapokban június 21-től augusztus 31-ig hétköznapokon 8-11-ig rendel. Délután, valamint vasár- és ünnepnapokon nem rendel.

— **Letartóztatott kerítőasszony.** Novisadról jelentik: Szabó Teréz feljelentést tett a rendőrségen, hogy Mohovics Vljekoszlava rendőri felügyelet alatt álló nő rákarta beszélni, hogy húsznyolc éves kislányát adja el egy gazdag gyárosnak. A lányt ő a legélesebben visszatarthatott volna. Mohovics az édesanyjának nem engedte akarta rávenni, hogy lányát adja el, de a édesanyja is felhagyva kiutasította a to lakodó kerítőnőt. A rendőrség Mohovics Vljekoszlavát letartóztatta és átkísérte az ügyészségre.

— **A lengyel diákok nem tanulhatnak a külföldön.** Varsóból jelentik: A lengyel közoktatásügyi minisztérium minden erejével azon igyekszik, hogy a külföldön tanuló diákok számát a minimumra redukálja. E célból rendeletet adott ki, hogy a külföldre utazni szándékozó diákoktól az utlevelet tagadják meg. Csak a minisztérium adhat ki rendkívüli esetekben engedélyt a tanulmányok külföldön való folytatására.

— **Szenta város földjelt újból a régi bérlők kapiák.** Szentáról jelentik: A sentai városi földek huszonötévi bérlői, akiknek bérlete egy-két év múlva lejár, küldöttségbe mentek *Knezevics* polgármesterhez és *Branovicski* gazdasági tanácsnokhoz és kérték, hogy a jövőben ismét nekik adják bérbe a földeket. A bérlők felajánlották, hogy az eddigi koronaösszeg helyett dinárösszegben fizetik a hasznbért. A polgármester és a gazdasági tanácsnok megígérték, hogy a város a régi bérlőknek fogja megkapni a földeket.

— **Olaszország új nyersanyagterületeket követel.** Rómából jelentik: Az Idea Nazionale vezércikkében kifejti, hogyha Olaszországnak nincs nyersanyagforrása elegendő mértékben, akkor a munkanélküliség óriási módon emelkedik és ez hihetetlen veszedelmet rejt magában. Olaszországnak föltétlenül kell nyersanyagforrásokról gondoskodni, ha meg akar élni. Ez olyan akciót tesz szükségessé, amely a Földközi-tenger mellékének politikai térképét meg fogja változtatni. Nem jelent ez szükségszerűleg összetűzést egy európai nagyhatalommal, eivégre a nagyhatalmak be fogják látni, hogy Olaszországnak élnie kell és erre való tekintettel nem fognak fenyegető magatartást tanusítani az olasz akcióval szemben.

— **Új törvényszéki bíró.** Novisadról jelentik: Lupurovics Dusan noviszadi törvényszéki elnökövel felelőváltó bírósági elnökségének bizottsága előtt tette a bírói vizsgát.

— **Eljegyzés.** Licht Olga (Stanisics) és Heber Ignác (Oszijek) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Olaszország tárgyal amerikai adósságairól.** Rómából jelentik: A Stefani ügynökség jelenti, hogy a washingtoni olasz nagykövet és az amerikai kincstári hivatal között tárgyalások voltak és ezeknek eredményeképpen Mussolini miniszterelnök közölte az amerikai kormánnyal, hogy Olaszország hajlandó adósságainak rendezése tárgyában hivatalos tárgyalásokba bocsátkozni. Ez ügyben a tárgyalások dátuma is meg van már állapítva.

— **Tévedésből marólugot ivott.** Novisadról jelentik: Fuchs Stefánia szabónő az Uperzska utca 22. szám alatti lakásán csészeleveszést a szódásészívvel véreztetve azt itta ki. Állapota nem súlyos. A kórházba szállították.

— **Németországban rágógumi-gyárat építenek.** Newyorkból jelentik: Wrigley, amerikai dugzaggyáros, aki az amerikaiakat a rágógumi győnyörűségével megismertette, Frankfurt am Mainban is épít rágógumi-gyárat. Az új társaság 400.000 dollárt adott ki eddig reklámcélokra.

— **Életveszélyesen megfenyegették a pilseni polgármestert a modern táncok miatt.** Prágából jelentik: A Právó Lidu egy levelet közöl, amelyet Pik képviselő, pilseni polgármester kapott. A levél így hangzik: »Ha nem akar Rasin sorsára jutni, akkor sürgősen tiltsa be Pilsenben a modern indiánustáncokat. Ezek a táncok két bájos leányomat prostituálttá tették. A leányaim azt mondták nekem, hogy a modern táncok élethivatásukat alkotják. Állítólag a Sport-kávéházban tanulták meg ezeket a táncokat. Ezek a táncok az érzékekre hatnak és már sok pilseni fiatal leányt elrontottak. Van még egy legfiatalabb, romlatlan leányom, aki azonban már szintén kezd. Ezért elhatároztam, hogy a polgármestert elteszem láb alól, ha nem veszi figyelembe e sorokat. A régi polgármesterünk alatt senki sem tudott ezekről a táncokról és nem volt akkor jobb a mi fiatalágunknak? Ezek a táncok elvették a leányaimat és az én öreg életem már ugysem ér semmit akkor, ha elveszik még a fiatalabb gyermekemet is, akinek még meg van a becsülete«.

— **Koblentz milleniuma.** Koblenzből jelentik: Koblenz város szombatán ünnepelte ezeréves fennállását. Az ünnepélyen Wogt dr., a birodalmi tartományi elnök, a birodalmi kormány és a porosz kormány nevében pedig Höpke-Aschhoff porosz miniszter mondtak beszédeket.

— **Ideges embereknél és lelkibetegyeknél** az enyhé természetes »Ferenc József« keserűvíz emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Világhírű ideg-orvosok véleménye alapján a »Ferenc József« víz használata kiválóan ajánlható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Passzív rezisztencia a párisi közúti vasutakon.** Párisból jelentik: A párisi vasutak és autóbuszok vezetői elhatározták, hogy mivel egyes kollégákat a május elseji ünnepségeken való részvétel miatt megrendszabályozták, passzív rezisztenciát kezdenek és rendkívül lassan fognak közlekedni. Ennek következtében a mai napon a város több pontján valóságos közlekedési zavart idéztek elő. Számos helyen az alkalmazottak és az utasok között összeütközés történt.

— **Nőgyezér postagalamb versenye.** Rómából jelentik: Megkapó látványban volt része Róma lakosságának. Reggio Emilia-tartomány postagalamb tenyésztői 4000 postagalambot küldtek Rómába azzal, hogy valamennyit egyidőben bocsássák el és a madarak versenyezve térjenek vissza az olasz fővárostól mintegy 350 km. távolságban levő galambházaikba. A galambok elbocsájtása hatalmas szabad térségről történt. A versenyt egy hófehér páduai galamb nyerte meg, amely hét óra alatt tette meg az utat.

— **A népszövetségi békeliga Grotius-díjat alapított.** Hágából jelentik: Hollandiában ebben az évben ünneplik háromszázadik évfordulóját Grotius Hugó hollandi jogtudós és politikus »De jure belli et pacis« című műve megjelenésének, amely alkalomból a népszövetségi békeliga Grotius-érmét alapított. A liga évenként két arany- és nyolc bronzérmét fog a békepromóciójában résztvevő politikusok közt szétosztani. Ebben az évben az aranyérmet Briand és Underen svéd külügyminiszter, a bronzérmet Apponyi Albert gróf (magyar), Adachi (japán), Ador (svájci), Balfour (angol), Dawes (Amerika), Loder (Hollandia) és Politisz (Görögország) fogják megkapni.

— **Kigyulladt szénásvaggon.** Szentáról jelentik: A horgos-martonosi vasútvonalon egy vagon széna kigyulladt és a kocsival együtt teljesen elégett. A tüzet a mozdonyból kipattanó szikra okozta. A kár százhatszáz dinár.

— **A királysértéssel vádolt mokriai földmivest felmentette a bíróság.** Novisadról jelentik: A noviszadi törvényszék szombatán tárgyalta Fassl Péter mokriai kos ügyét, akit haragosnak, veszedelmes mitnak eljárási eljárás alapján az ügyészség királysértéssel vádolt. A bíróság miután a vád nem nyert bizonyítást, Fassl Pétert felmentette.

— **Bécs készül a cionista világkongresszusra.** Bécsből jelentik: Augusztus 18-ikán nyílik meg Bécsben a cionisták XIV. világkongresszusa, amely a zsidó nép parlamentjének szokta magát nevezni. A legközelebbi, Bécsben megtartandó kongresszusról az akcióbizottság jelenlegi elnöke, Chajes főrabbi a következőket mondotta: »A kongresszus fontos kulturális és politikai kérdésekkel fog foglalkozni. Tárgyalásra kerülnek Palesztina kiépítésének és kulturális fejlesztésének kérdései, továbbá a cionizmus bel- és külpolitikája minden vonatkozásában. Ami a külpolitikát illeti, ez kiterjed a zsidóknak az összes államokhoz való viszonyára — Angliára csakugy mint a Vatikánra«. Chajes nyilatkozatában kiterjeszkedik a bécsi horogkeresztesek legutóbbi üzenetmeire is és kijelenti, hogy a kongresszus rendezője a leghatározottabb garanciát kapta az osztrák kormánytól, hogy a kongresszus méltóságát minden irányban meg fogja óvni és zavartalan lefolyását biztosítani.

— **Dr. Gross Mór** orvosi rendelését megkezdte Rogaska Slatinán (Rohitsch Sauerbrunn) Hotel Posta.

— **Roth Olga** kozmetikai intézetében, Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossia Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbróhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, málfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményü. kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szepölcskenőcsök stb.

— **Százötven bűnvádi eljárás folyik a Népszava szerkesztője ellen.** Budapest-ról jelentik: Szerény ibolyaként vegyüttel a szombati parlamenti ülés puturijában a mentelmi bizottság előadójának rövid előterjesztése, amellyel a bizottság péntek déli ülésén megtárgyalta mentelmi ügyek javaslatát benyújtotta és ezek közt Vanczák János szocialista képviselőnek, a Népszava szerkesztőjének nem kevesebb, mint 23 újabb mentelmi ügyéről szóló javaslatát. Nemcsak a mostani nemzetgyűlésen, hanem a magyar országgyűlés funkcionálása óta egyáltalán Vanczák János tartja a rekordot a mentelmi ügyek tekintetében. Ha az a rengeteg bűnvádi eljárás, amely a *Népszavában* megjelent sajtóközlemények miatt ellene indult, főtárgyalásra kerül és csak részben is sújtó ítélettel végződik, esztendőkre szóló börtön és fogház néz a szocialista pártlap képviselő-szerkesztőjére, Vanczák Jánosra. Vanczák ellen jelenleg több mint százötven bűnvádi eljárás folyik. Eddig mindössze kétszer van elítélve.

— **Olaszország hajlandó tárgyalni háborus adósságai rendezéséről.** Rómából jelentik: Mint a Stefani-iroda közli, a washingtoni olasz nagykövet megbeszélései alapján Mussolini miniszterelnök tudomására hozta az amerikai kormánynak, hogy kész az olasz háborus tartozások rendezéséről hivatalos tárgyalást kezdeni. Az olasz kormány hasonló kijelentést tett az angol kormány előtt is.

— **Házasság.** Krausz Rózi és Halász Miklós Velikibecskereken e hó 21-én délelőtt 11 órakor házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Pusztító jégverés a Temes völgyében.** Bukarestből jelentik: A Temes völgyén újabb vihar és jégeső pusztított. Több község határában minden vetemény, gyümölcs, gabona és kukorica tönkrement. A tojásnagyságu jég az állatállományban is kárt tett.

— **Légi szalon.** Newyorkból jelentik: Harold Vanderbilt légi szalont építtetett magának olyan nagy költséggel, mely egy gyönyörű palota építésére is elegendő lett volna. A fiatal amerikai dollárkirály különös módon akar szórakozni. Miután a föld felszínén már nem talált elég alkalmat a szórakozásra, a levegőben igyekszik elüzni az unalmát. Olyan léghajót építtetett, melynek pompás kabinja szalón módjára van berendezve. A léghajó Napier-gépezete olyan zajtalanul működik, hogy a légi szalónban zavartalanul lehet csevegni. A maga nemében egyetlen ez a léghajó. Mr. Vanderbilt most légi szalónjában látja vendégül barátait a felhőkarcolók felett, három-négyszáz méternyi magasságban. Csakugyan nem részesíthetné őket a dollárkirály ennél magasabb kitüntetésben.

— **Teichmann Rikárd sakkmeister meghalt.** Berlinből jelentik: Teichmann Rikárd ismert sakkmeister Berlinben meghalt. Súlyos szív- és vesebajban négy hónapig szenvedett, ami a versenyeitől távol tartotta. A thüringiai születésű sakkmeister 57 évet élt, 1892 óta Angliában, majd a háború folyamán Svájcban tartózkodott. Teichmann, aki mint filológus is jó nevet szerzett, a nemzetközi sakkversenyeken sokszor nagy sikerrel szerepelt.

— **Számos női bainál** a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanusítják, hogy a »Ferenc József«-vizet az egész világon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Dollár, angol font, svájci frank, szerb dinár** készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamat mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegetősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya, Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

Sulyos gépkocsiszerencsétlenség. Bernből jelentik; Az elmúlt éjjel folyamán Thun mellett sulyos autóbaleset történt, amelynek következtében Sager berni szerződéselgagató szörnyethalt, a Pochon című lap kiadója sulyosan, a lap egyik munkatársa pedig könnyebben megsebesült.

Dollár, angol font, svájci frank, szerb dinár készpénzt magyar mezőgazdák-nál. a magyar gyáripárban és árukereskedelemben heti 1/4% kamattal gyűmölcsözötti Magyarország békebeli legbizhatóbb bankja; a Róth Bank Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Alapítási kintélyesebb, tőkelegerebb és legmegeve: 1906.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készit Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Blod, Szlovénia, Hotel Toplica közvetlen a tóparton. Elsőrendű penzió minden komforttal, napi 90 dinártól kezdve. Kérjen prospektust.

Reményi M. fényképész-mester felvételeit ismét személyesen eszközli.

Dollár, angol font, svájci frank és szerb dinár átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32% és 36% között gyűmölcsözötti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, legtőkeerősebb és legmegbizhatóbb bankja; a Róth Bank Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

Férfi szabásztanításra július 6-ig jelentkezőket felveszek. Futó Tamás, II. kör, Mlinkova ul. 6.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódulásoknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk. A belgyógyászati klinikák szerzett tapasztalatok szerint a »Ferenc József«-viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

KINTORNA

Beállít egy ur a palicsi patikába és molyirtó golyókat kér.

— Hány darabot? — kérdi a gyógyszerész.

— Háromszázat.

A patikust meglepi klsse a nagy szám, de nem szól semmit, becsomagolja a háromszáz golyócskát és átadja a vevőnek, aki fizet és távozik.

Másnap a szóbanforgó ur megint beállít a gyógyszerárba.

— Molyirtó golyókat kérek, — mondja.

— Mennyit? — kérdi csodálkozva a patikus.

— Ezret.

— Bocsánat, — jegyzi meg a gyógyszerész — ha szabad kérdeznem, minek uraságodnak ennyi molyirtó-golyó?

— Minek? — feleli a vevő. — Hát mit gondol, hány golyó vész kárba, amíg egy molyt ettáldok.

Megkérdi a csodarabbtól, hogy mindenható-e Isten?

— Hogyne, — feleli a rabbi — ő mindent megtehet.

— Rabbilébn, — kérdezi erre az egyik ravasz talmudista — ha az Isten mindenható, akkor ez ugyebár azt jelenti, hogy ő meg a legnehezebb követ is fel tudja emelni?

— Igen.

— De viszont — folytatja a talmudista — tud ugyebár olyan nehéz követ is teremteni, amit senki sem tud felemelni?

— Igen.

A talmudista megvakarja a fejét:

— Akkor az Isten nem mindenható.

— Miért nem? — kérdi a rabbi.

— Mert ha nem tud olyan nehéz követ teremteni, amit még ő sem tud felemelni, akkor szintén nem mindenható.

KÖZGAZDASÁG

A jövő évben tartják meg a becskerek kiállítását

Előszól kezdődnek az előkészítő munkák

Velikibecskekről jelentik: Három évvel ezelőtt mozzalom indult meg Becskereken az egész Bánátot felölelő mezőgazdasági- és iparkiállítás rendezése érdekében. Történt—Temesmege közgyűlése annak idején kétszáz ezer dinárt szavazott meg erre a célra, a mozzalom mégis abbamaradt, mert a kiállítás számára nem volt Velikibecskeken megfelelő helyiség. A Szokolanum fölépítésével elhárult ez az akadály, éppen ezért dr. Zupkovic Pál vármegyei főjegyző néhány hónappal ezelőtt nagy buzgalommal fogott hozzá a kiállítás előkészítéséhez. 1925. augusztusára tervezik a kiállítás megnyitását, de már az első lépések után komplikációk álltak be. A szuboticei Lloyd ugyanis, amely szintén ebben az évben rendezi első nagy kiállítását, a becskerek kiállítás elhalasztását kérte, mert a Vajdaság egyszerre két mintavásárt nem rendezhet.

A szuboticeiak kérése mellett foglalt állást a bánáti kereskedelmi és iparkamara nevében Stanoflovics Sándor kamarai titkár, akinek a *Bácsmegyei Naplóban* közölt nyilatkozata tulajdonképpen már el is döntötte a kérdést. A kamara állásfoglalása után az érdeklődés az 1925-ben rendezendő kiállítás után annyira meg-sappant, hogy azt az értekezletet, amelynek a terminusról kellett volna véglegesen dönteni, az érdekeltek távollmaradása miatt meg sem lehetett tartani.

Ez a részvétlenség jobb belátásra bírta azokat is, akik Szubotícára való tekintettel nélkül a kiállítás megtartását kívánták és a nem sikerült értekezlet óta semmiféle kísérlet nem történt újabb értekezlet összehívására. A becskerek kiállítás megrendelésére irányuló mozzalom tehát teljesen elhalványult és — mint a *Bácsmegyei Napló* velikibecskekeri munkatársa illetékes helyen megtudta — ma már a mozzalom hivatalos kezdeményezői is a kiállítás elhalasztása mellett vannak. Az előkészítő értekezletet csak ősszel fogják összehívni, amikor azonban már a jövő évben megtartandó velikibecskekeri mintavásár előkészületeiről fognak tárgyalni.

ABácskai Gazdasági Egyesület vándorgyűlése Starihecejen. Starihecejéről jelentik: A Bácskai Gazdasági Egyesület június 29-én Starihecejen a starihecei és szomszédos gazdakörök

bevonásával vándorgyűlést rendez. A vándorgyűlésen Törley Bálint „A mezőgazdaság helyzetéről”, Kiss Lajos (Tópola) „Újabb törekvések a többtermelés terén”, Ott Fülöp a pancsevői gazdakör tiszteletbeli elnöke, „A bácskai talaj és annak trágyája”, Inhoff József (Szombor) pedig „A gabonavámról és az ellene való védekezés” címen tart előadást. A stariheceji gazdakör délben társasbédet ad a vendégek tiszteletére, amelyre előjegyzések június 27-ig Schwandter Andor polgári iskolai tanár, gazdaköri titkár-nál eszközölhetők.

Szentaj gabonárák, jun. 20. A szombat gabonáron a következő árak szerepeltek: Buza 450 dinár. Ujbuza 280 dinár. Arpa 180 dinár. Sörarpa 220 dinár. Teugeri 175 dinár. Hajóba 180 dinár. Vasutra 175 dinár. Julius-augusztusra 185 dinár. Zab 180 dinár. Rozs 190 dinár. Repce 440 dinár. Köles 245 dinár. Muharmag 255 dinár. Heremag 180 dinár. Bab 210 dinár. Liszt 0-ás GG. 700 dinár, 2-es 650 dinár, 5-ös kenyérliszt 600 dinár. Takarmányliszt 220 dinár. Korpa 210 dinár. Az irányzat lanyha volt.

SPORT

Gradjanski—Bácska. Nagy érdeklődés előzi meg a Gradjanski—Bácska vasárnapi találkozását, amely a sombori pályán fog lefolyni. A mérkőzés előreláthatólag heves, izgalmas küzdelmet hoz, amelyből a papírforma szerint a zagrebi csapatnak kell győztesen kikerülni. Eldöntetlen eredmény sem lenne azonban meglepetés. A mérkőzés félhatkor kezdődik.

Az Ostmark Somborban. A vajdasági turán levő Ostmark vasárnap Somborban fog vendégszerepelni. A bécsi csapat ellenfele az Amateur lesz. A mérkőzést Segedinski bíró fogja vezetni.

A Beogradi S. K. Velikibecskekeron. Velikibecskekről jelentik: A Beogradi S. K. vasárnap Velikibecskekeren az Olimpia csapatával játszik barátságos mérkőzést. A Slavia a Pancsevői S. K.-t látja vendégül a Vasutasok pályáján.

Magyar-francia uszóverseny. Budapestről jelentik: A MÜSz június 25. és 26-án magyar-francia válogatott uszóversenyt rendez a budapesti Dunasstrandon.

A magyar uszó szövetség megrendezi Európa bajnokságát. Budapestről jelentik: A magyar uszószövetség kiírta az Európa uszó bajnoki versenyt, amelyet 1926. augusztus 18—22. között fognak megtartani. A versenyen egyelőre Németország, Franciaország, Belgium és Svédország részvételére számítanak. A bajnoki verseny programja: 100, 400, 1500 méteres uszás, 200 m. mell, 100 méteres hátuszás, 4x200 méteres staféta, műugrás, toronyugrás és vízpoló. A győztesek Európa bajnoka érmén kívüli aranyozott ezüstérmét kapnak. A versenyen előreláthatólag résztvesz az Európába visszatért Arne Borg is. Az Európa uszó bajnokságát 1927-ben Berlinben, 1929-ben Párisban, 1930-ban pedig Brüsszelben rendezik meg. Az 1928-as olimpiai évben nem tartják meg a versenyt.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. június 20.
Budapest deviza 1213—1221, valuta 1193—1215.
London deviza 282.
Newyork deviza 1.74.

Zürich, jun. 20. Zdrlat: Beograd 8.975, Páris 24.325, London 25.03, Newyork 5.15, Brüsszel 24.15, Milánó 19.50, Amsterdam 206.60, Berlin 122.625, Bécs 0.007255, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 98.90, Budapest 0.00725, Bukarest 2.375.

Beograd, jun. 20. Magánforgalom: Páris 273—274, London 281.50—281.75, Newyork 58.75—58.90, Geni 11.23—11.25, Milánó 219—220, Amsterdam 23.10—23.25, Berlin 13.72—13.80, Bécs 8.12—8.14, Prága 171.25—171.50, Bukarest 26.50—27.

Novisad terménytőzsde, jun. 20. Az irányzat általánosan forgalom esekévi. Buza Beograd palitásban 15. Liszt szereségi, kenyérliszt 160 dinár.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindonitt DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

Hölgyeknek nélkülözhetetlen.

GYERMEKRUHASZALON

maison Schönbrunn
Paja Kujundžićeva 20.
Fü- és leányruhák a legdivatosabb és legszebb kidolgozásban. 4434

LA NATIONAL

BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ R. T.

PARIS

Igazgatóság: Beograd
Vezérügynökség:
Subotica, Paja Kujundžića ulica 4

Foglalkozik a biztosítás minden ágával
Életbiztosítások a legkülansabb feltételek mellett

4901

LIPIK FÜRDŐ

megnyitotta szezonját modern berendezésével és alacsony áraiival
Biztosan gyógyít. Teljes penzió ára jó élelmezéssel, fürdővel, lakással és az összes díjakkal az előszezonban hivatalnok és kedvezményesek részére 50—90 dinár, a többieknek 60—105 dinár naponta. — Bővebb felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

3200

Férfi-zoknik 8 dinártól, női harisnyák 13 dinártól feljebb a „HARISNYAKIRÁLYNÁL”
KLEIN JENŐ NOVISAD
Fiókok: Senta és Vel.-Bécskerek

EREDETI MWM-BENZ KOMPRESSORNÉLKÜLI DIESELMOTOROK
5—500 lóerő teljesítményekre NEHÉZ, KÖZÉPNEHÉZ és KÖNNYŰ KIVITELBEN
a LEGTÖKÉLETESEBB ÜZEMGÉPEK villamosművek, malmok, hajók és műhelyek részére
Vezérképviselet: BARDOŠI BRACHFELD, NOVISAD Zeljeznička ul. 105-107

NYILTTÉR.

NŐI SZABÁSZATI TANFOLYAM!

Értesitem a helyi és vidéki női szabó- és varrónőket, hogy a nyári folyamán továbbképző

női szabászat tanfolyamot nyitok. Ürthölgyeknek külön előadást tartok a divat alakulatról és a szakrajzból.

A tanfolyam július hó 1-én kezdődik. Azok külön órákon akarnak részt venni, azok bármely időben megkezdhetik a tanulást.

Beiratkozni lehet naponként d. e. 8 órától d. u. 6 ig.

CSAPÓ SÁNDOR női ipari szakrajztanító
Subotica, VIII., Karadžićeva ulica 4. Bාරány szállodával szemben.

STOPES:
OKOS SZÜLŐK

33 dinár

STOPES:

RAGYOGÓ ANYASÁG

63 dinár

című szenzációs tudományos könyvek most hagyták el a sajtót és a jövő hét elején kerülnek forgalomba.

Az előjegyzett példányokat hétfőn szállítjuk!

Ugyanezen szerzőtől jelent meg korábban

„Szerelmi élet a házasságban“ Din. 56. melynek óriási sikere volt és most már csak korlátozott példányszámban kapható!

Mindhárom mű megrendelhető:

VIG KÖNYVKERESKEDÉS
SUBOTICA 5260

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a régi, jóhirnek örvendő

DODIĆ KOSZTA

kézműárúüzletet átvettük és azt ugyanazon helyen (Sombor, Kr. Gyorgya ul. 3)

KARANOV és DOJIĆ

cég alatt tovább vezetjük és egyben értesítjük a n. é. közönséget, hogy az összes átvett árut **hihetetlen olcsó áron fogjuk árusítani**, hogy ezáltal lehetővé váljék üzletünket teljesen felújítani, ami legfőbb gondunkat képezi.

Kérjük a nagyérdemű közönség becses látogatását, hogy áraink csodálatos olcsóságáról meggyőződést szerezhessen.

Kiváló tisztelettel

KARANOV és DOJIĆ
SOMBOR

Kr. Gyorgya ul. 3; a nagy szerb templom átellenében
5285

Hirdetmény

Bačka-Topola iskolaköztség helyi iskolaszéke 35 vagon tűzifa szállítására pályázatot hirdet a következő feltételek mellett:

1. A leszállítandó mennyiség legalább 2 éves vágásu, dorongmentes bükkhasáb kell hogy legyen.
2. A mennyiség első fele szept. hó 1-ig, a másik fele nov. hó 20-ig szállítandó le.
3. Az Iskolaszék a fa első felének az árát (2 vagon kivételével, amelyet kaucióképen visszatart) szept. hó 1-én, a többi az egész mennyiség leszállítása után, nov. hó 20-án fizeti.

Pályázatok július hó 10-ig Mesni Školski Odbor Bačka-Topola címre küldendők.

Márk Aladár
ügyvezető

Major István
elnök.

Nyilvános árverés.

A Bács-Petrovoszelői Keresztény Fogyasztási Szövetkezet felszámoló bizottsága által 1925. június 28-án d. u. 2 órakor Bačko-Petrovoszelőn megtartandó nyilvános árverésen felszámolás folytán eladásra kerül az intézet összes ingó- és ingatlan vagyona u. m.

- a) intézeti ház és a vele levő beltelek,
- b) üzleti berendezések a tárgyak neme szerint külön-külön c) K 14.000 n. é. 6%-os magyar hadikölcsön kötvény a következő feltételek alapján:

1. Azon árverezők, akik az intézet házára és vele levő telkére árvereznek, kötelesek az árverés megkezdése előtt az árverező bizottságnak D. 10.000 óvadékot lefizetni, mert ennek hiányában az árverező figyelembe nem vétetik.

2. Azon árverezők, akik az intézet üzleti berendezésére és egyéb ingó tárgyaira árvereznek, kötelesek az árverezés alapján rajtuk maradt és a bizottság által megszavazott tárgyak vételárát a helyszínen azonnal készpénzzel fizetni.

Ugy a házat mint pedig az üzleti berendezést az árverezés alapján tulajdonosává vált árverező 1926. április hó 15 előtt birtokába nem veheti.

Fizetési feltétel az intézeti ház és beltelekre nézve a következő:

Tartozik a vevő az árverezés napjától számítva 3 nap leforgása után az árverezési összegnek 50%-át míg a fennmaradt 50% pedig az iratás napján a Bács-Petrovoszelői Keresztény Gazdasági Banknál készpénzzel lefizetni.

Ugy a ház mint a beltelek vevőre tehermentesen iratíkat.

A ház iratási költségei, valamint a százalék vevőt terhelik.

Az iratásnak az árverezés napjától számítva 30 nap alatt meg kell történnie s halasztásra vevő nem számíthat.

Az árverezési jogát a felszámoló bizottság magának fentartja.

Kelt Bačko-Petrovoszelőn, 1925. június 12.

A Bács-Petrovoszelői Keresztény Fogyasztási Szövetkezet
Felszámoló Bizottsága.

5111

Broj 80/4/1925.

Dražbeni oglas

Potpisani sudski izaslanik objavljuje, da će se u ovršnoj stvari poverioca, Lajoša Polaka, iz Subotice (zastupan po Dru. Lajošu Banu advokatu u Subotici) radi 2048 dinara 92 para i pripadaka odredjene rešenjem okružnog suda u Subotici broj 2271/1924. na javnoj dražbi prodati rakijske, likera i ruma u vrednosti od 7300 dinara, koje stvari su zapljenjene prilikom izvršenja ovrhe 15-og januara 1925. g.

Rešenjem sreskog suda u Zablju broj 80/3/1925. odredjena dražba održaće se u Čurugu u radnji dužnika dvadesetšestog juna 1925 godine u dva sata posle podne radi 2048 dinara 92 para glavnice, na glavnice od 6898 dinara 92 para od 25. avgusta 1924. godine do 23. septembra 1924. godine; na glavnice od 4898 dinara 92 para od 23-og septembra 1924. godine do 1-og oktobra 1924. godine; na 4898 dinara 92 para od 1-og oktobra 1924. godine do 10-og oktobra 1924. godine; na 3898 dinara 92 para od 10-og oktobra 1924. godine do 22-og oktobra 1924. godine; na 1898 dinara 92 para od 22-og oktobra 1924. godine 24% kamate, 2557 dinara dosadašnjih i budućih troškova s time, da će se zapljenjene pokretnosti najboljem nudiocu prodati za gotov novac, a u slučaju potrebe i ispod procenjene vrednosti.

Opominju se svi oni, koji na zapljenjene pokretnosti imaju kakva prava, da svoja potraživanja prijave pre početka dražbe potpisanim sudskom izaslaniku.

Zabalj, 7-og juna 1925. godine.

Franjo Gal
sudski izaslanik.

5295

Felhívás.

„Jedinstvo“ (30.000 Din.) temetkezési egyesület alapszabályai a belügyminisztériumnak Br. 8691/925. jóváhagyattak és működését f. hó 15-én megkezdte.

Felhívtnak az alapító tagokul jelentkezettek, hogy tagsági könyvecskéjük átvétele végett az egyesület helyiségében (VI. Nikola Kujundžićeva ul. br. 1., a nagy templom mögött) személyesen jelentkezzenek. Az életkor igazolásához keresztlevél v. házassági anyakönyvi kivonat (férfiaknál katonai okmány) felmutatandó.

A segélydíjra való igényjogosultság minden egyes személynél a tagsági könyvecske átvételével kezdődik. Alapítótágok a hiv. órák alatt még felvétetnek.

Hivatalos órák: d. e. 8—12, d. u. 2—6-ig.

Subotica, 1925. június 10-én.

4982

Igazgatóság.

Suboticán „Život“ cím alatt kiházasító egyesület alakult

amely házasság esetére

azonnal Din. 25.000 fizet ki a tagjainak.

Jelentkezni lehet: Grádics Dömjén vendéglősnél IV. Palmotićevo ul. 42., Fekete Karolina kalapüzletében I. Fötér 2., Farkas-ház, Löwy Fülöp fűszerkereskedésében III. Bene Sudarevića ul. Margit malomnál, Erdődi István III. Josićeva ul. 9., Szécsénji István V. Dizdareva ul. 8., Bagi Mihály fűszerkereskedőnél VIII. Gubógyár mellett, Erdődi Sándornál VI. Miletićevo ul. 20. 5191

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO MOL.

Broj 3185/1925.

Oglas

Potpisano Opštinske Poglavarstvo ovim objavljuje, da će se pravo lova odnoseće se na hataru opštine Mol, koje se deli na prvo, drugo i treće područje, za vreme od 10 god. i to od 15. avgusta 1925. god. do 14. avgusta 1935. god. putem javne dražbe kod opštinskog poglavarstva u Molu, dne 27. juna 1925. god. pre podne u 9 sati pod zakup izdati.

Isključna cena je za prvo područje 3.000 dinara, za drugo 1.500 dinara i za treće 2.000 dinara.

Kaucija 10% od isključne cene ima se na dan dražbe položiti u opštinsku domaću blagajnu. Ostali uslovi mogu se videti u kancelariji opšt. adm. beležnika svakog radnog dana za vreme zvaničnih časova.

U Molu, 18. juna 1925. god.

Nečitliv potpis
beležnik

Milan Radivojčev
predsednik

Mesni šk. Odbor grada Subotice.

Oglas.

Mesni šk. Odbor ovim oglašuje javnu ofertalnu licitaciju za liferovanje 175 vagona (á 10.000 kg) prvoklasnog, suvog bukog drva, sečen 1923/24 zime, čisto cepanice, bez okrugljača, panjeva i truleža, — u svrhu ugrejavanja šk. prostorija.

Oferti mogu se predati najkasnije do 11. jula 1925., pre podne 10 sati, u eksibitu Mesnog šk. Odbora (Subotica, Varoška kuća 171.) Uveti mogu se dobiti u gr. inž. Uredu uz naplatu od din. 10.—.

Otvoravanje ponuda izvršiti će se komisijski 11. jula 1925. pre podne 11.30 sati.

Subotica, 16. juna 1925.

5195

Mesni šk. Odbor.

Önkéntes árverés

1925. június 29-én délelőtt 10 órakor és július 2-án d. e. 10 órakor *Kraljevbragen, a Hinkel-féle pezsgógyár irodájában*, folytatlagos önkéntes árverésen eladok körülbelül 20 hold szőlőt és szántót (kisebb parcellákban is), 2000 hl. ászokhordót, egy benzintmotort és egy nagy szőlőprést.

A részletes feltételek megtudhatók a Brozova ul. 1 sz. alatt levő irodámban.

Dr. Havas Emil
ügyvéd

5105

Pályázat

A sentai aut. orth. izr. hitközség keres egy jóhangu muszaf-kolnidré előimádkozót a nagyünnepekre. Pályázatot az igények megjelölésével legkésőbb f. évi augusztus hó 1-ig alulírott elnökséghez intézendők.

Rosenberg Emil
hitk. jegyző

Dr. Glücksthal Andor
hitk. elnök

DŽAVIĆ MÁRTON
TEMPLOMFESTŐ VÁLLALAT
SUBOTICA, SAVE TEKELIJE UL. 29.

Vállalja templomok átfestését, renoválását, freskók festését és restaurálását valamint szobák művészi festését. A legújabb külföldi mintáim állnak a megrendelőim rendelkezésére.

4958

HÁZASSÁG

Nősülendők fordulnak házassági ügyük lebonyolítása végett **Faragó** elismerten uri, diszkrét irodájához, Nepszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. 4758

Házasságközvetítési ügyben méltóztassék bizalommal **Faragó Jenő** budapesti irodájához fordulni. Nepszínház-utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. **Díjtalan** felvilágosítás. **Előnyös megbízások:** Magyarország, Szlovénia, Jugoszlávia, Románia stb. országokból. 4754

Férfihezmenők olyan megértő kath. urhoz, ki megértve vágyaim az örök város után, hajlandó lenne a házasságát első napjait Rómába való zárandokolással kezdeni. Az »Ave Roma« jellegre kiadható küldött teljes című komoly levelekre válaszolok csak. 5279

Leányom, előkelő nevelésű, fiatal keresztény, társaságtól elszigetelten élő, kedves urleányka. Férfihez szeretném adni oly uriemberhez, ki nősülése esetén **leányom nevén levő birtokának** vezetését átvenne. Esetleg ha előnyös társadalmi pozíciója van, **leányom** birtokát továbbra bérbeadnánk. — Leányom az ezen napon való kísérletezéseimről mitsem tud, miért is kölcsönösen a legmesszebbmenő titoktartásra van szükség. Levelet »Ösi birtok« jellegre kiadóhivatalba 4758

Harminchároméves, keresztény, földbirtokos vagyok. Minél előbb óhaitanék megszölni. Ötveny. Ötéves fiacskám van. Életem teljesen gazdaságomnak és fiamnak szenteltem. Birtokom háromszázhusz hold, ősi családi birtok, ötszobás káriával, parkkal. Keresek jókedélyű, házias urhölgyet, kibem kisfiam anyját, én pedig megértő feleséget. Birtokot kedvelő asszonykát találnék. **Nősülésemnél tehát nem pénz,** hanem megértő hitvestársat keresek. Kívánságaimat megértő urhölgy levelét küldje »Feleség és anyae« jellegre kiadóhivatalba. (Névnélküliekre nincs időm válaszolni.) 4757

Házasságot legjobb körökbe diszkrétan elintézek. Szülők, urak, hölgyek megbízását elfogadom. — »Doktorné«, Subotica, Agina 11. 5302

26 éves keresztény önálló fiatalember, jól menő üzlettel, amely a gondtalan megélhetést mindenképp biztosítja, nőül venne oly hozzáillő urleányt, aki hozományával az üzlet újjalakításához hozzájárulna. Komoly és teljes című ajánlatokat a kiadó továbbít »Megpróbálom« jellegre. 5298

LEVELEZÉS

Tekintélyes, magános, jó módú, középkorú, fess, diplomás ur csinos urnő ismeretséget keresi. Csak egészséges érettkorú, kafeu, házias, szolid, kellemes urnők titoktartó, teljes című, fényképes levelet »Tartalékos kapitány« jellegre a kiadóhivatalba kérek. 5249

Intelligens fiatal magyar leány ismeretséget hiányában ezúton keresi korekt uriember ismeretséget. — Hozományvadászok kíméljenek. Leveleket **Julia Grossé,** Bielovar. Postrestant kér. 5127

Független nemesszívű ur ismeretséget keresi sorsüldözött, szép, fiatal, tisztességes urleány. Leveleket »Pártfogóm keresem« jellegre a kiadó továbbít. 5288

Uraim! Szépnek, fesnek mondott fiatal független urfiasszony vágyik megismerkedni diszkrét uriemberrel. Levelet ismerkedési lehetőséggel »Komoly« jellegre a kiadóba.

FOGLALKOZÁS

Helybéli részvénytársaság keres perfect szerb-német levelezőnőt. Cim a kiadóban. 5256

Fiatall szilgyártósegéd, aki a football munkában is járatos, állást keres. Cim a kiadóban. 5205

Gyakorlattal bíró fehérnemű és felsőruha-varrónő hához megy. VII. kör. Jugovicéva ul. 21. 5257

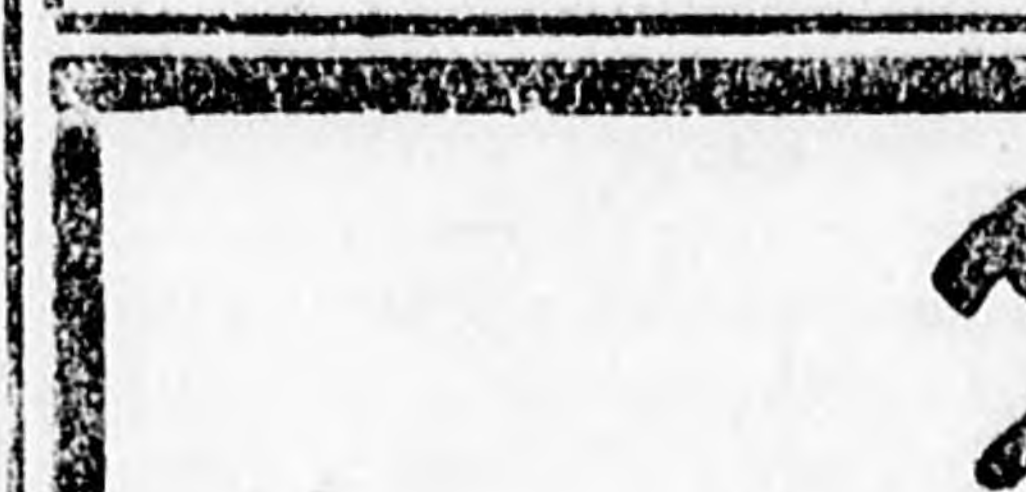
Tanulóleányok felvétetnek Aida kézimunka üzletben, csirkepiac. 5188

Ügyes utazó kerestetik »Urania« agentura részére Sombor, Csonopljai u. 16. Magyar-német nyelv tudása kell. Személyesen jelentkezzen. 5308

Mosást, vasalást vállalok háznál. V. Preradovicéva ul. 21. 5297

A legolcsóbb és legjobb készítését elvállalom, kivitelű halcsont nélküli **fűzők** valamint tisztítást, Haskötők orvosi rendelés után. javítást, alakítást **Gutai Ferenccé,** VII. kör, Ostojicéva ul. 29 2626

JAJ BE KELLEMES! Kírtja bárki, aki a palackalaku **Elsa-szappant** egyszer megpróbálja. A Feller-féle **Elsa-szappanok** az életmes asszony igazi szépségzsappanai és az okos és megmondott férfi egészségi szappanai. A használatban re:dkivül gazdaságos, tehát olcsó is! Kapható 5 minőségben (jullom ej, glicerin, borax, kátrany és bereiváló szappan). Próbára 5 darab 52 dinár a pénz előzetes beküldése ellenében, 62 dinár utánvettel. **FELLER JENŐ** gyógyszerész, **STUBICA-DONJA** Központ 185 (Hrvatska). 8196

Elsőrendű

bécsi gázkocsz

bel- és külföldi (angol és porosz) **cséplőszén** azonnali szállításra kapható

KAUFMANN i DRUGOVI BRD na SAVI **FILIJALA NOVISAD** Távfateim: ANTRACIT NOVISAD. — Telefon 2—83.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kiemelésével. Legtöbb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések és válaszokhoz mellékeljük.

Malom-hengereket csiszolunk és rovátkolunk. Neukomm Bálint Fiai gépgyár. Vršac. — Telefon 54. 5040

Komoly urleány állást keres idős ur hölgnél, mint társalkodónő, avagy gyermeknél, mint nevelőnő. Cim: Kertész Nelly Senta, Hauser József cim. 5299

Jobb családnál gyermekek mellé állást keres fiatal leány. Beszél szerbül és ért keveset németül és magyarul. Cim a kiadóban. 5248

Főmelnári állást keres vám- és kereskedelmi malomban sok évi tapasztalatokkal bíró nő, kis családos egyén. Szives megkeresést kér a fizetés megjelölésével **Zavisić Čedomir,** Vranjevo. 5113

Je cherche une demoiselle Française auprès deux enfants adolescento b' ete a Palics. Je prefere une qui parle la langue serbe. Adresse dans l'administration. 5161

Szerédkönyvelő és gépírásban jártas levelező, férfi vagy nő, azonnali belépésre kerestetik Subotícára. Ajánlatok »Megbízható« jellegre a Bácsme gyei Napló kiadóhivatalába intézendők. 5162

Komoly, megbízható idősebb nőt keresek két éves gyermek mellé. Ajánlatok: »Palić« jellegre a kiadóba. 5186

English Lessons and Correspondenz. Angol órákat ad született angol nyelv tanár egyeseknek vagy csoportoknak. Válgal angol levelezést vagy fordítást bármely nyelvre. Cim: Knez Mihajlova ul. 5. Victor Blackler-Coombe. 4964

Középkorú nő elmenne hétért mellé. Cim a kiadóban. 5267

Intelligens fiatal nő kiszolgálónői állást keres. Cim a kiadóban. 5266

Üzletvezető azonnali felvétetik pékségbe. Malidjós 402. hsz. 5289

Idősebb férfi, ki a szerb és német nyelvet írásban és szóban bírja, keres megfelelő elhelyezést. Cim a kiadóban. 5323

Sürgösen keresek gyógyszerészetet 20 napi kisegítésre. Földes Ferenc gyógyszerész, Ečka (Banat.) 5315

Háztartásban jártas, rituális konyhavezetésére fiatalabb házvezetőnő talá azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban. 5184

Gabonaszakmában jártas fiatalember július 1-re állást keres. Cim a kiadóban. 5316

Malom- és gabonaszakmában teljesen jártas rakárnok, ispáni vagy hasonló állást melőbb elfoglalnék. Beszélnek szerb, magyar, német nyelven. **Blazskovic János,** III. Skenderovicéva ul. 43. 5327

Szakképzett kertész állást keres azonnali belépésre. Kertészet összes ágaiiban kellő jártassággal bír. — Cim a kiadóban. 5326

Iskolai szünidőre vidékre gyermekéhez felvétetik perfect német, zongorázni tudó szolid fiatal hölgy. — Fényképes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár **Fiatall** fűszerkereskedőség azonnali belépésre állást keres. Beszél szerbül és magyarul. Cim: Volarev, Subotica. 5102

Elektronmérnök, idősebb, okleveles, kerestetik helybén. Ajánlatot »Jövő« jellegre kiadóba kérek. 5243

Kutvaidomító két vizslakölyök részére azonnali kerestetik. Cim a kiadóban. 5318

VÉTEL-ELADÁS

Keresek magánjáró 8 HP magányos lokomobilt megvételre, 20 éven alult. — Eladók egy 12 éves 8 HP 54 colos Glatton cséplőszekrényt, Czoufal Mihály, Vel.-Bečkerek 5307

35 HP eredeti szivógá- motor olcsón eladó. Fuchs Kristófnál, Stari-Vrbas. 5288

Kötélgyártók részére egy teljes fókabau levő szer szám szövőszékkel együtt jutányos áron azonnal eladó. Lőrök János, Ada. 5313

Forgalmas helyen levő házani vendéglő- és mézszárszékkel családi okonál fogva azonnal szabad kézből eladom. Autók Anna, St.-Bečej. 5314

6-os 7 lézkörös és egy 8-as lokomobill jutányosan eladó Vadócz Károlynál, B.-Topola. 5078

300—350 000 dinárt fizetnék 4 szobás kifogástalan állapotú uribáért, aszfaltozott, csendes utcában, 176 négyzetözet meghaladó telekkel, amelyet lakómentesen tavasszal átvehetnek. Ügyneket nem díjazok. — **Deutsch** újkörgyáros, Stari-Kanija. 4837

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom csapliszövet, szállítást: v. férfi női raglán és téllkabátok való. Ékszer, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovicéva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Ház eladó beköltöztető lakással, nagy telekkel, sok melléképülettel, a bolt közelében, VIII., Kalimagdanska ul. 9. 5203

6 HP Máv cséplőgarnitúra gyárilag javítva jutányos áron eladó. Medgyesi Pálnál Horgos. 5170

Forgalmas helyen levő kocsmát egész házzal és kerttel 3 évre bérbe adnám, a berendezés és italkészlet beszerzési árban átvétele mellett. Az üzlet azonnal átvehető. — **Alaga Anna,** Svetozar-Miletic (Nemes-Miletics). 5174

8 HP magánjáró lokomobill és egy 110 volt 10 amperes egyenáramú dinamó olcsón eladó. — Fuchs Kristófnál, Stari-Vrbas. 5286

Egy márványos hálászobabutor jutányosan eladó. III., Duličeva 39. 5292

Egy új nagy bódé eladó elköltözés miatt. Kakasiskoia, Frankopanska és Kvaternikova sarkán. — Megtekinthető 5 órától ugyanott. 5324

Szegedi szőlőben ház, új, eladó és átadó. Érdeklődni. SZMTC pálya utca 184. szám. 5323

Eladó Somborban olcsó áron szép modern családi ház öt szobával, két konyhával, villany- és vízvezetékekkel, Bövebbet Apatinska ul. 45. 5300

Irodának két gyönyörű terem központon, vertheim-székény, irodaszékek azonnal, fűszerüzlet, szép berendezéssel főutcában, kétszobás lakással, olcsón átadok. Kétszobás lakás, családiházak, földbirtokok, pallosi villák eladók. — Langné, Agina 11. 5303

Fűszerüzletet keresek bérbe vagy házzal együtt megvételre. Cim a kiadóban. 5240

Építetőkhez!

A saját érdekében ne tessék elmulasztani, ha bármilyen csekély építkezésbe is kezd, hogy mielőtt a szükséges fa vagy cserépanyagot beszerezni, okvetlenül keresse fel

Varga és Racsmány faüzletét Subotica-Aleksandrovo (Sándori villamos utolsó megállóánál) Telefon 8-27

ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett meglegpben olcsó árban kaphat mindenféle fűrészelt és faragott épületfát, deszkát, léceket, gömbrudat, kész létrákat, borovi- és fenyőfa nutfédes deszkát, szeg-árut, meszet és cementet. Továbbá Bohn-féle kikindai és zombolyai falcos, valamint apatini apró tetőserepet **Külön hívjuk fel az érdekeltek figyelmét faragott és gömbölyű tölgy- és akácfa oszlop, kétoldalt fűrészelt szőlőszaka, szőlőkaró és különféle kerítésléce nagy készletünkre, u. m. pécsi kétszermosott szemcsés kovácszenünkre.**

Mindennemű anyag szép és egészséges minőségben Asztalosok részére

garantált fichte deszka, borovi és vörösfenyő palló, szép, száraz keményfaanyag, u. m.: bükk, tölgy, fehérjavor, cseresznye, fehérkőris, szil stb. A legkisekelebb megrendelést is azonnal saját kocsinon hazaszállítjuk.

Sziveskedjék a címet és a telefon- számunkat már most noteszába feljegyezni!

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Junius 20-21.

szombat—vasárnap

Közóhajra

Észak

oroszlánja

Nagy Péter

Monumentális filmdráma
6 felvonásban.

Főszereplők:

Emil Janning

Dagny Sorevas

Jun. 17-21-ig,
szerdától—vasárnapig.
5 napon

Egy ember. élete a re emelkedett
kutyának meséjével!

A halálcspada

Alaskai dráma Jack London re-
gényének zsenijében. Főszereplő

Rin-Tin-Tin

A csoda kutya, aki a film drámai
fordulatán sir, szenved, moso-
lyog és abszort ut játékművésze-
tével emberi kollegáit felülmúlja

RIN-TIN-TIN

neve a nagyvilágban éppen olyan
ismert, mint Jackie Coogan vagy
Pola Negri és az érdeklődés
iránta még fokozódik, mivel nem
táncosnő, sem arcbata, hanem
egy gyönyörű farkaskutya ki a
legünnepeltebb nevelésű mű-
vész a világon!

NAPONTA KATONAZENE

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és azonos
létszámú sorok számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívószöveg felvételre továbbítható.
Kérdezőkérdezőkhez válasszák meg a mellékletet.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVAÉLESÍTÉS, NIKKELEZÉS

2621

TENNER optikus és orvosi műszerésznel SUBOTICA
Korzó 11. Orvosi műszerek gyári lerakata gyári áron

30-as szívógázmagánjáró
cséplőgarnitúra, magányos
8-as lokomobil, 6-os csép-
lő, cséplésre készen eladó
Vadóc Károlynál, B.-To-
pola. 3896

Kovácsműhely szerszám-
berendezéssel szabadkéz-
ből eladó vagy hasznó-
bérletre műhellyel együtt
kiadó. Madár Ignác, Sta-
ramoravica. 5165

Teherautó Fiat, 3½ ton-
nás, 38 HP, majdnem új,
garantált, kifogástalan ál-
lapotban, áron alul eladó.
Szfírel B., Prilaz 3., Bieto-
var. 5202

Nyolcas tizenkétéves, ki-
javított fogaskerekes Hoff-
herr magánjáró gőzcséplő-
garnitúra eladó igen ol-
csón. Ujváry, Temerin. 5207

Ládák minden nagyságban
kaphatók Neményi és Tár-
sa cégnél, Subotica. 5301

Eladó teljesen új Berliet
luxus-autó, 12 HP. Dr.
Laza Rogulic, Titel. 5270

Simon János vegyeskeres-
kedő háza, mely két ut-
cára szól, két kapubejárattal,
eladó, esetleg üzleti
berendezés is. 5275

Eladó egy négy lóerejű
»Nicholson« gyártmányu
huzatos, jó állapotban lé-
vő cséplőgőzmagánjáró szí-
jazatokkal. — Értekezni
Márton Jánosnál, Senta,
villanyteleppel szemben.
5276

Cséplőgarnitúra angol
gyártmány 6-os lokomobil
és cséplőgép, továbbá egy
lokomobil 15/20 HP, egy
szalmatörlőgép Balkán II,
kevésbé használt, a gaz-
daság felosztása foly-
tán azonnal nagyon ol-
csó áron eladó. O. Žužek,
Ljubljana, Tavčerjeva ul.
11. 5278

Fehér vászon

tartós, TRST* 12 dinár, erős
»Sava« 13 dinár, kiváló erős, Slo-
vensko 16 dinár, finom »Beograd«
17 dinár, kiváló finom »Gorica«
ingyészon 19 dinár, rendkívül
finom naturifon 92 cm széles
22 dinár. — Szétküldi

R. Steimecki nagykereskedő Cella
br. 27. (Slovenija)
Több mint 1000 ábrát tartalmazó
nagy képes árjegyzék barkács-
ingyen. Szövet, karnag és egyéb
kézműáru minél 8 napi megte-
kintésre. Nem megfelelő és nem
sztyvált árut kicserélék vagy
a pénzt visszadjuk. 500 dináron
felül rendeléseket bérmentve.
1401

LIFKA KERT MOZI

HÉTFŐTŐL—SZERDAIG

Mary Kidd nagyszerű filmjűdonsága
ILYEN AZ ÉLET

Modern történet 6 felvonásban

Csütörtöktől **Beregi Oszkár, Bánky Vilma** felléptével
TILTOTT FÖLD!

Kimagasló filmrevü 6 felvonásban
szencziója a híres **ELLENS BALETT**
AMERICAN FILM

KÖNYVES KÁLMÁN

KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK
KÖLNI KERETEZÉSSEL

KIZÁRÓLAG
CICLER, KAIĆ és TÁRSÁNÁL
SUBOTICA, BARÁTOK TEMPLOMA MELLETT

Sentán, a Fötéren, Pe-
chain-féle, 25 év óta fenn-
álló divat- és rövidáru-
üzlet azonnal eladó. Fel-
világosítást ad Adler Her-
mann háztulajdonos Sen-
tán, vagy Bata Károly
vaskereskedő Starakanij-
zán. 5305

Szívógáz-traktor Máv. 35
HP 60 colos Máv. golyós
cséplővel, 2 évesek, csép-
lésre készen, elevátor és
bódéval eladó, Nagy Sán-
dor, Bács-Topola. 5138

JÓ FODRÁSZNÓ és Manicure

2000 Din. havival és száza-
lékkal felvessz
Kummerkrämer, Sombor

Eladó egy 2½ HP alig
használt villanymotor 110
—220 volt. Gimnazijska
ul. 3. 5208

8 HP Máv. kazán alkatré-
szek eladók. Révész Józ-
sef, Dials. 5107

Szívógázmotor 80—92 ló-
erős, használt, eladó,
üzemben megtekinthető.
Cséplőgarnitúrát magán-
járót keresünk bérbe. —
Ajánlatokat kérünk: Hen-
germalom, Torda, Banat.

Teljesen jókarban levő
acetelin karbit világító-
aparát vendéglő vagy ká-
véház részére iótállás
mellett felszerelve féláron
eladó. Ugyanott két jó-
hábzból való fiu pikolónak
teljes ellátással felvettetik.
Wébel Ede, Hotel Vojvo-
dina, Crvenka. 5214

KÉKKŐ és RAFFIA

a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárak

Sugár Manónál

Subotica 3052

Csépléshez alkalmas bódé-
kocsi, kitűnő karban,
eladó. Ára 3500 dinár. —
A. Kovács, Sombor, Ra-
dišićeva 9. 5143

Kilencjártu malom mel-
léképületekkel olcsón el-
adó. Közvetítőknél öt-hat
százalékot fizetek. Cim a
kiadóban. 5238

MOLYKÁR ELLEN

MEGŐRIZ SZÖRMÉT,
TÉLI HOLMIT SZÖ-
NYEGET SZAKSZERŰ
GONDOZÁSSAL

GOLDSTEIN

szőrmeáruháza és
megővő intézete
SUBOTICA

Strossmajerova ulica 5.

A megővásra átadott hol-
mik tűz- és betörés ellen
biztosítva vannak.
Kívánatra házhoz küldök

Kitűnő 41 lánca felső földem-
et, dr. Gombos Dezső és
Pillischer Ferenc nagybir-
tokosok szomszédságában,
topolyai és subotjai ut
mentén, szabad kézből el-
adom. Értekezni lehet a
tanyámon vagy Sugár-
uca 54. Horváth Béla
(Bögre), Staribecei. 5216

Órák, ékszerek

feltűnően olcsón kaphatók
Nyilas és Csajkásnál
Subotica, 3854
Strossmajerova ul. 7. Huspiac

Gyári szalmakazalozó ele-
vátor kijavítva, festve, ol-
csón eladó személyesen.
Ujváry, Temerin. 5206

KERJEN

Adel DEDY

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD.

Palogzina

Allandó kiállításában veheti minden alkalomra a
legszebb és legolcsóbb ajándékokat
Kényelmes fizetési feltételek!
Subotica, Aleksandrova 5. (Bárany szálló mellett)

Nea-Crem

legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

KÜLÖNFÉLE

A t. vidéki közönség fi-
gyelmébe! Ha bevásárlá-
si szándékból Suboticára
jönne, a saját érdekében
el ne mulassza fölkeresni
üzletünket, ahol az összes
ruhakelméket a legolcsóbb
árban szerezheti meg, u.
m. férfi- és nőiszövegetek,
selymeket, fehér és színes
mosóárakat, stb. Mačaj i
Leikó, Rudics utca. »Az
arany kalász«-hoz. 5280

Főtéri házamban az ösz-
szes üzlethelyiségek no-
vember 1-vel kiadók. Cim
a kiadóban. 5073

Daruvarv-Creme éjjeli
használatra és az eredeti
»Renée« Liliom - Creme
nappali használatra a leg-
ideálisabb szépitőszerek.
Kapható mindenütt, ahol
nincsen, a készítőnél, Blum
(Illés) győgytár, Subotica,
a főpostával szemben.

Agyagos föld ingyen el-
hordható a Zsidó-kórház
épülete elől. 5280

Keresek bérbe gabonáért
magánjáró motoros csép-
lőgarnitúrát, Ujfalvi László
Kovin (Banat). 5246

Földet tiztől száz holdig
hasznóbérbe vagy feles
munkálásra keresek. —
Közvetítők díjazva. Cim
a kiadóban. 5239

Okert J. C. L. ES szállit
150 kler-os hordókban
à Din. 3,20 Lavoslav Leit-
ner, Osijek I. 5158

Fehér filzkalapok, velour-
kalapok minden színben,
Salon »Esterka«, Aleksan-
drova ul. 9. 5252

Dr. Patai Sándor »Vázso-
nyi Penziója« Budapest,
Bálványucca 24. 5112

Ötszobás beltéri lakáso-
mat elcserelném 3 szobás
külterületi, esetleg Szege-
di szőlőkbeli lakással. —
Cim a kiadóban. 5072

Ui zongorák, pianinok,
csakis elsőrendű világ-
márkák, a leghosszabb le-
járatu részleifizetésre kap-
hatók 10 éves jótállás
mellett. Legnagyobb vá-
laszték az országban. Kap-
hatók Kain Lajos hang-
szerkereskedőnél Suboti-
ca, Városháza. 2942

Előnyomdát legújabb raj-
zokkal legolcsóbban szál-
lit Bleier Márk Senta.

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR győgytár

Cipészek Szaklapja meg-
jelenik havonta kétszer
divatcipő és szabásminta
melléklettel. Előfizetési
ára ½ évre 50 dinár,
egész évre 100 dinár.
— Megrendelhető Berger
Sándor megbízottnál Sta-
ramoravican. Mutatvány-
szám 10 dinár beküldésé-
nél bérmentve. 5166

Üzlethelyiség lakással
együtt augusztus 1-re ki-
adó. VI. Militičeva ulica
62. szám. 5293

JEGYGYÜRÜKET

és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznel
Subotica, Rudičeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

Palicson három modern
lakás kiadó. Klára-villa,
Palić. 5328

Egy szobakonyhás lakást
keresek beltéren. Ár meg-
egyezés szerint. Bővebbet
Krécsl könyvkereskedés.

F. BACHINGER SUBOTICA

Bene Sudarević ul.
(Bercsényi u.) 34.

TEMPLOMARANYOZÓ és OLTÁRÉPÍTŐ

Faragott facsil-
lárok gyártása
Arany, antik és
bronz kivitelben.

Képket különlegességek gyártása.
Modern képketerezés
Rézimunkák szakszerű keretezése
Feszületek, szent szobrok és
aranyozott áruk gyártása

TINTA

KÉT SPANYOL VERS

JUANA IBARBOUROU*

LA HIGUERA

(A FÜGEFA)

Mert szürke rajta minden ág,
mert oly göröngyös és csunya,
én sajnálom a fügefát.

Villamba van megannyi szép fa:
gömbölyded szilvafa,
citromfa is, sudár,
narancsfa, melyen tündököl a rügy.

Tavasszal mind örül,
és mind virágokat hajt
a fügefám körül.

S szegény csak busong csöndesen,
hogy girbe-gurba gallyán nincs soha
még egy siralmas-korcs bimbócska sem. . .

Ezért,
ahányszor csak mellette elmegyek,
igy szólok,
ügyelve, hogy hangom nyájas, vidám legyen:
„Minden fa közt a fügefá
legszebb fa itt a kertben.“

Ha hallja ezt,
ha érti a nyelvet, melyet beszélek,
mily mély gyönyört érezhet ott belül
ez az érzékeny és finom fa-lélek.

És éjszaka talán,
mikor a szél legyezi, összereszket
s ujjongva részegen meséli neki:
— Ma azt mondták, hogy én vagyok a legszebb

EL FUERTE LAZO

(ERŐS SZERELEM)

Nőttem.
S te voltál csak előttem.
Hát dönts ki már. Ez az akác
kezedre vágyik, mely porig aláz.

Nyiltam,
virágom itt van.
Ez a liliom
nem tudta gyertya lesz-e, vagy szírom.

Folytam,
hozzád, sebes habokban.
Igyál meg. A kristályüveg
irigylő tölem fényes derümet.

Szárnyat
adtam neked, hogy égbe társadj.
Úz. Mint a pille ott röpköd
nyughatlanságom, a lángod körül.

Majd szenvedek miattad.
Áldott a gyötrelmem, ha édesem, te adtad!
Áldott a háló és áldott a bárd,
zsilip és szomjuság és minden, ami árt!

Csorogni fog a vér
az oldalamból csókokodér.
Van násfa szebb és ékszer kedvesebb,
mint érted egy skarlát-szegélyű seb?

Hajamból elvetem a korall-gyöngyöt is;
fejmemnek éke most, hét nagy, kemény tövis.
Fülemben én neked fülöngyű se ring,
csak két vörös parázs, mint két rubint.
S ha jössz és szived szánva-szán,
kacagni fog a szám.

S te könnyezel,
aztán. . . mint még soha, majd az enyém leszel.

(Kosztolányi Dezső fordítása.)

Az asszony unatkozik

— Párisi történet —

Irla: Baedeker

Az ura valami igen fontos ügynek a lebonyolítása végett 3—4 hónapra Dél-Amerikába utazott, s az asszony már a tizedik napon unatkozni kezdett. Nem, mintha nem szeretne volna a férjét, sőt talán épp azért, mert nagyon szerette. Ha közömbös lett volna iránta, nem érezte volna annyira a szerelme hiányát, s azt a fájó unalmat se, amely erőt vett rajta arra a gondolatra, hogy hónapokon keresztül kell szerelem nélkül élnie. Okos férfi akkor se hagyja hosszú ideig magára az asszonyát, ha az szerelmes beléje. A veszedelem így talán még nagyobb. A szerelem nem zárja ki a hűtlenséget, s még kevésbé annak gondolatát.

Unatkozott, s unalmában a *Le Journal* apró hírdetéseit olvasta. Csakugyan, — elszórakozott velük. A fantáziájával egyikből-másikból novellát csinált, s ez annyi volt, mint ha a legjobb anktortól olvasott volna érdekesítő történeteket. A legkitünőbb író se tud olyan jó novellát írni, amelynél különbet el nem tud gondolni az asszony. . . Egy ez apróságok közül különösen fölkellette a figyelmét, s elgondolkozott rajta:

— Egy uriember — így szólt a hirdetés —, aki nagyon tud és nagyon vágy szeretni, olyan mindent megértő és mindent megbocsájtó nőnek az ismeretségét keresi, aki művelt és csinos. A hirdetőnek igen viharos a multja, de olyan nők, akik szintén ilyen multa tekintenek vissza, ne jelentkezzenek. Nem kellene. Csak tizenhárompróbás urihölgyek jöhetnek tekintetbe.

— Hallatlan impertinencia! — kiáltott méltatlankodva az asszony.

De azért leült az íróasztalához és elváltoztatott írással közölte vele, hogy a Párisból mintegy negyven kilométernyire fekvő Chantilly-ben, az ottani »Hotel du Grand Condé« éttermében ekkor és ekkor hajlandó találkozni vele s a büneit, ha nem kicsik, megbocsájtani. Vörös kalap lesz rajta sárga tollakkal, ami nem éppen »distinguished fasion«, de alkalmas arra, hogy ezer asszony közül is könnyen lehessen ráismerni, mert Párisban és vidékén nem lesz még egy ilyen kalap. Hogy nagyobb kedvet csináljon a hirdető urnak, leveléhez mellékelte egy különösen bájos angol színésznőnek az arcképét is, amelyet nemrég vett Londonban, amikor az urával ott járt.

A kérdéses ur az arcképet szépnek, érdekesnek és ígézetesnek találta, megjelent a találkozó, s az asszonyt is ilyennek nézte, pedig csak annyira hasonlított az angol színésznőhöz mint a számi királyhoz. Ezt a körülményt a férfi is észrevette rögtön, s így dühnyögött magában:

— A vörös kalap a sárga tollakkal rendben van, de ami az arcképet illeti, az a londoni fotográfus, akinek az atelier-jében készült, nem lehet valami elsőrendű művész.

Zsebébe nyúlt, kihuzta onnét a nő levélét, s ezzel az okmányal legitimálván magát, helyet foglalt a hölgy asztalánál.

— Frédéric Bastien, — mutatkozott be s az igazi nevét mondta.

— Madame Dernieux, — szólalt meg az asszony, s egy fűszeres nevét annékelte, akinek az cégátláját a Boulevard Poissonière-en tegnap olvasta.

Aztán hozzátette:

— Engem a kíváncsiság hozott ide.

— Engem is, — felelte a férfi. — A hirdetésemre 624-en jelentkeztek, s ezek közül 117-en épp ma délutánra adtak randevut a legkülönbözőbb helyekre. Nekem a maga levele s a fotográfiája tetszett a legjobban, mellőztem a többi 116-ot, s most itt vagyok. Az arcképe nagyon vonzott.

— Csak nem gondolja, hogy a saját portrémat küldtem önnek?

A férfi eddig se sütötte le a szemét a tányérjára, de most élesebben kezdte figyelemmel kísérni a hölgyet. . .

— Csakugyan nem. . . De a kép annyira nem hasonlít önhöz, hogy eleinte azt hittem, mégis a magáé.

— Urinő nem adja kezébe ismeretlen férfiaknak a fotografiáját.

— Helyes. De lát csak most látom, hogy igazán ur nővel van dolgom. Ezt tegnap még nem tudtam.

— Hogyan? A levelem nem árulta ezt el?

— Nem. Néha egy kokott szebb levelet ír mint bármelyik hercegnő, s amely urinő úgy ír mint a szakács.

Ha az ember női levelet kap, se biztos, csak abban az egyben, hogy nő írta. A nők, főleg az okosak és a buták, nagyszerűen tudnak szimulálni, csalni és misztifikálni, de annyira még se, hogy az ember a levelüket férfimunkának tartsa. Még George Sand is, aki férfiruhában járt, asszonymódjára írt. . . Én egyébaránt írásszakértő vagyok.

— Az a hivatása?

— Nem éppen. Inkább a művészetem. Olyan tökéletesen rajzoltam le néhány nagyszögű váltóra két igen gazdag ismerősömnek a nevét, hogy ők maguk se merték az aláírásukat letagadni.

A nő érdeklődéssel kérdezte:

— Bezárták?

— Bezártak. De nem azért, hanem egy betörés miatt. Nem hallott a Rochouart-utcai nagy ékszerlopásról?

— Nem.

— Kár! Szép eset volt, s én voltam a hőse. Arsène Lupin se csinálhatta volna leleményesebben. Kaptam is tőle igen hízog elismerő sorokat, amelyekben gratulál a pompás teljesítményhez. A kitünő ember levelét leghevesebb ereklényim között őrzöm, s a dicsérete vigasztalást nyújt azért a tizenhat hónapért, amennyit a betörésért ültem.

— S hogy érezte magát ott bent?

— Tűrheltem. Ott, e *splendid isolation*-ben írtam meg a pornografikus regényemet, amelyet persze elkoboztak. Ez is csinos kis botrányka volt.

A nő merően nézett rá.

— Érdekes ember! — így szólt.

— Ha igazán ismerne! A bombavetéséről se tud?

— Istenem! Annyi bombamerénylet történik! Mit tudom én, melyik a magáé?

— A Liberté-kávéházat robbantottam föl. Három halott és tizenkét sebesült. A helyszínén elfogtak, de sikerült bizonyítanom, hogy a katasztrófa csak a gondatlanságomból történt s hogy nem volt benne semmi szándékosság. Csak másfél esztendő telt el.

— Ez idő alatt természetesen újból gazdagította az irodalmat. Igen?

— Tisztességes ember ilyen körülmények közt se maradhat egészen télen. Megírtam odabent a *Fegyenc Dalait*-t. A kiadomat és engem olyan pénzbüntetésre ítéltek miattuk, hogy mind a ketten félig tönkre mentünk.

A hölgy arca kipirult.

— Maga igazán nem közönséges ember!

— Tudja, mit csináltam egyszer ebben a hotelban?

— ?

— Fogadtam néhány urral, hogy egy éjszaka hat szobában fordulok meg, amelyek mindegyikében csinos fiatal nő aludta volna az álmát, ha aludni hagytam volna őket. A fogadást megnyertem.

Lelekesülten nézett rá az asszony.

Már nem unatkozott, s mert közben megebédelték, sétálni indultak.

A nő arcát háromszoros fátol fődte. Nem félt a találkozástól. Együtt indultak hát a vasuton Páris felé, s az uton kedvesen mulattak. A férfi már nagyban udvarolt és szerelemről is beszélt, de a nő még nem ígért semmit, s csak magában gondolta el, hogy ha ez az ur egy hétig-kettőig így folytatja, akkor aligha fog magáról jót- és neki ellentállni.

— Szép nyári est volt s együtt bandukol-

*) Juana Ibarbourou a délamerikai, modern spanyol költészet egyik vezéralakja, 1895-ben született Meloban.

tak a nagy boulevard-okon. A nőt nem ismerte föl senki, védte a sűrű fátyola, de a férfit, ugy látszik, elegendően ismerték, mert minduntalan köszöntötték. S nem úgy szégyenlősen, mint az olyant szokták, aki már kétszer ült börtönben.

Az első pár ily tiszteletnyilvánítást még csak nyugodtan nézte az asszony, de mikor a kalaplengetések egyre szaporodtak és több becsületrendes ur bizalmas kézmozdulattal üdvözölte a kísértőjét, mind nyugtalanabb lett s elkedvetlenedett. Észrevette, hogy becsapták. Ez nem volt nagystilű gonosztevő, hanem éppen olyan tisztességes férfi mint az ura! Hálát adott az Istennek és a saját óvatosságának, hogy álnévet mondott be, s így szólt:

— Maga széhhámos! Engem nem tart boldogdá tovább. Ahogy magának köszönnek, abból látom, hogy csak hencog a büntetivel. Maga nem hamisított váltót, nem írt pornografiát, nem tört be ékszerboltba, nem ült börtönben, nem robbantott föl kávéházat, — s talán még azt a változatos szerelmi éjszakát se

élte végig, mellyel dícselkedett... Gyálázatos dolog így félrevezetni egy ártatlan asszonyt, aki végre találkozni remélt egy valódi férfival! Mondja, mért hazudta mindezt?

— Hogy érdekessé tegyem magam ön előtt, bájos hölgy.

— Ez sikerült is... De látja, a fáradsága kárbavesztett, az illúzióinak vége. Kiderült, hogy maga széhhámos, sőt ennél is rosszabb: közönséges becsületes ember. Pedig kár! Kezdem már érdeklődni iránta. De ennek most vége. Szégyelje magát!

Ez volt hozzá az utolsó szava. Egy utca torkolatánál elsietett s a faképnél hagyta.

A férfi jól számított, amikor arra gondolt, hogy gonosz tettek érdekesebbé teszik az embert mint az erényes cselekedetek, de megfélelgetett a publikum kiméletlenségéről, amellyel az a becsületeségről durván lerántja a leplet. Ha az emberek hasznára volna, az irigy embertársak azt se engedik meg, hogy gazember legyen.

Illatok és illatszerek

Irla: Vécsei Jenő dr.

A szaglás, — mondja Steffens, — a magasabb rendű állatok főérzéke, ez nyitja meg számukra a benső egyéni világot, amelyek segítségével létük megnyilatkozik nekik. A szaglásban, amelyben a rokonszenv és ellenszenv kifejezésre jut gyökerezik az állati ösztön egész biztonsága: mert a voltaképeni vágy ebből az érzékből van meg, és merül ki! — Körülleng bennünket — írja Ellis Havelock — hol szelíden, hol érzéketlenül a hullámzó illatár, amelynek hullámverése szakadatlanul a rokonszenv és ellenszenv érzéseit szabaddá teszi.

Az illatszerek kultusza évezredekre vezethető vissza, főleg az emberiség — gyöngébb neménél. Már a rómaiaknál az illatszerek használata olyan arányokat öltött és olyan fényűzést vittek vele végbe, hogy Vespasianus császár azt mondotta: hogy annak az asszonynak van legjobb illata, akinek nincs illata. Tudnivaló, hogy magának az ember tes-

tének megvan a maga sajátos szaga, és egyéni illata, arról nem is szólva, hogy az emberi hajnak is megvan a maga különös szaga. Az embernek sajátos szagát nemcsak a kutya szimatja ismeri meg, hanem még a vak emberek is, akiknek szaglólóidegei érzékenyebbek. Dr. Galopin francia orvos, aki az emberi szagot tette tanulmány tárgyává, azt találta, hogy a barna nőknek rendszeren ibolyaszzerű szaguk van, a szőkéknek pedig inkább ambraszzerű szaguk van, de legerősebb szaga a vereshajúaknak szokott lenni.

Az egyes emberfajoknak is megvan a maga jellemző szaguk. Amerikában, a közúti vasúton a négerok számára külön szakaszok vannak, mert a feketék szagát nem bírják el az európaiak; azt tartják, hogy a feketéknek kecskeszerű szaguk van, viszont a mongolok az európaiakban hullaszagot vélnek érezni, úgy hogy pl. a japánok és kínaiak e

szik az embert, hogy szekérryi aranyruddal a püspök elé hajtasson. Ahol is azt mondaná az ember, már mint én:

— Szent atyám, pogány szolgád megveszi ezt a hajlékot úgy, ahogy van. Szabad elvonulást is biztosítok minden népének, egyetlen lakóját mégis visszartartom. Ha azonban úgy gondolná Jónak, hogy fordítva alkalmasabb, ám legyen a te igéd szerint, maradjon meg a ház a többi benne levővel együtt. A többivel, ő nélkül.

Igy készítettem a beszédet. Nem is a milliók megszerzése aggasztott, inkább a püspök, aki francia származású sváb volt, magyarul beszélni nem szeretett szokon vette volna, ha szerény híve az iskola bizonyos visszatérő ideiben megbukik a németből.

A kezem össze volt kulcsolva, szemem a magasságban járt, az ajkam néma, mégis megtudta titkomat Ágnes, a vén habajgós.

— Ugye, milyen szép! — sugta a fülembe. Ó Maga se lehet ilyen tökéletes. Ájtatosság után jöjjön ki az ifiur a folyópartra, majd mondok valamit.

A folyó lassan, álmosan hömpölygött.

— Nekem hasztalan beszél az ifiur, mindent látok, mert bennem vannak a sugallatok és a kinyilatkoztatás előttem megtörtént. Hetvenkétötven járok, a nyáron mégis elmegyek Tekiára, még pedig gyalog. Ott a Szűz Mária könyveket fog ejteni jöttömre, én megmosakszom bennük s olyan széppé, fiatalá, fehértestűvé változok, mint ő. Csupa selyembe öltözök s várom a princet, aki eljön értem, hogy meglegyen a lakodalmom. Ne szóljon egy szót se. én tudok mindent, nekem magáruul is van kinyilatkoztatásom, de azért nem árulom el senkinek. Ha azonban föllebbenti a titok fátyolát, hogy maga a... Jaj, majd kimondtam... akkor vége minden-

miatt még a fehér nőket sem szeretik.

Nero idejében annyira elterjedtek az illatszerek, hogy Dioskarides orvos már megtalálta a módját, hogy miképpen kell a virágokból azokat kivonni.

A középkorban az illatszerek használatát a keleti népek terjesztették, s a kereszténység is használta a tönjén illatot. A francia udvaroknál XIV. Lajos korában nagyon divatba jöttek az illatszerek, főleg a pacsuli, rezeda és ibolya. A Napóleonok alatt ugyancsak az ibolya lett divatos, mert az ő jelvényük a Bourbon lilium helyett az ibolya volt.

A természet azért ruházta fel a virágokat szindus pártával, kehellyel, kellemes szaggal, hogy a virágok lelkében is éljen a szerelem, vágyódás, gyönyörűség.

A növényeknek is szükségük van párára. Vannak növények — a kétlakiak — amelyeknek him virágai, meg a nőstény virágai külön egyének. Már most hogyan kerül a himvirág pora a nővirág bimbójára? Éppen erre való a szín, meg a szag.

A rovarok mikor a himport szívják, ez a por rátapad a lábukra, lábuknak izeire, izeinek kefére, s amikor aztán a nővirágra szállnak, az odatapadt himpor elegendő, hogy a bimbó megtermékenyítse. A növények a szirmok szinpompájával és a himpor illatával magához édesgetik a rovarokat. A növények színe, illata tehát hozzátartozik az ő szerelmük művészetéhez, a csábításhoz, az ingerhez.

A legélénkebb színű virág legjobban csalogatja magához a bogarat, tehát ez a virág termékenyedik meg, ez a szinpompa átöröklődik a következő nemzedékre, s ezek közül megint a legélénkebb színű termékenyül meg. Ime ez a természetes fajválasztás a küzdelemben a létért.

III. Napóleon hitvese, Eugenia császárnő annyira divatba hozta Franciaországban az illatszereket, hogy az emberi elme és találékonyság keresni kezdte a módokat miként lehetne illatos éte- reket mesterségesen uton előállítani.

Száz évvel ezelőtt Wöhler foglalkozott vele először, de Tiemann berlini egye-

teml tanárnak sikerült legelőször a vanillinának és ibolyának illatos anyagát mesterségesen előállítani, és pedig az utóbbit a citrom héjából.

Manapság az illatszerek javarészt még virágokból állítják elő. Nizza körül és az olasz Rivierán mértföldekre terjedő virággyákok vannak; lankás domboldalak és lapályos völgykatlanok, miket a tengeri Alpok hegyei megvédenek az éjszaki-szélétől, telistele vannak tubarózsával, narancsvirággal, ibolyával, rózsával, úgyhogy innét több százezer métermázsra virágot szállítanak az illatszergyárakba. Letarolják, leszedik, leszakítják a tömegtelen sok ártatlan virágot, s összegyömöszölve beviszik a gyárakba, ahol nagy kádokban megoivasztott disznósírba gyurják belé, s jól összekeverik. Tíz óra hosszat áll így, mi-alatt a zsír teljesen tele szívta magát a virágok illatával. Az újra folyékonyra melegített zsirt azután erős zsákokon átsajtolták óriási nyomás mellett: a folyadék megszikkad, és ez a »pomádé« már az illatszer nyers anyaga. A zsirt most teljesen tiszta és tömény alkohollal kilugozzák, e közben az alkohol magába oldja az illatos anyagot.

Az ilyen illatos anyaggal átitatott alkoholt felhigítják, illatos éte- reket adnak hozzá, s így jönnek forgalomba.

Perzsiában, Sírász körül, Bulgáriában, Kazanlik körül egész domboldalak s ezek közé szorult völgyek telistele vannak rózsá tövekkel, rózsatövek bimbóival. Valósággal aratják itt a rózsaszirmokat, amelyekben a rózsaoaj nem csak illatozik, hanem tényleg fel is van halmozva. A rózsaszirmokat aztán vízzelöltött kazánokba teszik, ahova vizgőzt bocsátanak. A víz felmelegszik, s vele a rózsaszirm is, s a könnyen illanó rózsaoajat a vízpárákkal hűtőkazánokba vezetik, ahol a rózsaoaj párái lehülve lassanként csöppekké sűrűsödik; — végül pedig a víztől elválasztják.

Ily módon készítik Franciaországban a narancsvirágból a neroli olajat, amely a kölni viz illatos anyaga; Jáva és Luzon szigetén a Canaga adorata nevű fa virágából az ilang-ilangolajat; így készül a levendula olaj, és sok más illatos anyag.

TEKIA

Ágnes, szegény habajgós teremtsé, özvegyasszony volt, de olyan régóta özvegy, hogy nem is emlékezett az urára. Gyorsan, hadarva beszélt, a mondatait sosem fejezte be, (jóllehet távol állt minden hyper-modern irodalomtól) s állandóan a templomokat bujta, főleg az apácakolostor kis kápolnáját a Béga-parton. Ez a templom hófehér volt és apró, meghitt hajléka a Boldogságosnak, akit csak fehér virággal tiszteltek vértelen, krétaevő, álmodozó lányok, nemkülönben nehéz lelki válságokkal küzdő sápadt asszonyok.

Az orgona — maga is filigrán szerző — rácsok mögött sóhajtott a sutogó dallamait s a két lépésnyi oltár előtt a májusi ájtatosság litániáját mondta száraz torokkal, elcsukló hangon valamely nagyon fiatal pap, aki többnyire rosszul volt beretválva, később pedig, karingét levetvén, lesütött szemmel sietett végig a zárda folyosóján.

Egy nagyon ifju gyermek a világról sem mulasztotta el ezeket az ájtatosságokat. A cipője nem volt mindig kifogástalan, hiszen éppen diákharcból érkezett rohanva s a letépett nyakkendőjének úgy adott magyarázatot, hogy május végén is felhajtotta kétszorgombos — bár gomboktól megszabadított — kabátja gallérját.

De ott volt nap-nap után, vonzotta az orgona halk suttogása, a Mária-kultusz misztikumuma, a sok fehérség, főleg annyi hófehér szín között két csöppnyi rózsaszínű folt a szent szűz egyik arcocskáján, mit is mint profán eltévelyedést bocsásson meg utólag a Magasságbeli.

Megismertem a rácszaton át és nagyobb misztikum volt ő nekem mindeneknél, azért tündöttem akkoriban ravasz találmányokon, amelyek millióssá te-

nek. Most pedig szaladok, lefekvésig még sokat kell imádkoznom.

Ágnessel, aki egyszer bennem, máskor másban gyanította vallási fanatizmusának princét, nem volt szabad ellenezni, különben dühöngeni kezdett. Egy ifju tisztelendő ur valamikor türelmetlenkedett, a princ szerepét vállalni hajlandó nem volt, ezért a kezén megharapatott. S hogy hire futott az esetnek, a germanizálásra hajló püspök ur agg fejét csóválta azon, milyen harapósak mifelénk a vénasszonyok! Mert hogy falusi parókiákon bölcselezzéssel türe a fiatalok szelidségét s ragaszkodását az egyházhoz.

Nagyon, nagyon régen volt. Hol az élet futott, hol én, sehoggy sem tudtuk utolérni egymást, — nem csoda, hogy a dátumra sem emlékezem szigorú pontossággal, amikor indulni kellett Tekiára. Csak a forró nyarat tudom s azt, hogy a délvideki ájtatoskodók mindie Tekiára járt. Végét nem érő sorokban, gyertyákat égelve, szent dalokat hívó szivből énekelve. Hamis volt ugyan az ének, de azért a szivben született, rossz szándék nélküli.

A hetvenkétéves Ágnes pedig ment velük szerb földön lakó Máriánkhöz, valamire Orsova tájékára, ahol a Szent Szűz a hegy erdeinek árnyékában várta a vizitét. Ment élen és szomján és titokban mindenkinek elárulta, milyen boldogság származik Mária könyvezéséből, amikor is a princ megjelenik.

(— Pszt, beszéltem is vele a májusi ájtatosságon, fölfelé nézett a kórusra s ha nem vagyok elég erős, elárulja magát, megsemmisíti a kinyilatkoztatásokat.)

A csodát nem értem meg, valószínűleg bennem volt a hiba. A tüneményes véletlen — amely fogalom alatt az iskolás hugom fölötti tulzott aggodalma-

mat kell érteni — később összehozott vele s lángoló arccal szóltam:

— Szabad-e ennyi szépséget feláldozni? Adott Isten a földön is paradicsomot!

Az ő arca is lángolt, rekedten válaszolt égi jegyeséről, majd a számtan-tudomány intenzívebb művelését véste a lelkembe. Már mint a hugomat illetően.

— Ne nézzen úgy kérem, különben nem fogadom.

— Csak nézni akarom és megkérdem századszor is, hogy szabad-e ennyi szépséget feláldozni?

Én csak néztem és lángoltam, ellenben a kolostor kertjének falát reparálva egy ifju kömivesmester megértette vele, hogy van földi jegyesség is.

Jaj istenem, nem így gondoltam, nem így! Tán az én lelkemen szárad a felbujtás, ámbar a tisztaszivű boldogokra nem haragudhatnak odafönn sem.

Most, hogy itt a nyár, eszembe jutott megint minden. Az Ágnes, aki régóta a másvilágon szervez bucsus kirándulásokat; a fehér kápolna, amelynek oltárára hajdani kislányok unokái viszik a virágot s amely előtt csillogó szemű gyerekek álmodoznak az eljövendő princről, akárcsak valamikor Ágnes. Ujabb ifju papok mondják rekedten a litániát, a tömjénfüst a magas ablakok színes üvege felé örömmel szálldos; a folyóparton ifju diákok néznek be az ablakon, hátha elfognak lopva egy tekintetet, észrevesznek valamelyes rózsás arcot; a füzek lehajolnak a vízre és titkokat sugnak, széles burcsellák hasítják a folyó keblét... Jaj, jön megint a nyár, jön Tekia, körülbelül nem is maradt abból a világból semmi, mert nem olyan örökkévaló a boldogságunk, mint az övé, a Boldogságosé.

Az ideai női divat: az ostobaság

— Asszonyom, a Semmeringen nyaral! Asszonyom, mit hord, pubifrizurát? Asszonyom, tűzpirosra festi a haját, vagy nefelejesszínire? Asszonyom...
— Ugyan menjen már, maga elmaradt ember. Vagy igazán nem tudja, mi a legújabb női divat? Pubifej, excentrikus hajfesték, kátrányillatu parfümök és autobaleset... Hol van már az? Az ideai női divat az ostobaság.

*

Ez természetesen nem olyan egyszerű. Nem minden ember olyan szerencsés, hogy ostobának születik. A született ostobaság: szerencse, grácia, mondhatnók: elhivatás. A nők között kevés az elhivatott. Az igazság mindenekelőtt, és ki kell végre mondani: a női ostobaság ijeszítően fog. A férfiosztobaság viszont — ó, örökbölcs egyensúly a természetnek — folyton gvarapszik.

Nap-nap után kevesebb az ostoba nő, tehát divat lett a női ostobaság. Ez természetesen. Mindig az a divat, ami ritka, ami becses, ami kivétel. A császári Rómában feketehajú latin nők mind taciturnus germánzókére, mai nők ostobára festik magukat. Tessék elhinni, nemcsak hiúságból.

Mert az ostobaság nemcsak hiúság, az ostobaság mindenekelőtt okosság dolga. Agyafurt világban butának látszani a legnagyobb bölcsesség. Ésszel, okosan ostobának lenni. Beszínkelni magát ostobasággal. Az ostobaság a szellem ártalmatlansága és szellemes hölgyek szeretnek ártatlannak látszani.

Ostobának lenni nem. Ostobának látszani annál inkább. Aki ostoba, attól nem félnek, azt szeretik, azt dicsérik, annak megbocsátanak, azt elveszik feleségül. Aki ostoba, az kényelmes, megnyugtató, szivderítő, aki ostoba, azt elválasztják az urától és elveszik feleségül másodsor is. Az ostobaság hozomány.

Ostobának látszani? Művészet. Hogy az ember megtanulja, okosság kell hozzá, szerénység, önfegyelem. A dadogó hamarabb tanul meg folyékonyan beszélni, mint az okos ostobaságot, szegyenkezés és szemérem nélkül sikerült ostobaságot csinálni. Az ostobaság tudomány, amit nem lehet kurzusokon dilettánsok fejébe verni.

A bölcslet lehet játszani hallgatással. De az ostobának beszélnie kell. Ha valakiről azt mondják, hogy okos, — oly kevésször mondják — azt el is hiszik, talán éppen azért, mert olyan kevésször mondják. De: buta. Oly könnyen ráfogják az emberre, hogy az. A butaságot nem hiszik el szó nélkül. Egy tébolyult versenyben ezt bizonyítani is kell. Itt nem elég a haját befésülni a homlokba, megfagyott mosolyt húzni az ajkakra, kis betanult csacsiságokat hadarni, a szemet parancsszóra lesütni vagy tágraereszteni. A vizsga szigorú, az utánzó hamar megkülönbözteti a mestertől, a strébert az elhivatottól. Az igazi, a tehetséges ostoba igazán bizonyítani csak egyvel tud: a szerencsével.

De: a nők ezt is kijátszák. Veszik észre, hány ravasz nő, hány igazán agyafurt asszony és leány csinált az utóbbi időben szerencsét. Nem érdemtelenül. Tökéletesen játszottak, művészi csalatok, egy nagy lelkierejét, az ostobaságot pótolták a csacsogás, a vihogás, az ámulás, a kíváncsiság, a meghatódottság pompás dresszurájával. Az ostobaság hódít, az ostobaság iskolát csinál és mentől több a veszedelmesen okos nő, annál több látszik veszedelmesen ostobának. (Közülök a legjobb játékosok percig sem vesznek el magukat. Nemcsak a férfiaknak, de a többi nőnek is látszák az ostobát.)

Na és kitől tanulják, ha olyan okosak? Férfiaktól. Remek iskola. Igazán ostoba csak férfitársaságban lesz a nő.

Csak számítás? Talán nem is. Vannak közöttük önzetlenek is, akik számára a jó igazi hamisítatlan, nyáron jegelt, télen fűtött müstobaság, nem spekuláció. Ezeknek van gazdag, jó és türelmes fér-

jük, remek lakásuk, télen bálók, nyáron nagy utazások, sikerült gyerekek, megbízható udvarlók, szóval tökéletes családlányok, a szó antik értelmében vett példás matrónák. És mégis! Nem, ezek nem számításból teszik, hanem az esztétika iránt való hódolatból, a szépség imádatának egy veük született, leküzdhetetlen belső ösztönéből. Mert a női

szépséget az ostobaság, mint a férfit az okosság. Budapesten ma kevés a szép férfi, de annyi a nő, aki szépnek látszik. Az ostobaság szépít, az ostobaság fiatalít. Szép testben üres agy. Meglássák, ez egy hosszú, ez egy nagyon hosszú, ez egy halhatatlan divat lesz. Tuléli még a bubifejet is

L. L.

TERE-FERE

•••

Michélet a háborúról. Most bukkantak rá *Michélet* néhány eddig ismeretlen, kiadatlan levelére, melyben a francia történetíró a végzetes 1870. évben a háborúról ír s megdöbbentő élelátással jósolja meg az 1914-iki világháború szükségességét.

Az első levél Paul *Maurice*-hez, a *Rapport* szerkesztőjéhez szól:

— Kedves barátom, senkisésem akarja a háborút. Tehát háborút indítanak, vagy elhitették Európával, hogy mi akarjuk a háborút. Ez a ravaszkodás és személynyesztés műve. Tegnap millió paraszt szavazott le vaktában. Miért? Azt hitték, hogy elkerülnek majd oly rázkódtatást, melytől félnek? Vagy azt hitték, hogy a háborút szavazzák meg, tulajdon gyermekeik halálát? Borzasztó, hogy visszaélnék ezzel a meggondolatlan szavazattal. De a legnagyobb szegyen, a legnagyobb erkölcsi halál lenne az, hogy Franciaország minden érzése, minden érdeke ellenére bele engedné magát sodortatni. Csináljuk meg népszavazásunkat, de komolyan. Kérdezzünk meg minden osztályt, a leggazdagabbat épügy mint a legszegényebbet, a városiakat épügy, mint a parasztokat, forduljunk a nemzethez! Pedig azokat, kik az imént ezt a többséget alkották s ennyire megelégedtek az ígéretükről. Mindegyikük ezt mondta: Igen, de a háborút semmiáron sem.

Másik levele valóságos prófécia:

— A párisi és berlini kormány kölcsönösen egymást vádolja s a megszárlást készíti elő, mikor a Gondviselésre hivatkozik. A botrányos cáfolatok, melyeket küldözgetnek, csak arra engednek következtetni, hogy egyikőjük sem mond igazat. A majdnem elkerülhetetlen következmény az lesz ebből mindakét nemzet számára, hogy rettenetesen megálázzák őket, szakadék nyílik közöttük. Ha a győzelem a porosz militarizmus és a német egységé lesz »Németország állandó veszedelmévé válik a szomszéd nemzetek számára«. Ha Franciaország győz és a napoleoni cözárizmus, akkor bármit is tesz, sohasem menekszik meg attól a gyanútól, hogy újra akarja kezdeni XIV. Lajos, vagy Napoleon korszakát...

*

Mit gondolnak a gyermekek a szegénységről és a gazdagságról. Alice *Decsoudres*, genfi tanítónő nem érdektelen kísérletre vállalkozott, 1400 svájci gyermeket kérdezett meg arról, mi a véleménye a szegénységről és a gazdagságról. A gyermekeknek szigorú felügyelet alatt kellett elkészíteniök, szemelátára, dolgozatukat, anélkül, hogy előtte tájékoztatta volna őket a kérdéstről.

Az első kérdés: miért dolgozunk? Kell-e akkor is dolgozunk, ha gazdagok vagyunk?

Legtöbb gyermek azon a véleményen van, hogy a munka szükséges. Csak kevesen tagadják a munka nemesítő voltát. Pár igen kiskoru növendék azt a feleletet adta, hogy jobb, ha — nem dolgozunk. (Ne vegyük el kenyerét a munkátlanoknak!)

Egy tipikus válasz:

— Ha az ember nem dolgozik, nem sokára beköszönt a nyomorúság, míg a munkás embernek sohasem kell ettől tartania. A gazdag ember, ha eltékozolta vagyonát, nem bír többé munkába kapni, mert megszokta a henyéséget...

A második kérdés: Mi kellemetlen a szegénységben? Mi kellemetlen a gazdagságban?

Körülbelül mindegyik azt feleli, hogy

a tunyaság unalmas, az akaratgyengeség a gazdagság folyománya.

Egy tizenhárom éves szegény fiúcska így festi a nyomorúságot.

— Télen nem tudunk fűteni. Szűk lakásba zsufolódunk össze, mert nagy a házber. Apám állandóan attól fél, hogy nem lesz munkája.

De egy gazdag lány, ki csak könyvből ismeri a nélkülözést, eképp rajzolja:

— A szegény ember nem tanulhat nyelveket, híján van minden kényelemnek, szemét nem gyönyörködtetik a szép festmények és szobrok, nem hallgathat zenét, nem utazhat, nem ismerheti a hegyeket és a tengert.

A svájci tanítónő a feleletek alapján megállapítja, hogy azok a gyermekek, kik egymás mellett élnek, egyáltalán nem ismerik egymást.

*

A szovjetszillag alatt. Georges *Popoff*, ki repülőgépen szállt el Szovjet-Oroszországba, könyvet írt keserű tapasztalatairól. Ine néhány adata:

— A Moszkvától Szamaráig vezető úton ezrével hevernek az áru és személyszállító kocsik a sínek mentén, felülva, fedéltelepül és keréktelenül, mint siralmas roncsok, melyekkel senkisésem foglalkozik, melyekről senkisésem tudja, hogy kerültek oda.

Moszkváról ezt jegyzi föl:

— Itt sem butorozott szobát nem kapni, sem a szállóban nincs hely. Családokhoz kell menni lakni. A szobában téglából összeabdált kandalló, melynek csöve végighalad a különböző szobákon, befűstöl az egész lakást. A falakon ezrével hemzsegnek fűrtökben a poloskák s egyéb rovarok. Fürdőt egyáltalán nem ismernek. A nép szutykos, a bérkocsis csupa fereg. Egy rágós, félig-rothadt husdarab a legjobb vendéglőben nyolcmillió rubelbe kerül.

Az orosz parasztról való véleménye különösen érdekes.

— A muzsik bizonyos bambasággal nézi az eseményeket, többnyire semmit sem ért belőle. Csak a rekvirálás ébresztette fel utóbb. Meg az, hogy a szovjet-kormány hivatalosan is kiesüfolt a vallást és egy furcsa körmenetben végighordoztatta Buddha, Mahomet, a Szent Szüz és a görögkatholikus egyház sok szentjének csufondáros torzképet. Ez a parasztnak kissé szemet szurt.

A bolsevikok számszerint százezren vannak, ők uralkodnak százhuszmillió emberen, kik a régi orosz császárság területét lakják.

*

Napoleon betegsége. Doktor *Cabanes*, az ismert párisi orvos könyvet írt Napoleonról, orvosi szempontból.

Ő nem esik be abba a tévedésbe, amelybe sok történetíró, ki a császárok, királyok, hadvezérek testi zavarait tulontul értékli. Tudvalevő, hogy *Michélet* I. Ferenc uralkodását két korszakra osztja: I. Ferenc vérbaja előtt és I. Ferenc vérbaja után, valamint XIV. Lajos uralkodása alatt is meghuzza ezt a határvonalat, a rajta végzett műtét szerint: a sipoly előtt és a sipoly után.

Annyi bizonyos, hogy az uralkodók egészségi állapota befolyásolja eszméiket s például Don Carlos örülete elosztott azon a napon, mikor egy tudós doktor kimutatta, hogy dühöngése a visszatérő lázzal függ össze.

— Napoleon is több ízben igyekeztek orvosi szempontból megvilágítani. Lombroso nyavalyatörős lángelmének tartja.

Egy másik orvos arra mutat rá, hogy arca sárga volt és epebajban szenvedett. Doktor *Diego Carbonel* odáig megy, hogy kétségbevonja Napoleon férfiképességeit s él a gyanúpörrel, hogy »kétes apaságának okozója bizonyára egyik kegyence volt«. Mások szerint Napoleon aranyeres, rühes és mint XIV. Lajosnak, az ő orra is gennyedt.

Doktor *Cabanes* véget vet az orvosi regéknek. Hiteles adatok alapján kimutatja, hogy a leghatalmasabb császár sokizületi gyuladásban és gümőkórban szenvedett. Napoleon a jellegzetes gümőkóros. A boncolásnál kftünt, hogy tüdeje összenőtt a bal mellhártyával. A tüdővészerek fiatalkorukban soványak, görnyedtek, törékeny külsejűek, de ha tüdejük elmeszesedik, akkor rohamosan meghízhatnak. A császárnál is ez volt az eset. *Fia*, a *reichstadi* herceg, a *Sasliók* apjától örökölte a tüdővérszt s tályogos gümőkórban halt meg.

A császárt a számüzetésben Szent Ilona szigetén két angol orvos kezelte, *O' Meare* és *Stokoe*, de miután segíteni akartak rajta, az angol kormány visszahívta őket. *Stokoe*t haditörvényszék elé állították, elbocsátották a tengerészeti kótelékéből. Kétségtelen, hogy Napoleon itt sokat szenvedett a rossz éghajlattól, a silány tápláléktól s májzsugorodásban pusztult el, mely ezen a szigeten járványos.

*

Szabad-e a bírónak aludnia? Berlint fontos kérdés foglalkoztatja: vajjon szabad-e a bírónak tárgyalás közben aludnia?

Tavaly egy német városban a pör végtárgyalásánál a törvényszék elnöke elszenderedett, míg a védő lángoló beszédet mondott védeence érdekében. A törvényszéki elnököt csak a közönség tapsvihara ébresztette föl, mellyel a védőbeszédnek adózott. Ekkor az elnök megdörzsölte szemét és ezt mondta:

— A tárgyalást bezárom, a törvényszék tanácskozásra vonul vissza.

Az ítélet rendkívül szigorú volt, a védelem minden érvét elutasította, sőt még az ügyész indítványát is tullicitálta. Ezért az ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be, azzal az indokolással, hogy a törvényszéki elnök a tárgyalás alatt aludt és kérte a 338. §. alkalmazását, mely szerint minden ítélet semmis, ha a törvényszék helytelenül van összeállítva.

Az ügyvéd semmiségi panaszát eljutott a különböző föllebbviteli fórumokhoz, míg most a lipcei kuria kimondta az utolsó szót. A tábla véleménye a következő:

— A törvény nem ismerheti el egy bíró »szellemi távollétét«, mert a figyelmetlenség, vagy az álvás nem esik a 338. §. rendelkezése alá.

Heilberg jogtanácsos szerint a tábla határozata helyes, mert egy bíró figyelmetlenségét lehetetlen lemérni.

Goldschmidt, berlini egyetemi tanár ellenben így vélekedik:

— Természetes, hogy a bíró figyelmét egy és más néha elvonhatja a tárgyalástól. De a tábla határozata helytelen, mert a bírónak még sem szabad aludnia.

Frey, a berlini jogász azon a véleményen van, hogy szobanforgó bíró nyílt szemmel aludt és horkolt. Fölteszi a kérdést, mi történe akkor, ha zárt szemmel aludt volna? Az álvás és a nyílt szemmel való álmodozás között csak nagyon kevés fizikai különbség van, bár a lelki különbség nagy.

Hampert ügyvéd véleménye az, hogy a bírónak, ki a törvény fölött virraszt, még sem illik aludnia.

És ez az igazság.

*

Zarándokhistóriák Rómából. Egyetlen fővárosban sem szokás, hogy a vilamosban ülök átadják helyüket az állóknak.

Egyedül Rómában járja most ez a divat, a szentévbén. Ha zarándokok érkeznek, a rómaiak felkelnek helyükről, helyet kínálják őket, akár szép nők, akár csunyak, akár férfiak.

Utóbb a Szent Péter templomban németek, angolok jelentek meg és mikor a pápa belépett a templomba oly harsány »hoch«-ot, »hurrá«-t kiáltottak, mintha nem is székesegyházban volnának, hanem egy hadihajó fődélzetén.

A skandináv zarándoklat dánokból, finnekből, svédekből, norvégekből és izlandiakból áll.

Luther föllépése óta, 400 éve, hogy az első katolikus zarándoklat indult Skandináviából. Katolikus zarándoklat, noha egy ötödresze így is protestáns. Protestáns lelkészek, katolikus papok együtt érkeztek Rómába, mindnyájan a szentek jelvényét viselik, a pápa színeivel. Egy csomó különböző pártu skandináv újságíró kísérte őket, kik békésen megáruznak egy gyékényen. Két dányalag ment Rómába.

Az izlandiak, kik a sarki égöv alatt

élnék, hét nap és hét éjjel voltak hajón, míg Dániába értek, innen indultak vasúton Rómába, mely lényével valóságos elkápráztatta homályhoz szokott szemüket.

A templomban való belépésre jegyeket adnak, amelyek természetesen ingyenesek. De az olasz vendégfogadók portásai, kétszáz, háromszáz liráért árulják ezeket a jegyeket az amerikaiaknak.

Multkoriban egy ur érkezett Rómába, hogy jelen legyen Franciaországi Szent Teréz szentté-avatásán. A portás megkérnyezte őt, fülebe sugta, hogy háromszáz liráért kaphat jegyet a székesegyházba.

Ez az ur mosolyogva visszautasította az üzletet.

Milánól volt. XI. Pius pápa öszentségének — édesöccse.

Amundsen és az északnyugati átjáró

Irta: Halász Gyula

Az Atlanti-óceánból a Csendes-óceánba vivő északi vizut fölfedezésének története Columbus korába nyúlik vissza. Columbus kortársai és honfitársai, a genovai Giovanni és Sebastiano Gabotto, apa és fia, voltak az első partraszállók az amerikai kontinensen. Fölfedezésükért — tíz font sterling jutalmat kaptak az angol kincstártól. Husz fontot kellett volna kapniok, de felét elvitatták tőlük azzal, hogy csak szigetet fedeztek föl. Ha igaz volna is, hogy a Terra prima vista a mai New Foundland szigete volt és nem Labrador szárazföldje, bizonyos, hogy a két Cabot (akkor már így hívták őket) második útján 3000 kilométer hosszúságban végighajózta Amerika partját, Labradortól Floridáig.

Sejtelmük sincs még róla, hogy új világban járnak, máris megostromolják a bosszantó, véget nem érő akadályt, amely útjukat állja Kína és India felé. A fiatalabb Cabot 1517-ben az északi átjáró keresése közben eljut a Hudson-öbölbe.

Megindul a verseny az északnyugati, majd pedig az északkeleti átjáróért. Az utazók és kalandorok egész sora törli magát évszázadokon keresztül, hogy Amerika ismeretlen északi partvonalát követve nyugat felé jusson el Ázsiába; mások megint Európa és Ázsia megkerülésével kelet felé keresik a rövid utat a kincses ázsiai országokba.

Az angol Hakluyt Society nagyszerű könyvsorozatában vaskos kötetek örökítik meg e kor legnagyobb sarkit utazóinak — Willoughby, Chancellor, Fro-bisher, Davis Barents, Hudson, Baffin, Fox és a többiek — utirő vállalkozásait. Megannyi megkapó regény ez a sok kalandos utirajz. Az ő nyomaihoz haladva, mondhatnók az ő tetteikhez készült nyomultak előre, lépésről-lépésre, a legutóbbi száz év tudományos kutatói a végső győzelemig.

De ne feledkezzünk meg a névtelenekről, az ismeretlenekről sem. Igaza van Nansennek: mily sokan lehetnek a sarkvidék vándorai között, akiknek az utjáról mitsem tud az emberiség! Egy norvég író jegyezte meg: »Ha megírná valaki a fölfedezések igazán teljes történetét, nem egy híresnek a nevét elhomályosítaná a nem híresnek története.«

De lássuk csak a híreseket.

Frobisher (1576—8) három utat is tesz észak felé, de visszafordul a Meta incognita-ról, hogy képzelt kincsekkel megrakott hajóit hazavezérelje.

Davis (1585—7) eljut a róla elnevezett szorosig. Hudson (1609—11) abban a hitben tel el a Hudson-öbölben, hogy a Csendes-óceán partjára jutott. Matrózai kiteszik, cserben hagyják, sohasem kerül haza.

Baffin (1616) olyan hírrel tér meg utjából, hogy ha van átjáró, az csak valahol magasan északon van. »Rémhírtér-jesztésért« üldözöbe fogják. Ugyanez a sors éri Middleton-t (1741), aki a Churchill-folyóban telet s a Hudson-öbölre megállapította, hogy nincs kijárása nyugat felé.

Hearne (1771) a szárazföld felől (Coppermine River), Cook (1778) Alaska felől, Mackenzie (1789) a Mackenzie-folyó vidékéről kutatja az átjárót.

John Ross (1818) megerősíti Baffin megállapítását. Ugyanő 1829-ben Felix Booth anyagi támogatásával új utra indul. Ezen az expedíción unokaöccse, James Clark Ross rendszeres kutatással, számítások alapján megállapítja és megtalálja a mágneses sarkot, a Boothia-félszigeten. Ő volt az első ember, a ki-nek az iránytűje dél felé mutatta az északot. Expedíciója azért is nevezetes, mert ő volt az első, aki gőzhajón vágott neki az északnyugati átjárónak. A gőzhajó akkoriban élte gyermekkorát. (Newyorkban 1909-ben zajlott le a Hudson—Fulton-ünnepély, háromszázadik évfordulóján annak a napnak, amikor Hudson elérte a Hudson-folyót, és századik évfordulóján annak a másik emlékezetes eseménynek, amikor Fulton az első gőzhajót ugyanazon a folyón vízrebocsátotta.)

John Ross kortársa, Parry (1819) 32 hosszúsági fokot átkutatott Amerika északi partján. Második útján (1821) délre kereste az átjárót és családva tért haza. De ez az útja sem volt eredménytelen; a Repulse-öbölből a Hekla-Fury szorosig föltárja a partokat.

John Franklin (1819), Richardson és Back társaságában, szárazföldön eljutott a Coppermine River torkolatához és kikötötte a környező partvidéket. Második útján (1825) a Mackenzie-folyón vezetett le a tengerig. A gazdag eredményekkel hazatért vezért Anglia nemzeti hősként ünnepelte s az angol király lovagi rangra emelte.

1845-ben a már hatvanadik évében járó Sir John Franklin új hajóra száll. Utolsó levele, amely eljutott Európába, 1845 július 12-én kelt, negyvenhét nappal azután, hogy hajói lelkes ünneplés közben kifutottak London kikötéséből. Két héttel később látta meg a hajókat egy bálnavadászhajó a Lancaster-szoros bejáratánál. Ettől fogva örökre nyomavesztett az utazónak.

Franklin tragikus sorsu expedíciójának köszönhető az északnyugati átjáró fölfedezése. Franklin és 129 szerencsétlen társa megmentésére, utóbb pedig sersuk földelésére negyvennél több hajó kelt utra Európából és Amerikából. Ragyogó példája az emberi szolidaritásnak, áldozatkészségnek, a kölesönös segítség természeti törvényének.

A Franklint kereső expedíciók hosszú sorából Mc Clure, Rae, Mac Clintock, Hall és Schwatka nevei emelkednek ki. Kutatásaikból kialakul az Erebus és Terror süllyedésének és az expedíció pusztulásának megrázó tragédiája.

1854 márciusában Rae a Boothia-félsziget nyugati partján találkozott egy eszkimó legénnyel. Ez elbeszélte neki, hogy 1850 tavaszán negyven fehér ember vonzott egy csónakot dél felé a King William-földön; később pedig harminc ember holttemére bukkantak az eszkimók. A még szárnélkül, gyalogszerrel bo-

lyongó Rae hozta a legelső hiteles hírt a Franklin-expedíció szomorú pusztulásáról. Híradását megerősítették a hazahozott ereklyék: zászlórudak és egyebek. A brit tengernagy hivatal tizezer fonttal jutalmazta meg a kutatót.

Franklin utrakelése után tizenegy évvel bukkant rá Mac Clintock egyik csoportja a nyomavesztett expedíció első írott emlékére, azoknak a körkásoknak egyikében, amelyeket Ross emelt a mágneses sark környékén. Gore hadnagy jelentése volt ez, mindössze annyit, hogy 1847 május 24-én mindnyájan jól vannak(!). Tizennyolc nappal a jelentés kelte után Franklin kiszvedett. Emléktáblájának köbevésett sorai ma is olvashatók a londoni Westminsterben. Tennyson írta:

»Not here: the white North has thy [bones; and thou,

Herote sailor-soul.
Art passing on thine happier yoyage now
Toward no earthly pole.«.

(Nem itt: a szüz északon porladnak
Icsontjaid.)

Hős hajú.
Lelked immár boldogabb vizeken hajóz
Nem földi pólusok felé.)

A vezér halála után Crozier vette át a süllyedő hajók parancsnokságát. (Megtudjuk ezt Crozier följegyzéséből, amit Gore hadnagy jelentésének a szélére jegyzett 1848 április 25-én.) A még életben levők, összesen százötven, elhagyják a hajókat és elindulnak Amerika szárazföldje felé. A halála menetelő csapat a King William föld nyugati partján haladt dél felé. Élelmiszer híján egy csoportjuk visszatért a hajóra. Egyiküknek a tetemére ott talált rá egy eszkimó. A menekülő eszkimókkal találkozott, de ezek — a maguk bőrét feltve — sorukra hagyták őket. Lehetséges, hogy harcra is került köztük a sor, talán a fehérek fegyvereiért, amelyek megmérhetetlen kincset jelentenek. Az is lehet, hogy bizalmatlanságból, féltreértésből támadták meg a haláltusájukat vivő kitéhezett vándorokat. Nem lehetetlen, hogy az éhség gyötrelmes kínjaitól tépve végső kétségbeesésükben egymást falták fel a menekülők.

A Franklin keresésére elindult hajók egyike 1850-ben eljutott a Csendes-óceán felől az amerikai sarki szigettengernek egy olyan pontjára, amelyet Parry évtizedekkel előbb érintett már kelet felől. Ennek a hajónak Mc Clure volt a parancsnoka. Ő volt tehát az északnyugati átjáró fölfedezője, ha nem sikerült is az átjárón végighajózni. Hazatérte után megkapta az északnyugati átjáróra kitűzött 20.000 font — felét. Mc Clure nagyjelentőségű fölfedezésének szépséghibája, hogy társahajóját, Collinson Enterprise-ét s később a magáét is (az Investigator-t) cserbehagyta és a kapott parancsokkal mit sem törődve szánon folytatta útját majd hogy-nne pusztulásba sodorva embereit. Egy kelet felől rájukakadó expedíció mentette meg őket (1854) Mc Clure tehát eljutott egyik óceánból a másikba, de az ut egy részét gyalog tette meg és két irányból jövő hajók segítségét vette igénybe.

A Franklin-kereső Mac Clintock 1852 őszén és 1853 tavaszán, 145 nap alatt 2670 kilométeres utat járt be; többi csoportjaival együtt 13.770 kilométert. Annál csodálatosabb eredmény, mert Mac Clintock még a régimódi szánutazások iskolájából való; nyolcadmagukkal vonszolták tizmétermázsás rakománnyal megterhelt otromba szánjaikat. Az ő eredményét is elhomályosítja Schwatka 5230 kilométeres szánutazása, nagyobbára téli időben. Igaz ugyan, hogy ez már évtizedekkel későbbi időbe esik és Schwatka az eszkimók módjára élt, utazott és eszkimó viseletben járt.

Schwatka szedte össze (1879) a Franklin-expedíció utolsó széjjeliszórt ereklyéit, és temette el kegyeletes kézzel az áldozatok három évtizede porladó csontjait. Franklin pótolhatatlan jegyzeteinek végkép nyoma veszett. A sarkvidék kegyetlen viharai, vagy eszkimó gyermekek gyenge kezei szórták-e

szét őket? — a néma sivatag sohasem fogja a titkot elbeszélni.

Schwatka utjával végkép lezárult a Franklin-expedíció drámája.

A Franklin nyomait kutató expedíciók világosságot derítettek az északnyugati átjáró problémájára. Bizonyossá vált, hogy van ilyen átjáró (nem is egy!) és hogy ez az átjáró gyakorlatilag egycélre nem hasznosítható. Az északnyugati átjáró, csakugy mint az északkeleti (amelyen a svéd Nordenskiöld hajózott át elsőnek 1879-ben), elvesztette azt a vonzóerejét, amely annyi száz hajót csalt el ezekre a barátságatlan zajló vizekre évszázadokon keresztül.

Roald Amundsenre várt a feladat, hogy évtizedekkel később elsőnek hajózzon át, 1905-ben, egy és ugyanazon hajóval az északnyugati átjárón. A parányi Gjøa, ez a tizenhárom lóerejű, negyventonnás petróleummotoros hajócska győzte le végül is a makacs és gonosz utvesztőt, amelynek kiterőszaklására a világ leghatalmasabb tengerészete oly tekintélyes áldozatokat hozott. Májig sem tett azóta senki kísérletet, hogy megismételje a vakmerő vállalkozást.

Az északkeleti átjárónak is Amundsen az egyetlen életben levő hőse. Egyre-másra aratja a legnagyobb diadalokat, amelyekről fölfedező utazó álmodhat a mi kicsiny földgömbünkön: 1905. Északnyugati átjáró: 1911. Déli Sark: 1918. Északkeleti átjáró: 1925. Északi Sark: (?) Hogy ezek közé a diadalmas évszámok közé mennyi gyötrelmes gond, nyugtalanság, lemondás, megfeszített munka és szenvedés van beleékelve (és mennyi győzelmi mámor!) — allg sejt-hetlik még azok is, akik Amundsen elbeszéléséből ismerik utazásai történetét. Nem hiába mondja róla francia fordítója: »Amundsen kapitány megható szelénysége a mi kötelességünkkel tesz, hogy elmondjuk helyette, amit ő világért el nem mondna és rámutassunk munkája nagyságára, felfedezésének fontosságára, a jég és hó világában töltött remeteélet veszedelmére...«

„VELOUTY DE DIXOR“
felülmúlhatatlan és példátlanul kellemes a bőr és a bőrteljesítő pótlására.

Pótolcrémet és poudert!
Fehér és elefántos színben.

Kis tubus 9 közép 26 super 45 dinár.
Kapható mindenütt, ingyen próbatubus a vezérképviseletnél.

L' OREAL HENNÉ
a legideálisabb és egyetlen ártalmatlan francia hajfesték. A legtermészetesebb színek, minden árnyalatban. Forduljon tanácsért fodrászához.

Vezérképviselet az SHS. Királyi részére:
Cosmochemia K. D. Zagreb,
5259 Voklikova 4.

Harisnyák és zoknik legjobban és legolcsóbban a 4857—10 „HARISNYAKIRÁLYNÁL“ KLEIN JENŐ NOVISAD
Fiókok: Senta és Veliki-Becserek

D ökötelek, szigetek és csupasz részletek, izzámpuzsínókat, antenadrótokat, olomszeleket előrendelendő minőségben, júlyanos áron szállít a
Novisadi Kábelgyár (Radnička n. 2.)
Telefon: 121 4433

„Kulcs“-harisnya?
A legjobb és legolcsóbb harisnya, mert 1 pár „Kulcs“-jeggel ellátott harisnya (vörös, kék vagy arany jeggel) annyi ideig tart mint 4 másik pár.

Ugyen próbára 1 párt!
Nagybani árusító
Márkus Simon és Lipót, Subotica

Szerkesztői üzenetek

L. J. Cirkvenica. A rádium hőt és kémiai hatású sugarakat kibocsátó nehéz fém. A Curie-házaspár fedezte fel 1910-ben, amikor a csehországi joachimthali szurokére ezer kilogrammjából néhány tízedgramnyi rádiumot állítottak elő. Később az Egyesült-Államokban nagyterjedelmű Carnotit-telepre bukkantak, melyből rádiumot tudtak kivonni. A rádium árát az amerikai termelés leszállította. Amíg csak joachimthali rádiumot tudtak előállítani addig egy gram rádium ára 160.000 dollár volt. Az amerikai termelés leszállította a rádium gramjának árát 100.000 dollárra. A rádium-mennyiség, ami a világ különböző laboratóriumában használatban van, körülbelül 240 gramra tehető.

R. S. »A Kereskedők Könyvtára« című sorozat egyes kötetei kaphatók Lantos budapesti könyvkereskedésében (Mauzeum-körút 3.) Könyvekre nincs behozatali vám kiszabva.

Szubotica előfizető. Nem idevaló állampolgár jugoszláv utlevelet nem kaphat. Az utlevélért forduljon annak az államnak beogradi konzulátusához, amelynek kötelékébe tartozik.

Hü előfizető, Rakovica. 1. A kért ügveny utabbi értesítést nem kaptunk. 2. Egyelőre nem történt erre nézve intézkedés. Ha történik ebben a dologban valami, közölni fogjuk. 3. Az állampolgársági törvény meghozatalának időpontja még bizonytalan. 4. A kérvényt a helyi hatóság útján a belügyminisztériumhoz kell benyújtani. Az állampolgárság elnyerésére a törvény meghozatala előtt nincs kilátás.

S. O. Pancsevó. A lakástörvény X. szakaszának a) és c) pontja értelmében ön a házában levő lakónak felmondhat és a lakó a lakást az erre vonatkozó végzés jogerőre emelkedése után egy hónapon belül köteles kiüríteni, tekintet nélkül arra, hogy van-e neki új lakása vagy nincs.

T. G. Apatin. Brazíliában sokkal több és sokkal nehezebb munkával lehet a mindennapi élethez a legszükségesebbeket megszerezni, mint nálunk. Az éghajlat meglehetősen egészségtelen. A munkaviszonyok rosszak és azok, akik szerencséjüket ott keresték és sikerült nekik visszajönni, elrettentő színekkel festik le az ottani életet.

K. A. Pacsír. Vrnjačka Banja fürdőhelyet főleg gyomor, bél, vese és májbetegeknek javallják. A környék tiszta levegőjű, parkos és így tüdőbetegnek is alkalmas. Vrnjačka Banja 1142 méternyre fekszik a tenger színe felett.

Irodalombarát. Egy londoni irodalmi társaság nemrég versenyt rendezett annak megállapítására, hogy ki Anglia legnépszerűbb regényírója. Több mint kétmillió példányban küldtek ki kérdőíveket az egész angol nyelvterületre. A versenyben az első helyet Rudyard Kipling nyerte el. Nem sokat maradt azonban el tőle Thomas Hardy, aki egyébként épp a napokban töltötte be nyolcvanötödik évét. A harmadik helyre Hall Caine került, míg a külföldön talán legjobban ismert két angol író, Conan Doyle és H. G. Wells csak a negyedik, illetve ötödik helyre érkeztek be. Rider Haggard már nem örülhet a hatodik helynek, mert nemrégiben meghalt. Hetedik helyre Arnold Bennet, nyolcadikra pedig nőíró, Ethel M. Dell került, kinek A sas utia című regényét a külföldön is jól ismerik. A kilencedik hely tulajdonosa J. Conrad, az »angol Jack London«, aki azonban voltaképpen nem is angol, hanem lengyel és saját vallomása szerint csak azért írt angolul, mert az angol könyvnek van a — legnagyobb fogyasztóplaca. Egyébként már ő sem tudta meg a döntést, kevéssel ezelőtt ő is meghalt. Tizedik helyre jutott John Galsworthy sikereket ért már el. Tizenegyedik G. K. Chesterton lett. Chesterton után következnek W. J. Locke és Jan Hay, azután az ismeretlen nevek hosszú sora, kik közül egyedül a huszadik helyre került John Drinkwater, ismeretes még a külföld előtt. Ha már most ezekhez a nevekhez hozzávesszük még Barnhard Shawot és talán még Knoblochot a drámaírók közül, akkor előttünk áll az egész mai angol Parnasszus.

Ha nem tudja mi a **KATAKILLA** olvassa el a hirdetést.

H. I. Beocsin. Bélyegritkaságokra mindig lehet vevőt találni, ha azok nem is kellenek a Britishh Muzeumnak. Leírás után nem lehet megállapítani, hogy a bélyeg mit ér, csak becslés útján. Egyébként csak nagyon gyakorlott bélyeggyűjtő tudja a ritkaságnak a becslését megállapítani.

L. J. Senta. Senta Bács-Bodrog vármegyéhez tartozik, tehát a sombori főispánság alá van rendelve. Az új kerületi beosztás szerint a kerületi székhely ugyan Noviszad, de ezidőszent még a kerületi főispánság Szomborban székel. Velikibecskerekén nincs főispánság, hanem az egész Bánát a beogradi kerületi főispánsághoz tartozik.

N. Sz. Veliki-Baštaji. A »Takarodó« című német katonadramát Beyerlein írta.

Sch. S. Kovin. Délamerikai német lapok: Buenos Airesban: Argentinisches Tageblatt, Argentinisches Wochenblatt, Sao Paoloban: Deutsche für Chile, me jagoban: Zeitung für Chile, Blumenau-ban: Blumenauer Zeitung.

Régi lapbarát. Jugoszlávia és Magyarország között még nem került szóba a vízumkényyszer megszüntetése.

Adai előfizető. Mint legidősebb fiu, ha csak nem a lovassághoz, vagy a tűzszéphez osztiák be, kilenc hónapot szolgál. Utlevelet kaphat. A sorozás idejét a helyi hatóság közhírré teszi.

T. J. Štip. Sok érzés van benne, de a közönlenség mértékét nem üti meg.

H. L. Srbobrán. A közölt adatok alapján a kérdésre nem lehet pontos választ adni. Annyi bizonyos, hogy abban az időben a képviselőválasztás nyílt szavazással történt.

F. P. Szombor. Ilyen egyesület nincs a Vajdaságban.

D. J. Krusevac. Žombolja a legutóbbi határkiigazítás óta Romániához tartozik és a mostani neve Jimboiea.

S. Ó. Szombor. A forgalmi adórendelet teljes szövege nem jelent meg magyar nyelven.

L. J. Bácski-Monasztír. Az adós nem tartozik többet fizetni, mint 488,83+73,32 jügo koronát. Ha a hitelező nem akarja elfogadni, helyezze letétbe és perelje a törlési engedélyért.

G. Ó. Novigradac. 1. Az a munkaidő, amit nem mesternél töltött, természetesen nem lehet bevezetve a munkakönyvébe. Mint baranyai menekült, forduljon a baranyai menekültek gazdasági szervezetéhez, amelynek vezetősége mindent megtesz, amit lehet tagjai érdekében, 2. Biró Reklam Beograd, Knez Mihajlova 11.

Hü olvasó, Szombor. Forduljon az »Ikaros« noviszádi repülőgépgyárhoz, ahol megkapja a szükséges felvilágosításokat.

Vrsac 1905. Általában a középis-kolai végzettség jogosít az önkéntességre, azonban kérvényezni lehet az önkéntességet hat középiskoláról szóló bizonyítványai is.

D. I. Senta. A férfi a feleségét és gyermekeit köteles eltartani. Ha tehát az ön férje az eltartást megtagadja, erre bírósággal lehet kötelezni. Sőt az amerikai törvények ebben a tekintetben még szigorúbban intézkednek, mint az itteniek. Forduljon szerb vagy angol nyelvű beadványban a beogradi amerikai konzulátushoz. (Bograd Pozoršna ul. 7.) közölje vele férje címét és az amerikai konzulátust kérje meg, hogy az amerikai hatóságok útján kötelezzék férjét arra, hogy a keresetnek megfelelő összeget, mint nőtartási díjat fizesse meg.

A. M. Velka-Kikinda. A lakástörvény II. szakaszának 9. pontja szerint abban az esetben, ha önnek a házon kívül más vagyonja nincs, a házában a szóbanforgó lakást felmondhatja és azt bérlő átadni tartozik. A lakás bérlője különös védelemre nem tarthat igényt, minthogy szabad foglalkozást üz.

M. M. Fillipovó. A Magyar Jogvédő Iroda megállapította, hogy az ön ügyének aktái 15047. szám alatt az államtanácsnál vannak, a III. osztályon. A közlekedési minisztériumtól már vissza érkezett a jelentés, amit onnan bekértek. Az ügy hamarosan sorra kerül.

U. P. Szubotica. A Magyar Jogvédő Iroda közli, hogy az államtanács az ön felebezését május 11-én 9925. szám alatt áttette a pénzügyminisztériumhoz véleményezés végett. A minisztériumtól még nem jött válasz.

E. L. Szubotica. A Magyar Jogvédő Iroda értesítése szerint nyugdíjlevele a belügyminisztérium BBB. osztályán 3608. szám alatt van iktatva. Gyors elintézés várható.

S. M. Kiek. A Magyar Jogvédő Iroda értesítése szerint az ön nyugdíjkérvénye 4095/924. szám alatt fekszik a belügyminisztériumban. Az ügy referensének kijelentése szerint a közeljövőben nem igen kerül elintézésre, mert többszáz hasonló ügyben a miniszter eddig még mindig megtagadta a határozat aláírását.

S. A. Szubotica. Ügyének iratait a belügyminisztériumból április 8-án visszaküldték a városihoz véleményezés végett. Az iratok még nem érkeztek vissza a belügyminisztériumba.

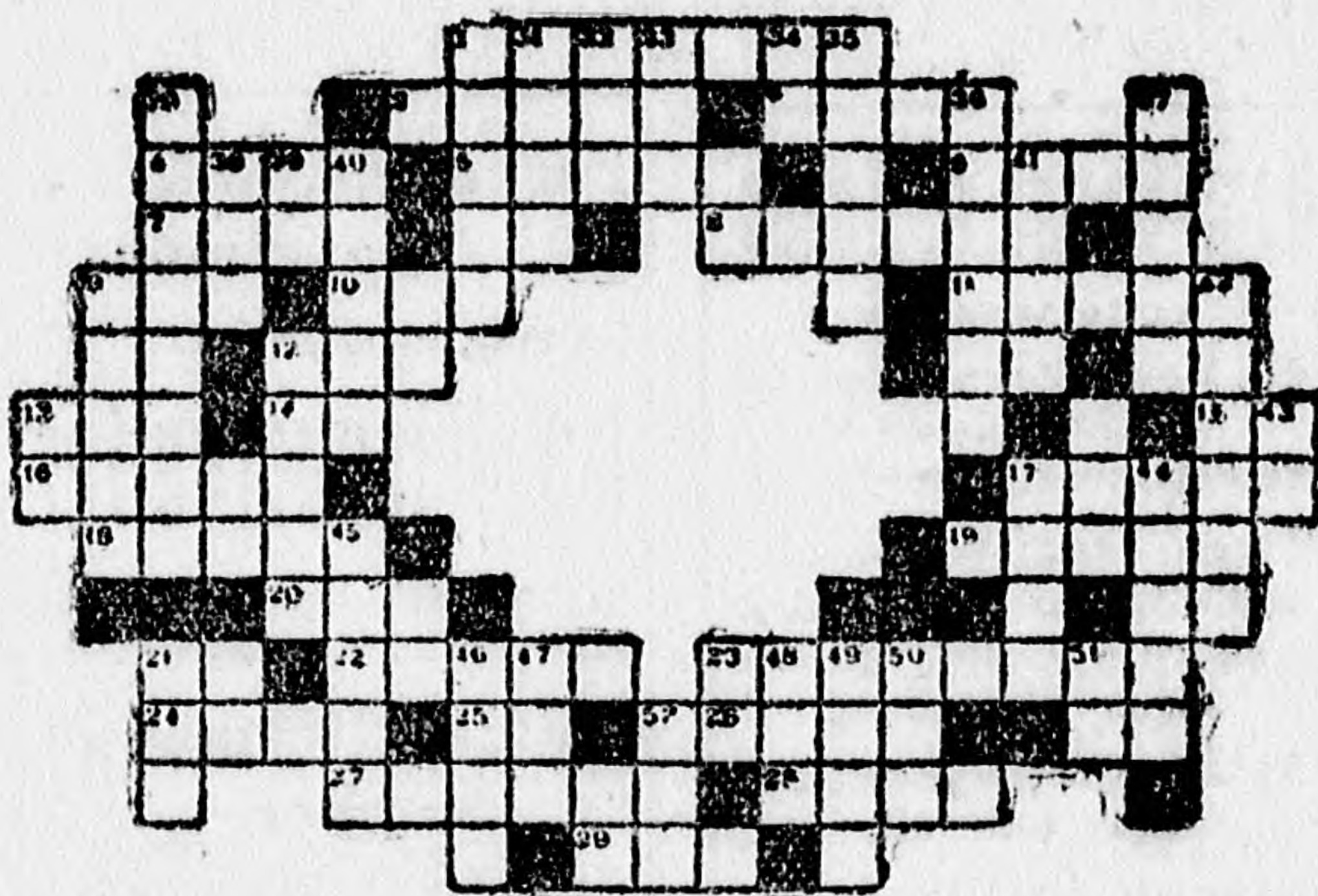
F. S. Mokrin. A Rentenmark és a Goldmark azonos. 4,2 Goldmark 1 dollárnak felel meg.

E. G. Novigradac. Az ipartörvény értelmében, a munkaadó köteles a nála eltöltött időt a munkakönyvben igazolni.

P. K. Bozolevó. A kisérlettség a középiskola negyedik osztályának elvégzése után lehet letenni. A kisérlettség dönti el a tanári kar, hogy a diák az iskola alsó tagozatának abszolválása után alkalmas-e a felső tagozatban előírt tanulmányok elvégzésére. A kisérlettségi letétele természetesen nem kötelező arra, aki tanulmányait a negyedik osztályt követően a negyedik osztályról kisérlettségi nélkül is kiadja.

H. K. Virovitica. A vajnak vitamintartalma nagy hatással van az emberi szervezetre különösen a növekedési korban. Ezért olyan fontos tápszer, a vaj gyermekeknek. Érdekes, hogy a vitaminnak vegyi izolálása, kellő tisztaságban való előállítása még nem sikerült. A vaj egyébként bizonyos mennyiségű levegőt is tartalmaz. Rahn és Mohr német tudósok kimutatták, hogy az egyes vajfajták 100 grammonként 1-8 1/2 köbcentiméterig terjedő mennyiségben tartalmaznak magukba zárt levegőt. Nyáron több a vaj levegőtartalma, mint télen és bebizonyult, hogy a vajban lévő levegő káros hatást gyakorol a vaj ízére és minőségére. Rahn és Mohr kísérleteztek azzal is, hogy szén-sav-atmoszférában állítsanak elő vajot és sikerült is tartós minőségű vajat készíteniök.

KERESZTSOROSREJTVÉNY

Függőleges

1. erdélyi folyó
9. a pápa viselt
12. nem egészen bűn
17. Ige
21. bányásszák
23. házi állat
30. székely méltóság
31. más kárán tanul
32. versben fordul elő
33. Szántáshoz kell
34. nem folyik
35. letérdelnek előtte
36. nem ősi
37. a kitüntetés jelvénye
38. behálóz
39. hamisnak is mondják
40. kakasnak van
41. egy magyar szindarab címének első fele
42. olasz város
43. főnév, amelynek többféle jelentése van
44. zürzavar
45. ami a kohóban visszamarad
46. hegyhez hasonlít
47. úrmérték
48. falun lakók
49. ha jelző van előtte, a bibliát nevezzük el vele
50. him állat
51. fém,
52. ha felakasztják

Vízszint.

1. olasz festő
2. az teszi, akinek van lakása
3. fém
4. katolikus méltóság
5. Shakespeare egy darabjának főhőse
6. női név
7. folyók zátonyainak jelzésére szolgál
8. angol ital
9. hal is, hüvely is
10. folytonossági hiány
11. geológiai réteg neve
12. korszak is van róla elnevezve
13. aki nem szabad
14. napszak
15. gyermekek köszönnek így
16. névtű
17. cserjének is hívják
18. hegység
19. török államférfi
20. méhek laknak benne
21. időegység
22. hibás népiesen
23. görög filozófus
24. — reték, mogoró
25. nélküle nincs semmi
26. hideg szél
27. japán ruhadarab
28. minden ruhában van
29. török katonatiszt

POREZNA KNJIZICA (20%-os irányszámú könyvecské) és **SPISAK RADENIKA** (munkaadó bevezetési iv), a Min. Fin. Gen. Dir. Nep. poreza, április—július fizetkedés költségvetése 1925—925. sz. 56. §-a alapján kaphatók

Pilscher és Stanisic könyvnyomdájában Novisad 100 könyvecské 100.— din., 100 bevezetési iv duplán 100.— din. franko. Kisebb rendeléseknél postaportót számítunk. 5332

VILIM FÖLDES NOVISAD

értesít a kereskedelmi világot, hogy **EGYEZTETŐ IRODÁJÁT** Zajeznicka ul. 70. sz. alól Jevrejska ul. 2. sz. alá helyezte át. 4613

MULABAK
MUKAROK
EGYENESTARTÓ
FUZÓK, BETEGTOLÓ KOCSIK
SCHÖNBRUNN-nál
Subotica, Paje Kujundžica 20.

Kevés fáradságot

pénzt és időt adoz a fejmosáshoz, amit az el-képezhető leggyorsabb módon otthon elvégezhet, ha csak egy 3 és fél dinárért vásárol egy csomag »Schaumpont a fekete fejfel« amelyet pontosan az utasítás szerint használ.

A „Schaumpont a fekete fejfel“

ideális, enyhe tisztítószere a hajbőrnek és hajának, az észszerű hajápolás minden követelményének kiválóan megfelel. Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszertárban. Egyedüli előállítója: Hans Schwarzkopf Berlin-Dahlem.

Rosalia, hogy a be-
vásárlással
különbösen

hang-
súlyozza a
»FEKETE
FEJFEL«

Katakilla

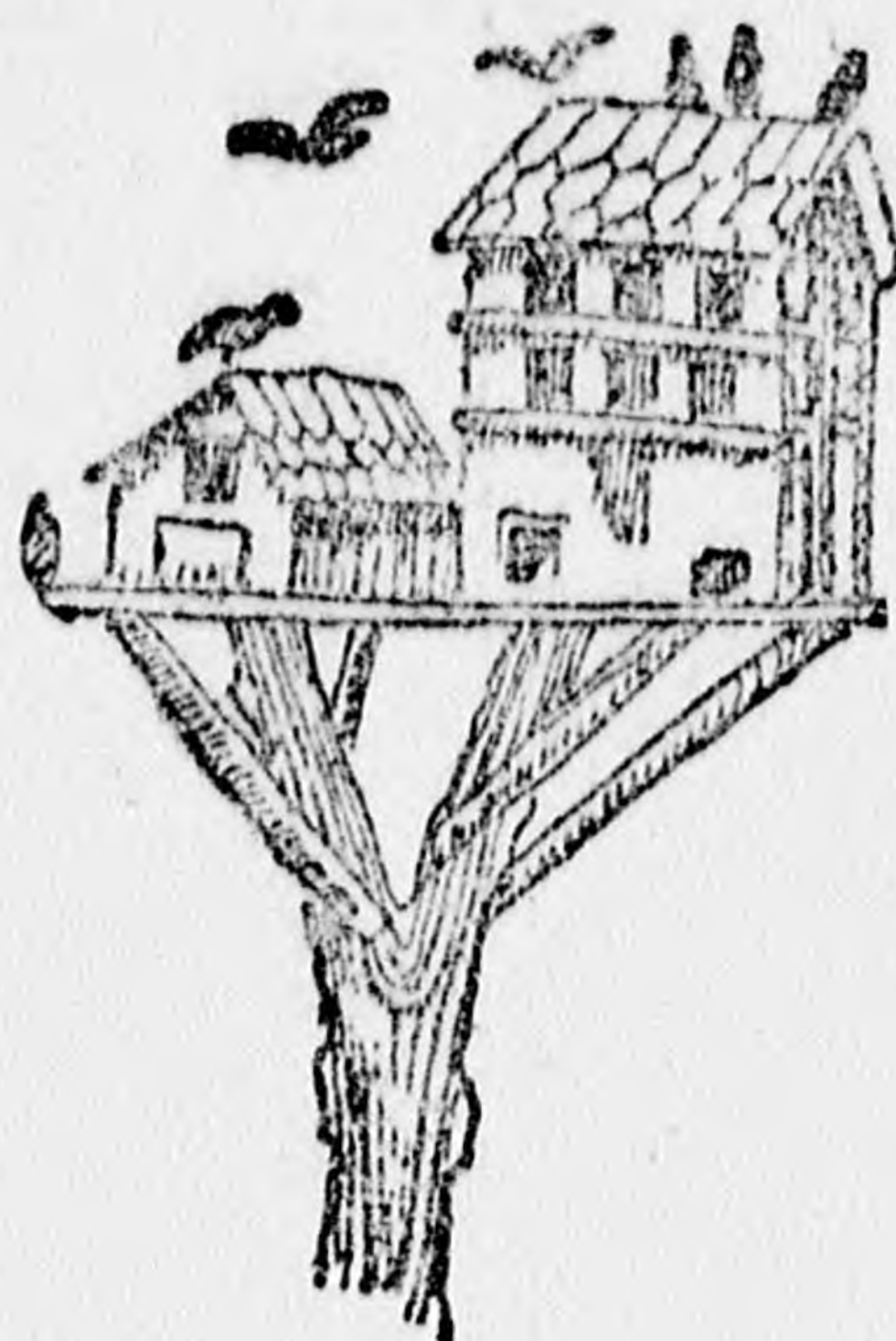
hidegvízben könnyen oldódó por, mely a gyümölcsfán, cserjén, rózsán, virágon, komlón, káposztán és egyéb kertiveteményeken élőködő rovarok irtására a legjobban bevált szernek bizonyult. Megöli a vértetűt, levél- és gyümölcsbolhát, a pókhálós molyt (hernyót), a szőlőmoly mindkét nemzedékét (a virágzatot pusztító és a zöldrohadást előidéző hernyót), a szilva- és almamolyt (kukacot), a káposztamolyt és hernyóit, a füstösasznyu, poloskaszagu és a pókhálós körte-darazsot és hernyóikat, a zöld és fekete legyet és tetveiket, a hajlástörő, rügyfuro, bimbó- és gyümölcslikasztó bogarat és hernyóikat, a komlón élőködő vörös pókot valamint az összes, itt meg nem nevezett szívó és rágó rovarokat. — Kutyák, macskák, tyukok fűrésztelhetők, lovak, marhák moshatók, tyukok permetezhetők vele. — Radikális szer ruhatetű ellen. — Katakilla mérlegmentes, tehát embernek, állatnak ártalmatlan. Növénynek, zsenge rügyezetnek a legerősebb oldat sem árt. — Ezen biztoshatásu szerre állandóan és minden házbán szükség van.

Ára bérmentes szállítással:

próbacsomag 11 literre 18— dinár, kis doboz 44 literre 60— dinár, a pénz előre való beküldése ellenében; nagy doboz 250 literre 220— dinár utánvét ellenében. Legújabb találmány: biztos hatásu patkánymérég; ára 33— dinár bérmentesen.

Hunsinger Frigyes Novi-Vrbas (Bácska)

Rejtvény.

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Pótdó”

Helyesen megfejtették 194-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Gombó Dodó Topola, 2. Bajnai István St.-Moravica, 3. König Imre Bajmok, 4. Lajusa Jolán Crikvenica, 5. Block Oszkárné Beočin, Cemenygar. Felkérjük a könyvjutalmat nyerteket, hogy a 4 dinár portóköltiséget a kiadóhivatalba beküldeni sziveskedjenek.

Keresztsoros-rejtvény

A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvényt megfejtették 86-an.

Könyvjutalmat nyertek: 1. Pratsinger Endre Subotica, 2. Grete Grünwald Čakovec Luke Puričeva ulica, 3. Pop Béla Vel.-Kikinda Masarikova 1038., 4. Ognjár Dragutin Subotica, 5. Bittermann Anni Sombor Stapári ut 12. 6. Reichenberg Margit és Gáspár Novisad Futoska 35. Felkérjük a könyvjutalmat nyerteket, hogy a 4 dinár portóköltiséget a kiadóba beküldeni sziveskedjenek.

Vizzintes: 1. Akadémia, 5. Lord, 8. Odu, 9. Méz, 11. Lét, 12. Adó, 15. Adós, 16. Aviatika, 17. Matyánk, 21. Üreg, 24. Gót, 26. Ér, 27. Ági, 28. Sef, 31. Rozs, 32. Narkozis, 33. Hidrogén, 36. Néró, 39. Agy, 40. Kár, 42. Kut, 43. Szu, 44. Jó, 46. Here, 47. Infláció, 48. Pantheon, 52. Lear, 54. Tüz, 55. Olt, 56. Er, 60. Etud, 61. Majolika.

Függőleges: 1. Automata, 2. Al, 3. Dob, 4. Érc, 6. Anatomia, 7. Ideg, 10. Léda, 13. Óda, 14. Tót, 17. Margarin, 18. Tri, 19. Yes, 20. Ág, 22. Korifeus, 23. Róka, 25. Tó, 24. Egei, 27. Ás, 29. Fok, 30. Szó, 33. Harakiri, 34. Réz, 35. Örr, 37. Nocturno, 38. Agát, 41. Ruzs, 44. Jel, 45. Óra, 48. Pantomim, 49. Tea, 50. Hab, 51. Norvégia, 53. Tull, 56. Érem, 57. Él, 58. Ito, 59. Fül.

TORINOI FIAT VAJDASÁGI KÉPVISELETE

AUTOMOBILIA

SUBOTICA, SKADARSKA ULICA 7.

TELEFON 151

4 és 6 üléses kocsik állandóan raktáron

FIÓKKÉPVISELETEK:

Szilárd Albert okl. mérnök Sombor

I. Krémer okl. mérnök V.-Kikinda

SZÁLLODA

A TENGERPARTON ELADÓ

Krajevicián a gyönyörű fekvésű „OSTRO” szálloda szabad kézzel árjeltes eladó — A szállodának van 20 szobája, szép kávéháza és étterme, megfelelő rakár és mellékhelyiségekkel, tágas udvarral. Az árjeltes június 25-én lesz. A kiküldési ár egymillió dinár. Bővebb információ: adhat Dr. Poitico ügyvéd Zagreb, Dalmatinska ul. 4. 4980

Mit nyújt Önnek

APÓSTYÉN

csusz, köszvény, ischiás, izzadmány, női betegségek stb ellen?

1. Legbiztosabban visszaszerzi az egészségét a 67° C. radiókt. Iszapfü dők által.
2. Már 55 ók-árt kap kitűnő lakást és ellátást.
3. Évezi amellett a legszebb gyógyparkot a Vág folyó mentén, elsőrendű koncertekkel és mulatóságokkal.
4. Házi kurára minden gyógytárban és drogériában pénzen kap Iszapköcskét és kompresszort. Felvilágosításokkal szolgál.

Pelikán Lipót, Veliki-Bečkerek

Nagy Orlas A. Rokus

asztalosmester VI. Vukovićeva ulica 38 (Csrkvenicánál)

Készít: épület-, portál-, bolti-, irodai berendezési modern, izléses, gazdaságos kivitelben.

Ajánlja saját készítésű kész bútorait.

Kisebb építkezéshez szükséges ajtók és ablakok mindenkor raktárról kaphatók.

Mérsékelt Áramról tessék meggyőződni!

Zongora hangolást

ésjavítást mérsékelt áron vállal vidéken is. Uj és használt zongora és harmonium állandóan raktáron 3436

Krombholz Albert Subotica, Vilsencova ulica 28.

LÓSZERSZÁMOKAT BŐRÖNDÖKET NYARI BŐRSZANDÁLOKAT

megrendelésre legelősebben készít

Falkenstein Sándor Subotica

Crnojevičeva ulica 21. Gálffy gyógytár Javításokat vidékiek megvárhatják

Parkettázatók figyelmébe!

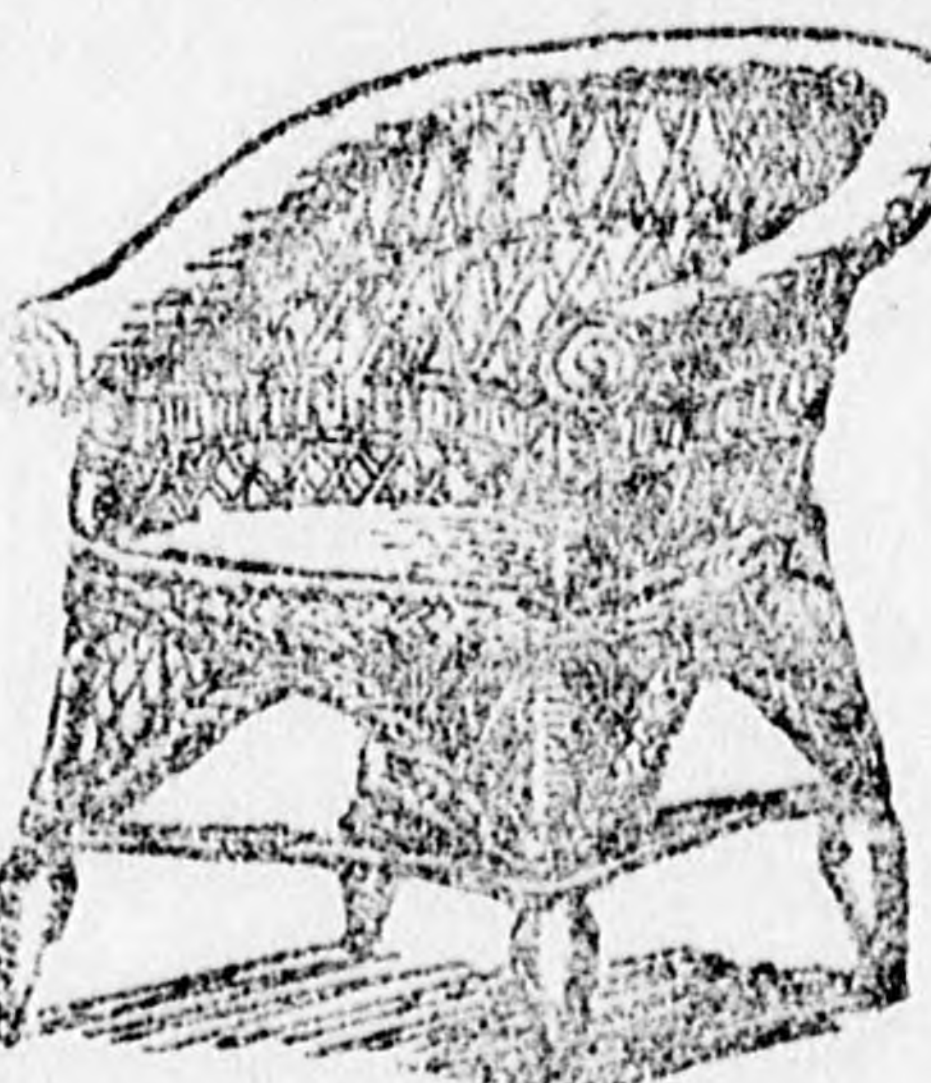
Bármily mennyiségű

l-a főlgyparkettát

azonnal szállítok 4462 sombori raktáramból

Spitzer Hermann Sombor

Telefon: 228 és 239

Saját készítésű kertibutorok,

virág- és női munkálatványok, irodai bútorok, kézi fonott kosarak, székek, asztalok gyékény, szalmavagy vesszőből, a legmagasabb igényeknek megfelelően

verzenyképes áron Major és Társa

Subotica, Cara Dušana ul. 8 Vass Adám vendéglőjével szemben.

Javításokat olcsón, gyorsan és pontosan eszközöl

ROGAŠKA SLATINA

A Rogaška Slatinai rohicsi víz már régóta világhírnévének örvend, és pedig a TEMPLER forrás mint üdítő ásványvíz, a STYRIA és DONATI források mint gyógyvíz. Ezen vizekben oly ásványrészek vannak lekötvé, amelyek elsősorban emésztési zavaroknál, gyomor és bélbajoknál legnagyobb sikerrel bírnak. Ezen ásványvíz egyáltalán a legjobb szer cukorbetegség, epekő, vese és hólyagbetegségek ellen. — Rogaška Slatina királyságunkban a legnagyobb és legmodernebb gyógyhely. Van 1500 legmodernebben berendezett szobája, katonazenekara, művészi koncertek, bioskop, tánc- és olva öterem, tennis, stb. — Idény előtt és után nagyobb kedvezmények. — Prospektusokkal és felvilágosításokkal ingyen szolgál:

Ravnateljstvo Dr. Lječilništvo, Rogaška-Slatina

Az ásványvíz képviselői: BRAČA DELIKOVIĆ, NOVISAD

PALACE-HOTEL

PENSION CRNKOVIĆ CRIKVENICA

Többszörösen kiftintetett, régi jónevű, elsőrendű ház

Teljes panzió 80 dinártól kezdve

JOSIP CRNKOVIĆ

tulajdonos

„DAMA” FEHÉRNEMŐSZALON

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Garnitúrák

anyaggal együtt, ing és nadrág már 140 dinártól a legszebb kézimunkával teljesen készen. Azonkívül hatóingek, jempertleibchenok, kombinéék, ingbugyik, ágyneműk, abroszok, stb. készítenek a legszebb kivitelben.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

ELSORANGU

„SCHAFER” SZÁLLÓ APATINBAN

Bácskában 1925. november hó 1-től hat évre bérbeadó esetleg eladó. 20 vendégszoba, vendéglői és kaszinói helyiségek, nagy tánc- és moziterem, kerthelyiségek, pajta és istálló, mindennemű más helyiséggel. Felszerelés a bérbe. Ajánlatok 1925. augusztus 15-ig nyújtandók be írásban. Bővebbet minden vasárnap és ünnepnapon a tulajdonosnál: SCHAFER JÓZSEF ANTAL-nál APATINBAN

TORINO-FIAT

3 tonnás teherautó, teljesen kifogástalan állapotban, majdnem új gumikkal nagyon jó karban, kedvező áron és megfelelő garanciával kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Dostal, Arsenović i Ivančević Novisad, Vuković-utca

24 HP NYERSOLAJMOTOR

1918. évből Wihanka és Társa budapesti gyártmányu, ázembővítés miatt olcsón eladó. A motor kifogástalan és ázembővítés állapotban van és minden hétköznap munkában látható.

Prvi Staparski Mlin na Valjke Stapar (Bácska)

Eladó malomgépek

4 drb teljesen új dupla vasszekrényes hengerszék 250/1000.
 2 drb használt 9/14. „Ganz“ hengerszék
 1 drb új 5 d. dupla Wörner-féle daratisztító
 1 drb használt 3 számú Seck-féle daratisztító
 2 drb új 2 d. dupla detaseur
 1 drb használt 2. sz. hámozógép
 1 drb használt 2. sz. kefégep

SAKÁCSMÁTYÁS és TÁRSAI
 STARA-MORAVICA

ÜVEGZLETEK FIGYELMEBE!

A Vera Faipar R. T. Kovin

(Bánát)

a legolcsóbb árban szállít

ABLAKRÁMÁKAT

(Glaserfenster)

elsősztályú kivitelben, minden méretben prompt.
 Győződjenek meg árainkról és árunk I-a minőségéről.

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól - Antwerpenből - Hamburgból
 Liverpoolba

Mindenemű felvilágosítást az utazásról,
 menetdíjakról, továbbá a
legpontosabb adatokat
 földmivészek elhelyezkedésére
a kanadai farmokon
 ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
 Zagreb, Petrinjska ul. 40

Társ lehetőleg olyan ki aktiv is részt vesz az üzletben, kerestetik egy jólmenő konkurencia nélküli szállodához cca. 300-400.000 dinár tőkével. A szálloda Szlavonia egyik legnagyobb városában van. Ajánlatokat „Hoteller” jellegre Schmolka hirdetőjébe Novisad kérünk.

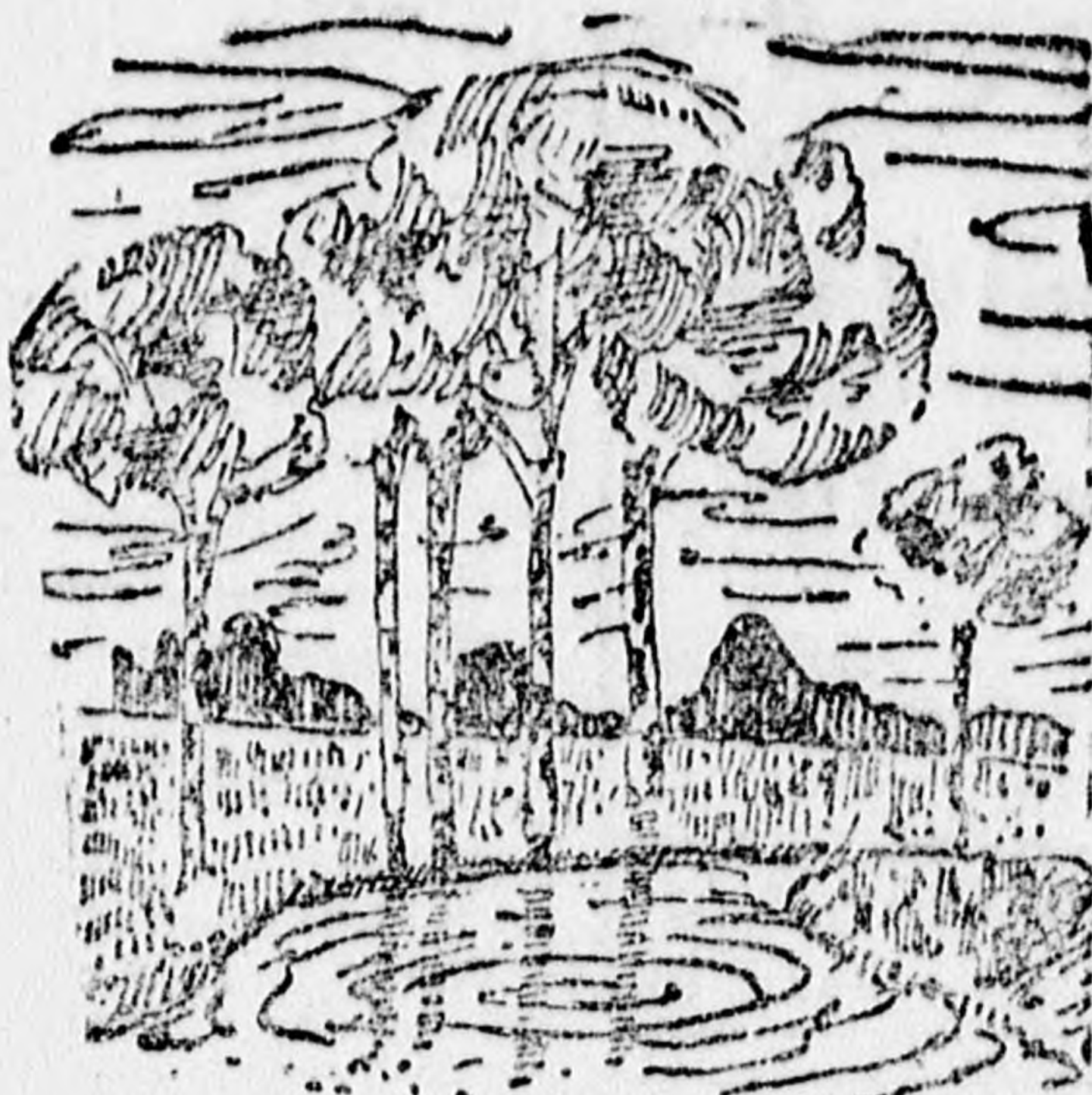
A nagyérdemű közönség figyelmébe!
 Naponta friss újdonságokat, zöldség árut és gyümölcsöt legolcsóbban csak

SAGI és MARIJANOVICSNÁL

Huzpiao szerezhető be Városl. u. 2. épület

Rejtettkép.

Hol a hattyu?

A múlt vasárnapi számban közölt rejtettképen a harangozót megtalálták 1 8-an.

Az első díjat, a nagyjított fényképet Balla Lili Bač-Topola nyerte meg, aki küldjön be egy fényképet a kiadóba.

A második díjat, egy monogrammot a hozzá való dörzsölővel Leopold Sámuel sentai tüzletéből Stanáb Antalné Pančevo-Vároš Stanica nyerte meg, aki szíveskedjék velünk közölni, hogy milyen névre öhajítja a monogrammot.

A harmadik díjat, az egy doboz valódi „Astra” körömlakkot, Nagy Bertalan suboticaí gyógyszerárúházból Bešlić Dimitrijné Senta nyerte, aki küldjön be 10 dinár portóköltséget a kiadóba.

BŐRGARNITURÁKAT

képzőmunkákat egy vidéken mint helyben pontosan és olcsón szállít
NAGY GYULA
 Subotica, Sokolska (Gombkötő) u. 7
 3435

ANTI-K BERAKOTT

ebédlőasztal, bidermeyer kis kézimunkaasztal, faragott sublót, antik női íróasztal, vitrinek, (fekete polituros és világosak) antik fali aranyozott órák eladók. Paja Kujundžićeva ul. 4. Házmes-ternél.

Ipari r. t. Novisadon keres komoly MÉRLEKÉPES KÖNYVE-VELŐT. A szerb nyelv tökéletes bírásán kívül a magyarban való jártasság is kívánatos. Csakis kereskedelmi gyakorlattal és megfelelő referenciákkal rendelkezők adják be részletes ajánlatukat „Onaló” jelleg alatt Schmolka hirdetőjébe, Novisad, Futoški put 2. 5261

„ATOM” SUBOTICA

Aleksandra ul.
 Samottanyag, üntőhomok és budaiföld kapható

KŐPOR és SZEMCSE

homlokzatvakoláshoz és mátkó-munkához fehér dalmát márványból
 olcsón kapható
SCHMIDT F.
 magassépitési és vasbeton vállalat
 Novisad, Futoški put 93

Jó és egészséges **kvarglit**
 szállít 5 ke-es postacsomagokban a 36) darab (6 sokk) konkurencia nélküli olcsó áron
Alois Pschander
 Qualgerexport, Maribor

Házaspár mástól éves gyermekkel, keres gyermekneveléshez is alkalmas perfect **szobaleányt**
 jó bizonyítványokkal, magyar-német nyelvtudással. Megkeresések: Philippovich Adám iparvállalatához Pančevo, Banat, intézendők. 5231

Cipőkülönlegességek **RÓKA**
 divat cipészterében
 Subotica, Pašićeva u. 9.

PATKÁNIN
 (16rv. v.)
 Patkányirtószer
 Doboza: 12 din. 50 para 1991 Kapható: Patkánygyár Vel.-Bečkerak Jótállunk az eredményért!

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
 VELIKI-BECKEREK, a törvényeségi palota mellett, TELEFON 329 760

UJ
 cserépkályhák több színben 1600 din.-tól, cserépkályhák átrakása 200 din.-tól, tisztítás shamottozással 35-40 dinár, tűzhelyjavítás shamottal 35-40 dinár, Me-teer-kályha shamottozás 30-40 dinár jótállás mellett Vidéki munkát is vállalok!
Takács Mihály
 cserépkályhás
 Városl. Zenede mögött

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN
PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST
KÁRTYAGYÁRAK
 kizárólagos képviselote egész Jugoszlávia területére
F. BEDŐ SUBOTICA
 Šance ul. 19. Telefon 436.
 Tekintettel a forgalomban levő hamisított bélyegzőjű kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalom felelősséget

VAS- ÉS FÉMÖNTŐDE
 gépjavitóműhely fa- és szénkereskedés, nagy lékás 1172 m-ől telekkel, más vállalkozás miatt jutányosan
ELADÓ
 A telek vasut és vizit ut mellett fekszik. Csak személyesen tárgyalunk
Vasöntöde Novivrbas, Kulai-ut
 Ugyanott egy jókarban levő cséplőgép elevátorral (Holther Schrantz, szekrény MAV.) eladó. 5317

Szikkvizgyári berendezések
 gyárilag teljesen új állapotban
 A szikkvizgyári és ásványviz-szakmába vágó összes kellékek, komplett szifon és kracherlis üvegek,
 nagy választék kizárólag új szikkvizgyári gépekben,
 buziási természetes szénsav, továbbá
 saját szénsavgyárakban gyártott szénsav minden mennyiségben kapható
Philippovich Adám
 Pancsevo
 (Hajóval egy órányira Beogradtól)
 Telefon 178 és 229 (Interurban)
 Árjegyzékek és költségvetések azonnal és ingyen küldetnek

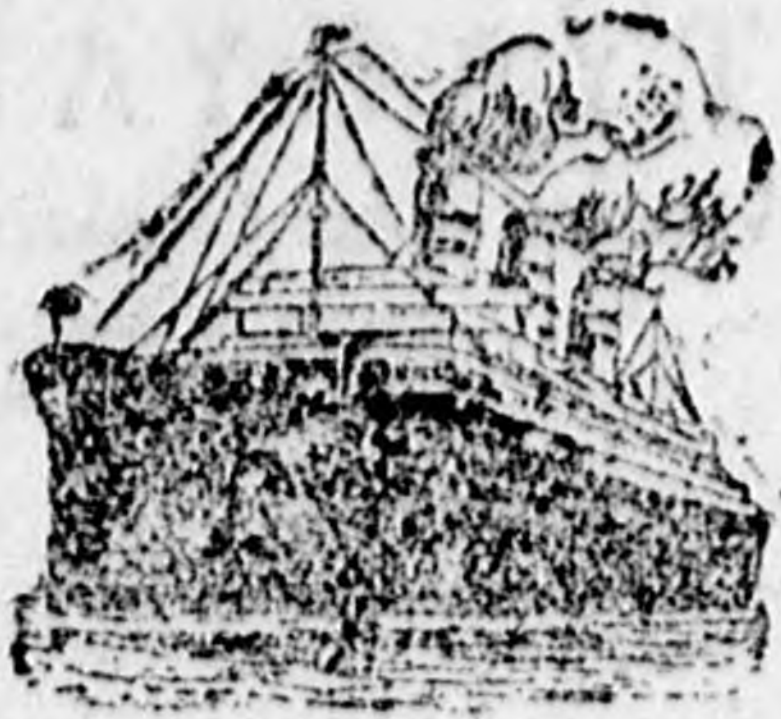
NAGYGYÁR
 ZAGREBBAN, S. H. S., 4 éve áll fenn, az összes Balkánállamok egyetlen ilyenmü speciális gyára a legmodernebb gépekkel, teljes becsérték 12.000.000 dinár, a tulajdonos betegsége miatt
társat vagy vevőt keres
 Kérdezősködések „FABRIK II-378” jelleg alatt az INTERREKLAM D. D. címre ZAGREB I-73. címre intézendők.

KELICO
 Természetes gyümölcs szörpök:
 Citrom, narancs, málna, eper, ananas stb. felülmúlhatatlan minőségben
 a legkellősebb és legolcsóbb
HŰSÍTŐ és ŰDÍTŐ ITALOK
KELICO Lepárolóművek és Gyümölcs Szörpgyár
 Mórós (Jaša Tomić) Banat

PÉCS-SZABOLCSI
SZÉN és BRIKETT
 és pedig kétszer mosott kovácsaszén, kockaszén ipari célra, ugyanint
SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN
 cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franco bármely állomásra, továbbá
I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN
 pormentes, szivógármoteros fűtetre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett
DANICA FAIPAR OSIJEK
 Telefon 4-04. Desatičina ul. 27.

'VESNA' HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG

S U S A K

Rendszeres személy és áruforgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váll. ügylet **VELIKA-KIKINDA.**

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Írók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadólivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

BÜTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-től feljebb

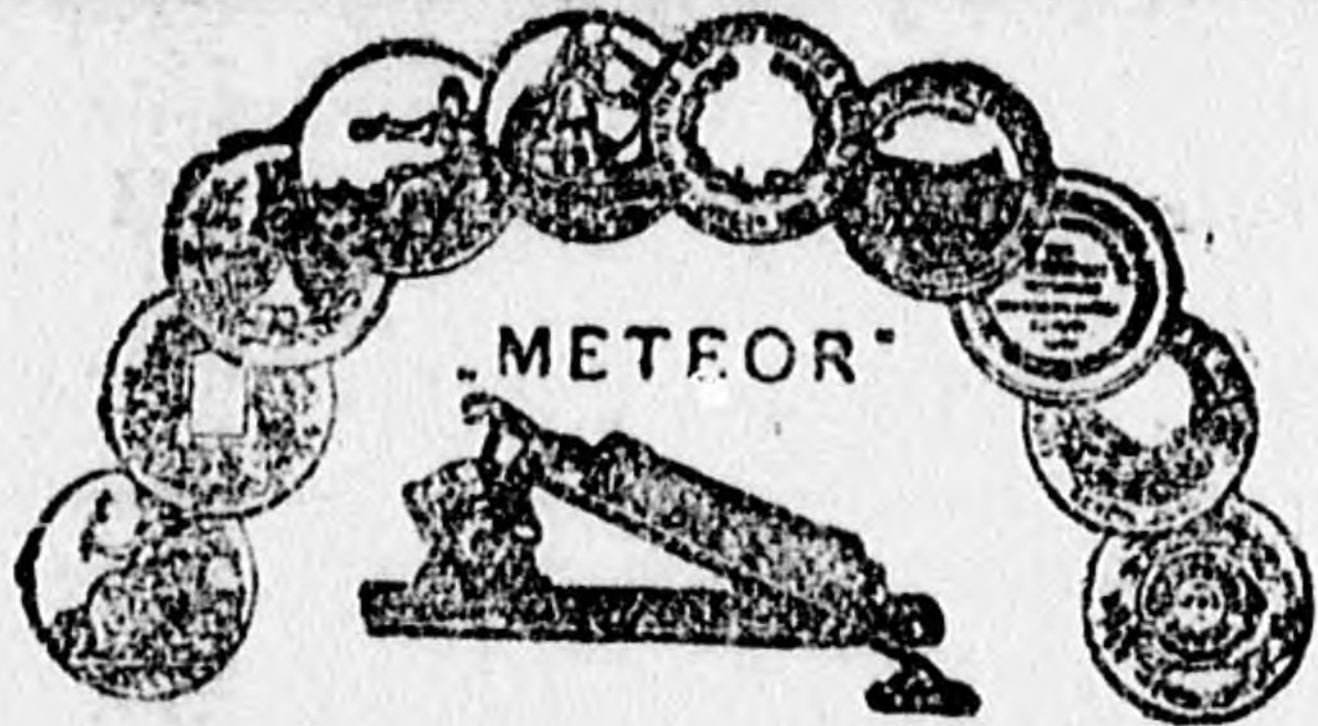
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-től feljebb

Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb

„DOMUS“ butorgyári-lerakat Bernat Pessing

Novisad, Zeljeznička utca 105-107.

Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

„METEOR“

pneumatikus ajtózárs a legjobb!

Kapható:

ENGEL ÁDAMNÁL, VELIKI-BEČKEREK
a főpóstával szemben.

Simon László és Társai

gépműhely, vas- és rézöntöde

Subotica, VI. kör, Tolstojeva ulica 27-29.

KÉSZIT: mindenféle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szecskavágó, borprések, borszivattyúk, malom-berendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.

Nyomdagépek javító műhelye

A rohási ásványvizek képviselője

„MINERALIJA“ Novisad, Grčkoškolska ul. 7.

Állandóan raktáron tartja a rohási hírneves „Tempel“, „Donati“ és „Stira“ ásvány- és gyógyvizek mellett a következő hazai vizeket: Bukovička, Slatina Radenci (Radenci), Palanački kiseljak, Karadjordje, Srpski Selters, továbbá az összes nevesebb külföldi ásvány-, gyógy- és keserűvizeket. A novisadi városi jódos gyógyfürrás kedvelt gyógyvizét, az

„ORIENT“-et

is kizárólagos árusításra átvettük és mindeme vizeket Novisadon díjtalanul házhoz szállítjuk.

Telefon 469 4902 Kérjen árjegyzéket!

SZEMÜVEGEK
MINDEN KIVITELBEN

Schvab Albert

órák, ókszerész és optikusnál **VEL-BEČKEREK** Aleksandrova ulica Fali és zsebórák, modern, izlósos ókszerék. **JAVÍTÁSOK** pontosan.

Beckereken

festék, lakk, ecset, kátrány, fedőlemez, és minden festékszakmába vágó áru legolcsóbb **Weiterschán Jánosnál**

BABAKLINIKA

babafejek és alkatrészek 50 százalékkal olcsóbbak. Javítások vidékre gyorsan és pontosan. **Lagner Iodráznál** Subotica, Pušičeva ul. 6. Beküldött hajból copfos 3 ággal 30 din.-ért készülnek.

Novisadon a Limánon
kiadó augusztus 1-re
1 négyosztás és 1 ötszobás

lakás

az összes mellékhelyiségekkel; ugyanott 3 szobából álló irodahelyiség **kiadó**

Bővebb felvilágosítást „Hermesz“ keresk. irodában kap 5310

Aki parkettáztatni akar

forduljon Hermann Rudolf asztalosmesterhez Petrovac (Bačka), aki minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbban és szakzerűen készít el. Kérjen ajánlatot! 5051

KÓRISBOGNÁRFA

vékonykergű, egész fehér, egészséges, egyenes és nagyjából csomómentes, vagonfélekben mérsékelt áron, továbbá tölgyfa-fűrész hulladék cséplőgépek, pékek, konyhák fűtésére nagyon alkalmas. Kapható:

a Mitrovačka paropila d. d.-nál
Sremska Mitrovicán

Soványító szer
A párisi

„Sapun Amiral“
megszünteti a kövérséget.

Lemosások ezzel a szappannal eltüntetik a zsirt és hájat az illető testrészről. A használat egyszerű, teljesen ártalmatlan az egészségre és az eredmény a legrövidebb idő alatt biztos.

Eladási ára: Egy eredeti doboz, amely egy kurára alkalmas, használati utasítással együtt 160 dinár.

Kérje minden gyógyszerárban és drogeriában.

S. H. S. Vezérképviselőt:

„SAVON AMIRAL“

Novisad, Kr. Petra ulica 7.

Fő- és kizárólagos lerakat egész

SZERBIÁRA:

BEOGRAD

Kolarčeva 7/II. step.

Közörrült nyaku befőttes
üvegek és köcsönedények

Berkes József

üveg- és porcellán kereskedése **SUBOTICA** Zrinjski trg 9. István utca sarok nagy gyűmölcs piac.

Üveg és porcellán áruk nagy választékban **Versenyképes árak** Épület üvegezés és képkereztetés 2625

Kaszanyél

4000 drb. I-a száraz kőrifából, míg a készlet tart drb.-kint csak **viszonteladónak din. 16** Vidéki megrendelések azonnal, utánvét mellett lesznek szállítva **J. VUKOVIĆ I DRUG SUBOTICA**

„ORPHEUS“

zenemű- és hangszerkereskedés **Jelašičeva ul. 6.** Mindennemű zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai. Iskolák. Zenekari művek nagyválasztékban. Elsőrangú és kiváló hangszerek. Valódi Pirazzi hurok

Börgarnitúrák

állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kártyosnál Subotica, Paja Dobanovačka 5 ahol mindennemű új és régi munkák legolcsóbban eszközölhetők. 1084

HADNAGY ISTVÁN

asztalosmester **Petrogradska (István) ul. 6.** Elvállal mindennemű épület- és butormunkát. Állandó raktár kész festett butorokban. Javításokat elfogad mérsékelt árak mellett. 4862

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

ROTH OLGA fésülő és manikűr szalonjában a legmodernebb hajmunkák, hajvágások és a legszebb bubifrizurák készülnek. Hennával való hajfestés a legszebb kivitelben. Ugyanott egy elsőrendű manikűröző kisasszony, ki ondolását is végez kerestetik, jó fizetéssel azonnalra. **ROTH OLGA** kozmetika, fésülő és manikűr szalonja Subotica I. kerület Kralja Aleksandra-ulica 4 sz.

Táborski szállásában a zentai kiállításon aranyéremmel kitüntetett fajtiszta mangalica tenyészkának, továbbá beállítani való urasági mangalica sovány sertések kaphatók. 4568

Cipő és bőrkereskedő, 36 éves, külföldön diplomát nyert, luxus
cipőszabász, ügyes könyvelő, föltöllen egészséges, keres más ismeretség hiányában, megfelelő koru leányt vagy özvegyet

házasság céljából

Önállósítása végett, Vallás mellekes. Szives ajánlatok „Szerencsés házasság“ jelige alatt Schmolka hirdetőirodájába Novisad, Futoški put 2. intézendők. 5280

Fűzőkülönlegességek

toilett fűzők elsőrendű dréliből már 250 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legszebb kivitelben 400 dinártól kezdve

DIMITRIJEVIĆ JULISKA FÜZŐTERME SUBOTICA
Skotus Viator ul. 10

Tégla-cserép

nagyobb mennyiségű elsőrendű

tégla és cserép

azonnali szállításra eladó

T. MITROVIĆ TÉGLAGYÁR

Vinkovci.

A MINTAVÁSÁRRA

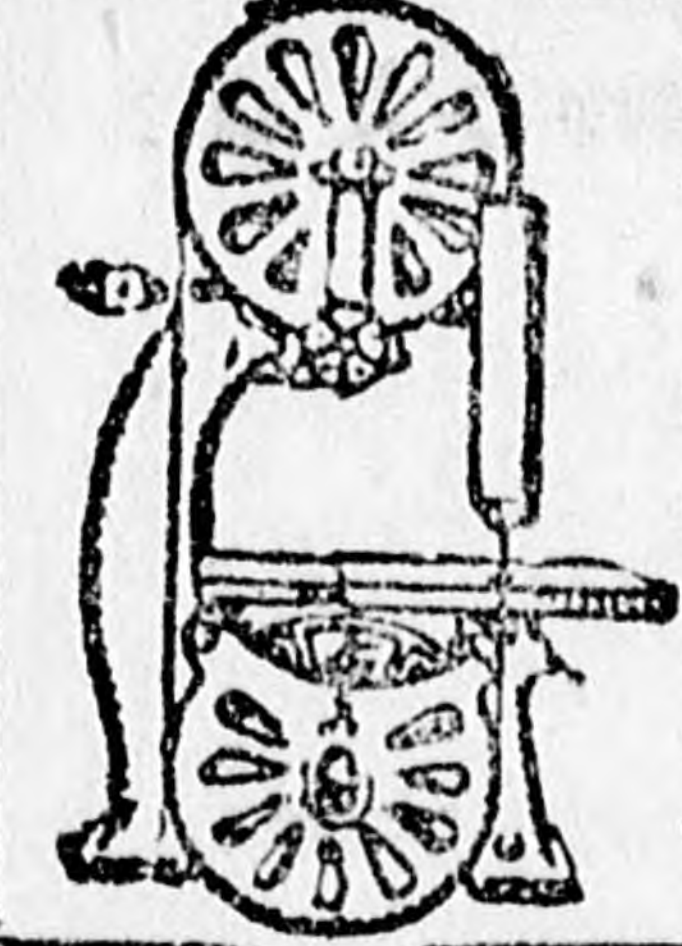
kiállítóktól elvállalok bármennemű

ASZTALOSMUNKÁK

elkészítését

RIZSÁNYI PÁL

asztalosm., VI. Jugovičeva ul. (Kakasiskola mellett)

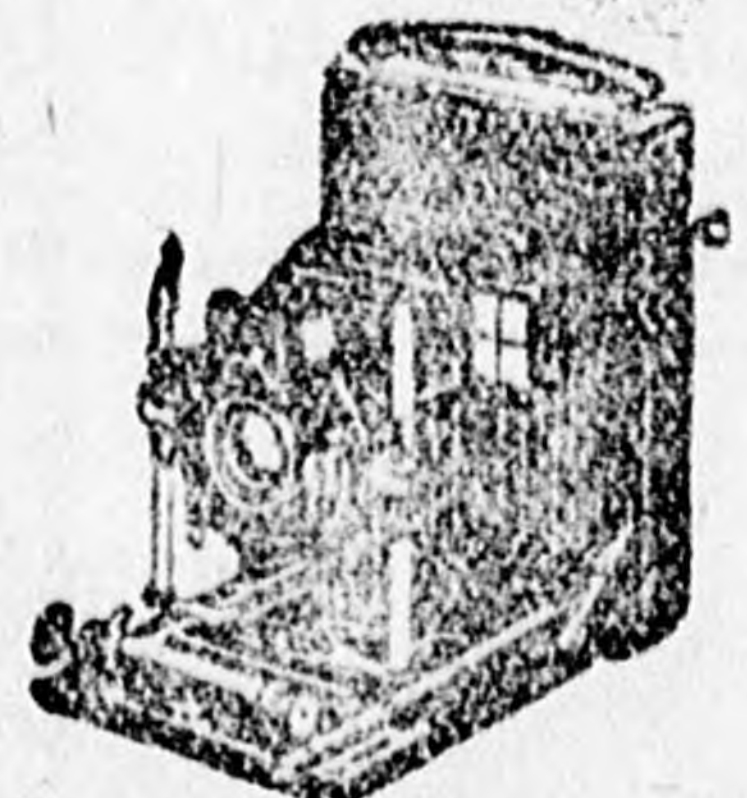

Raktárunkból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusú, duplagolyós csapágyazású

német gyártmányú famegmunkáló gépeket és szerzőmunkákat.

Jellinek és Társa Subotica, Paja Kujundžića ulica 4.

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film. Mimoso gázfény, brómzüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkek gyári áron. Fényképezőknek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít

DEUTSCH I.

optikus és fotoszaküzlete **SUBOTICA**

Kérjen árjegyzéket! Telefon 2-16

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár **VARRÓGÉPEK** ezekhez alkatrészek, szel, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

varrógépkereskedése
Subotica, Jelašićeva ul. 5.
Részletfizetésre is.

V.-BECSKEREKI MALOMÉPÍTŐ R. T. (A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Alapítva 1921-ben Telefon 264 Táviratcim: Mühlenbau

Első és egyedüli jugoszláv gépgyár malomgépek, azok alkatrészeinek és malomberendezési tárgyak előállítására. — Elvállalunk új malomépítések és rekonstrukciókat a legjobban bevált rendszerünk alapján. — Szabadonlengő forgatyu nélküli siksziták, melyek alkalmasak kisebb malomok részére is. — Állandóan raktáron mindennemű malomgépek, Ganz-hengerszék, „Meteor” malomkövek, konkolyozó hengerek (tricurók)

Mindenféle selyem-szilaszövetek és sodronyszövetek.

Jugoszláviában eddig 40-nél több malmot rendezett be, többek között:

Minska Industrija, Svetozar Blić, Skopje	200 q kapacitás	
Jurej Strubal, Bačko-Petrovac	200 q	
Margit Paromlin d. d. Subotica	300 q	
Heller-malom, V.-Bečkerek	400 q	2882
Zivan Gavrilović, Breslovac	150 q	
Mila Čaran i Drug, Ban.-Novoselo	120 q	
Hazai Malomipar r. t. V.-Bečkerek	1200 q	

Vezérképviselőt Novisadon: **GRUBER FERENC** mérnök-igazgató
Kralja Aleksandra 16. Telefon 260. Táviratcim: Gruber, Menrat-palata, Novisad

Autókofferek

legelőcsőbb és legszolidabb kivitelben, óriási választékban olcsón kaphatók

Hamburg Géza

bőröndös Sombor Lederer-palota

Előnyomdaberendezést

modernül és szakszertlen összeállítva legolcsóbban szállít

LEOPOLD SAMUEL

előnyomdaberendezési vállalat SENTA (Bačka)

MŰVIRÁGIPAR

Jugoszláviának egyik nagyobb városában, 20 év óta áll fenn, nagy vevőkörrel és nagy áru-raktárral, nagybani és kicsinybeni üzlet, a tulajdonos betegsége miatt

ELADÓ

Kérdezősködések „Blumenindustrie H-378” jellege alatt az Interreklam d. d. címre, Zagreb 1-78. intézendők. 52/2

BUTOR

Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amit a készlet tart, melyek közül itt árak mellett, a gyár átalakítása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legfinomabb, elsőrendű kivitelben

ATLAS D. D. butor- és faárnygár, NOVISAD

Fizetési megkönnyítés 274

FISCHER ERNŐ GRAFIKAI MŰINTÉZETE SUBOTICA

Karadžićeva ulica 26 sz. (Saját ház). Interurban telefon 341. — Pašićeva ulica 9 sz. — Interurban telefon 62. — Dombornyomó és vésnői műintézet. Üzleti könyv- és dobozgyár, Litografia, Cinkografia, Vonalzóintézet, Könyvnyomda, Könyvkötészet

T. C. — Van szerencsém tudomására hozni, hogy vállalatomat géppel préselt dobozok gyártásával kibővíttem. — Ezen legmodernebbül berendezett műintézet teljesítőképessége a modern kor oly magas szintjén áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelemmé teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — külföldről való behozatalát. — Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhívni az 1907 óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő litographia és könyvnyomdai műintézetemre, üzleti könyv- és dobozgyáramra és a legmodernebbül berendezett vonalzóintézetemre és könyvkötészetemre, mely üzemen az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izléses kivitelben és lehető legjutányosabb áron szállítja. — Cégetem a n. é. közönségnek a következő munkák szállítására ajánlom:

Dombornyomda és vésnői műintézet

Cimkék, névjegyek, levél-papírok, védjegyek, lorigasztó cimkék, pecsétnyomók, domborsajtók hivatalok és bankok részére. Minden vésnői munka.

Lithographia

Egy- és többszínű cimkék, védjegyek, levélpapírok, részvények, betétkönyvecskék, chequek, plakátok, céglapok és minden modern reklám.

Üzleti könyvgyár és vonalzóintézet

Mindennemű üzletikönyvek bankok, biztosítótársaságok, nagyvállalatok stb. részére a legjobb bekötésben. Mindennemű raszterek készítése a legjobb papírból

Könyvnyomda

a legszebb és legmodernebb nyomtatványok

Géppel préselt dobozgyár

Szögletes és gömbölyű dobozokat gyógyszerárak, drogériák, parfümériák stb. részére minden nagyságban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

Könyvkötészet

Mindennemű könyvkötészet munkák készítése

Cinkografia

mindenféle kliséket

Gyógyszerészdobozokban a szükséglet napról-napra nagyobbodott, de ezek a dobozok eddig csak kézzel és csak jól begyakorolt munkaerőkkel voltak előállíthatók. Érthető tehát a dobozgyáramnak az a törekvése, hogy igyekeztek a kézi géppel pótolni, de ezek a kísérletek nem jártak kellő eredménnyel, a géppel előállított dobozok csak külsőleg hasonlítottak a kézi géppel előállított dobozokra, de tartósság tekintetében meg se közelítették azokat. A gépmunka tehát sokáig nem jelentett semminemű haladást, hanem csak kísérletezéseket. Németországban és a többi iparkultúr államokban újabb szabadalmat nyert egy újrendszerű gép, amely az eddigi előállítási módot teljesen új alapokra fektette és a kézi munkát majdnem teljesen kizárja a dobozgyártásból. Az új előállítási módszer szerint az ezzel a módszerrel előállított dobozok csak külsőleg hasonlítanak a

kézzel gyártott dobozokhoz, a lényegében azonban teljesen eltérők ettől. Az új módszer szerint a fenék- vagy fedőlap nincs az oldalrészhez ragasztva, hanem abba elválaszthatatlanul beillesztve. A patentárma nemcsak külsőleg sokkal szebb, hanem az eddigi dobozoknál hasonlatlanul jobb is. Ennek tudható be, hogy az ily módon előállított dobozok a legrövidebb idő alatt minden kulturállamban határtalan elterjedést nyertek és minden gyógyszerár ma már csak ilyen dobozt használ. A dobozok tehát nemcsak külsőleg szebbek, mint az eddigi előállítottak, hanem annál sokkal tartósabbak is és árak tekintetében hasonlíthatatlanul olcsóbbak. Ezen gépdobozgyárat nagy áldozatok árán beszereztem, különösképpen azért, hogy ezen a gyógyszerárak, parfümériák, drogériák legkényesebb igényeit is kielégíthessem.

Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendű kiviteléről és áram jutányosságáról.

9226

Teljes tisztelettel **FISCHER ERNŐ**

ROGAŠKA-SLATINAI (ROHITSCH SAUERBRUNN) GYÓGYINTÉZET

AZ S. H. S. KIRÁLYSÁG LEGJOBB ÉS LEGMODERNEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTEZETE

VILÁGHIRŰ GYÓGYFORRÁSOK:

GYOMOR-, BEL-, SZIV-, VESE- ES MAJBAJOK ELLEN

„TEMPEL” „STYRIA” „DONAT”

JAVALVA

IDÉNY: MÁJUSTÓL—SZEPTEMBERIG

TÉLI IDÉNY: OKTÓBERTÓL—MÁRCIUSIG

Mérsékelt árak. — Az elő- és utóidényben különös engedmény. — Katonazene. — Hangversenyek. — Rádió. Legnagyobb kényelem. — Kedvező összeköttetés. Ásvány-, asztali- és gyógyvizek szétküldése. Kérjen prospektust!

ROGAŠKA-SLATINAI GYÓGYINTÉZET IGAZGATÓSÁGA.

Megérkezett a színes vászoncipő a Pálma cipőáruházba Pašičeva ul. 8 (Weinhut-ház)

Elsőrendű magyar-német-francia

levelező

ki az angol, bolgár, olasz nyelvet is beszél, nagyobb vállalatnál

állást keres

Jugoszlávia bármely városában, esetleg képviselőket elvállal. Szíves megkereséseket „Levelező” jelígre kér a kiadóhivatalba

5217

Baranyában (Magyarországon)

100 hold szántó 10 hold réttel

lakóházzal, gazdasági épületekkel, szabadkézből eladó. Érdeklődők leveleit „Termő” jelíggel az „Interreklam” r. t. Subotica továbbítja

5224

A Beoćini Cementgyár r. t. pincészeténél kb. 300 hektoliter elsőrendű vörös és fehér

Salaxia bor

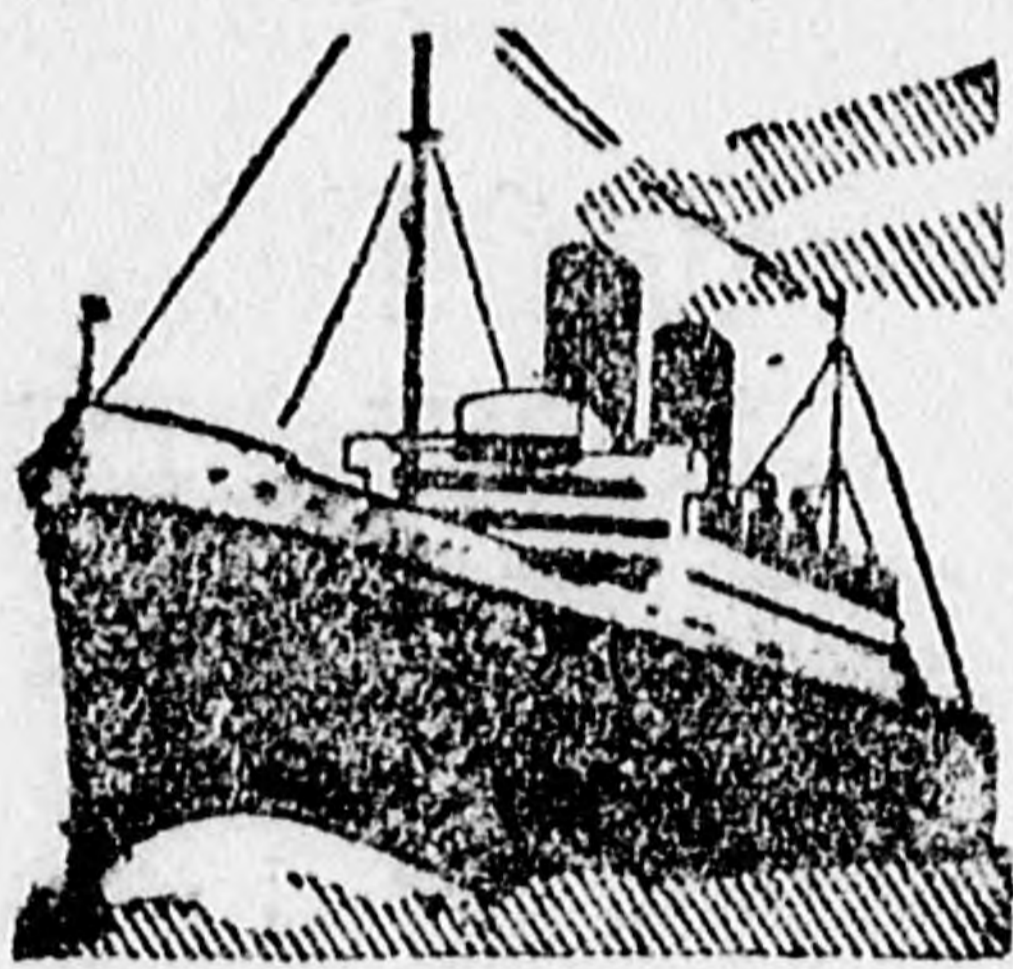
1923 és 1924-i évi termés kerül eladásra. Kisebb tételek, mint pl. 30-50 hliter is kaphatók. Reflektánsok sziveskedjenek direkt a Beoćini Cementgyár R. T.-hoz Beoćinba fordulni.

5124

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentínába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Utazási idő
Zagreb-Genova
20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR“

ügynökség és információs iroda

Vel.-Bečkerek

Wilson tér 3.

Sürgönyeim: Transoceanik V. Bečkerek

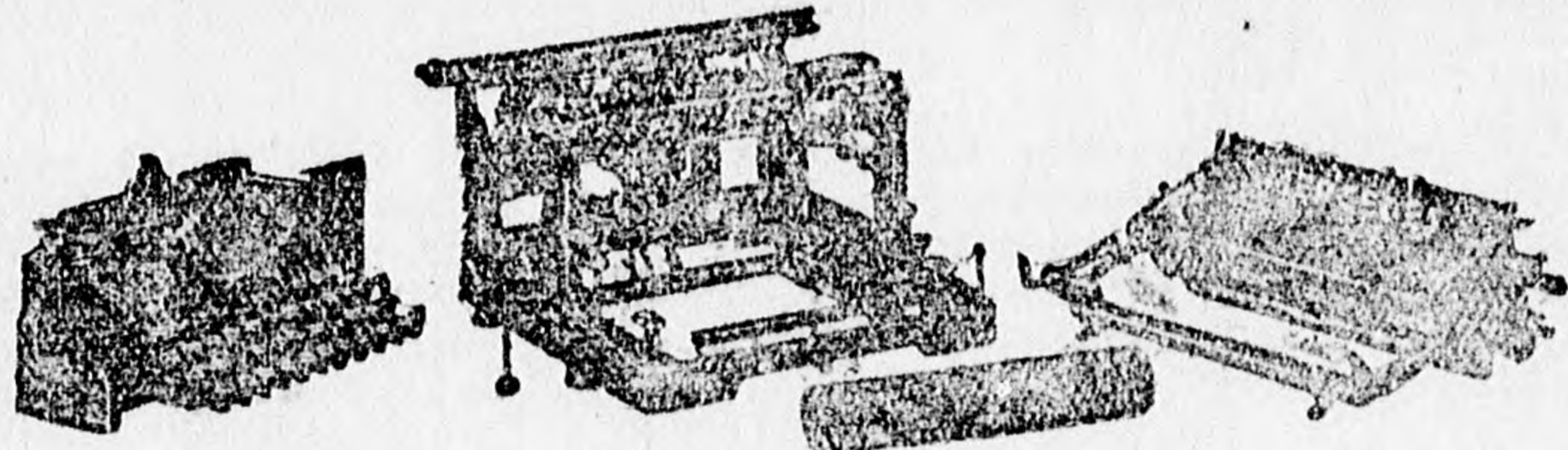
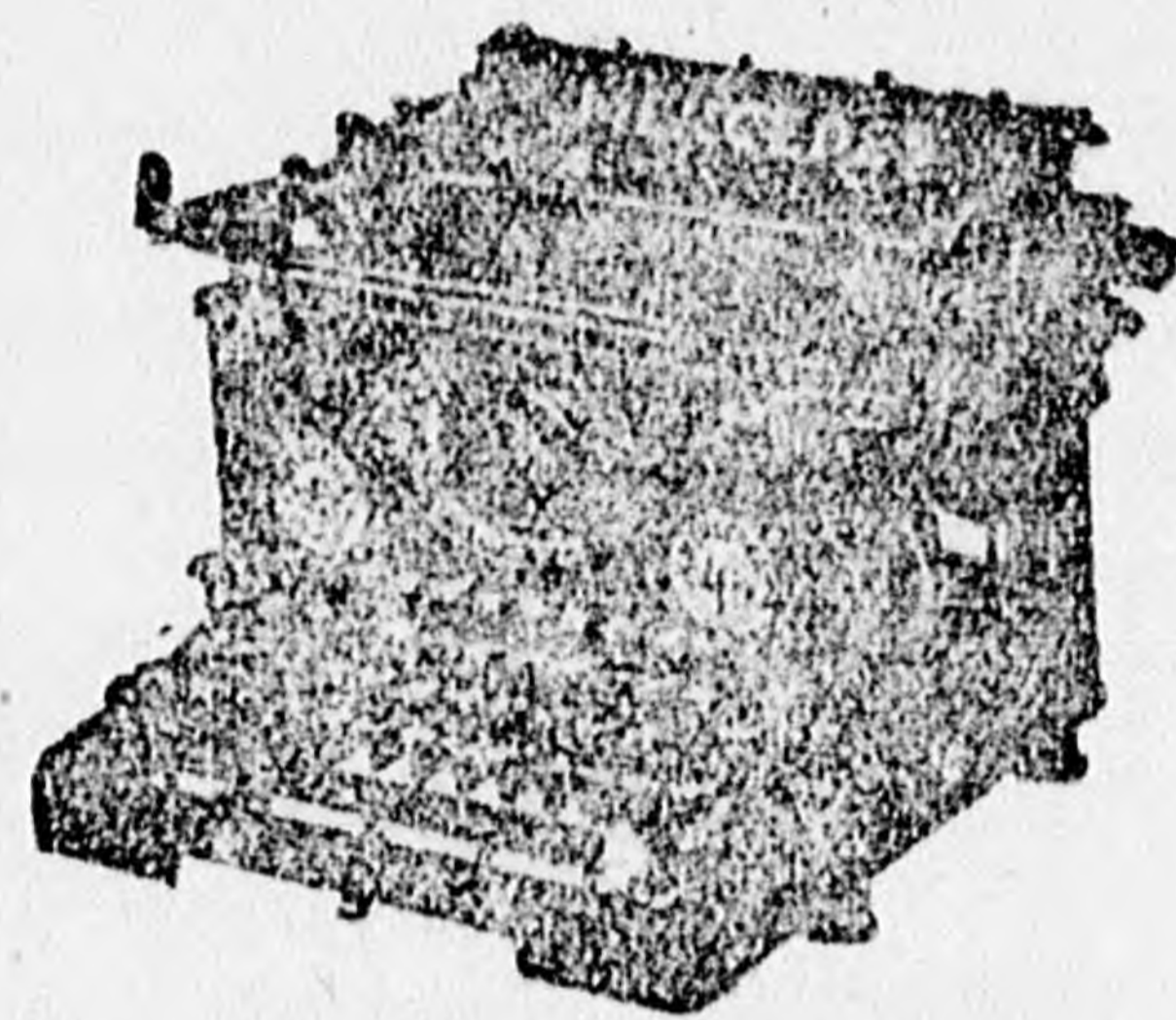
és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe

Jugoszláviai vezérképviselet
„TRANSOCEANIK“
Jugoszláviai Utazási és Szállítványozási R. T.
ZAGREB, Pejtrinska ul. 6.

CSAK

MERCEDES

kicserélhető betűzetű
írógépen írjon, mely
így szétszedhető:

SHS. vezérképviselet WILHEIM S. és FIA, SUBOTICA

PRIMARIUS

Gyár, iroda és műszaki osztály:
Majšanski vinogradi 137. Telefonszám: 385.

Első Subotica-i Vegyészeti Iparművek

„PRIMARIUS” gyártmányaink felülmulhatatlan minőségben gyártatnak, úgy mint:

„PRIMARIUS” padlólemez, higiénikus, könnyen és tisztán kezelhető, legnagyobb strapát álló, nyáron hűvöset, télen pedig meleget tart, a legolcsóbb és a járás rajta kellemes.

„PRIMARIUS” tűzmentes börtetőlemez a legviharállóbb, legerősebb, legolcsóbb és mindenütt kapható. — Csak

„PRIMARIUS” márkát fogadjon el!

„PRIMARIUS” kátránylemezek minden vastagságban.

„PRIMARIUS” szagtalan, kavicsos vagy sima szigetelőlemez és kátrány szigetelőlemez.

„PRIMARIUS” kátránytermékeink: karbolineum, kreolin, karbololaj, karbolsav, szurkok. — Továbbá víztől desztillált I-a sziléziai köszénkátrány állandóan raktáron.

„PRIMARIUS” törvényesen bejegyzett tengelyvédjegyű specialis uszó és

„PRIMARIUS” kocsikenőcs és

„PRIMARIUS” gépszir. — Minden hordón, dobozon és ládán rajta van a

„PRIMARIUS” tengely védjegy. — Mindenütt csak ezt vegye, más gyártmányt ne fogadjon el!
Műszaki osztályunk vállal

„PRIMARIUS” lemezzel való fedést, új és régi tetők bevonását és régi zsindelytetők bevonására is a legkitűnőbb és ami a fő, a legolcsóbb, sok évekre szóló garanciával. Különleges amerikai rendszerű szigeteléseket is vállalunk. Saját érdekében cselekszik, ha szükségletét csakis

„PRIMARIUS” gyártmányokból szerzi be.

TÜKÖR-

BORITÓ MUHELY

Toilett, szekrény, kézi, egyszerű és

CSISZOLT

tükröket készít, rongált és vakult tükrök

JAVÍTÁSÁT és ÜVEGCISZOLÓ munkát vállal mérsék. It áron

DROBAC SZIMA

VEL.-BECSKEREK (a szerb templom mellett)

4209

Az idő pénz

Vegyen a kerékpárjáró egy 1 1/2 G. ROTH MOTORT időt és pénzt takarít meg, bámulatos olcsó üzemköltség. Állandóan raktáron van

Ara 3200 dinár

Puch és Stüria kerékpárok állandóan kaphatók részletre is.

M. A. V. ASTRA szivógázmotor és cséplőgép képviselője

Trombitás Antal B.-Topola

3476

ELADÓ HÁZHELYEK

A palicsi utra és a a menhely mögött 39 200—200 □-öles házhely Bővebbet

Ruttkay Lászlónál az SzMTC. pálya mellett

4704

MASAMÓD

MAMSELL

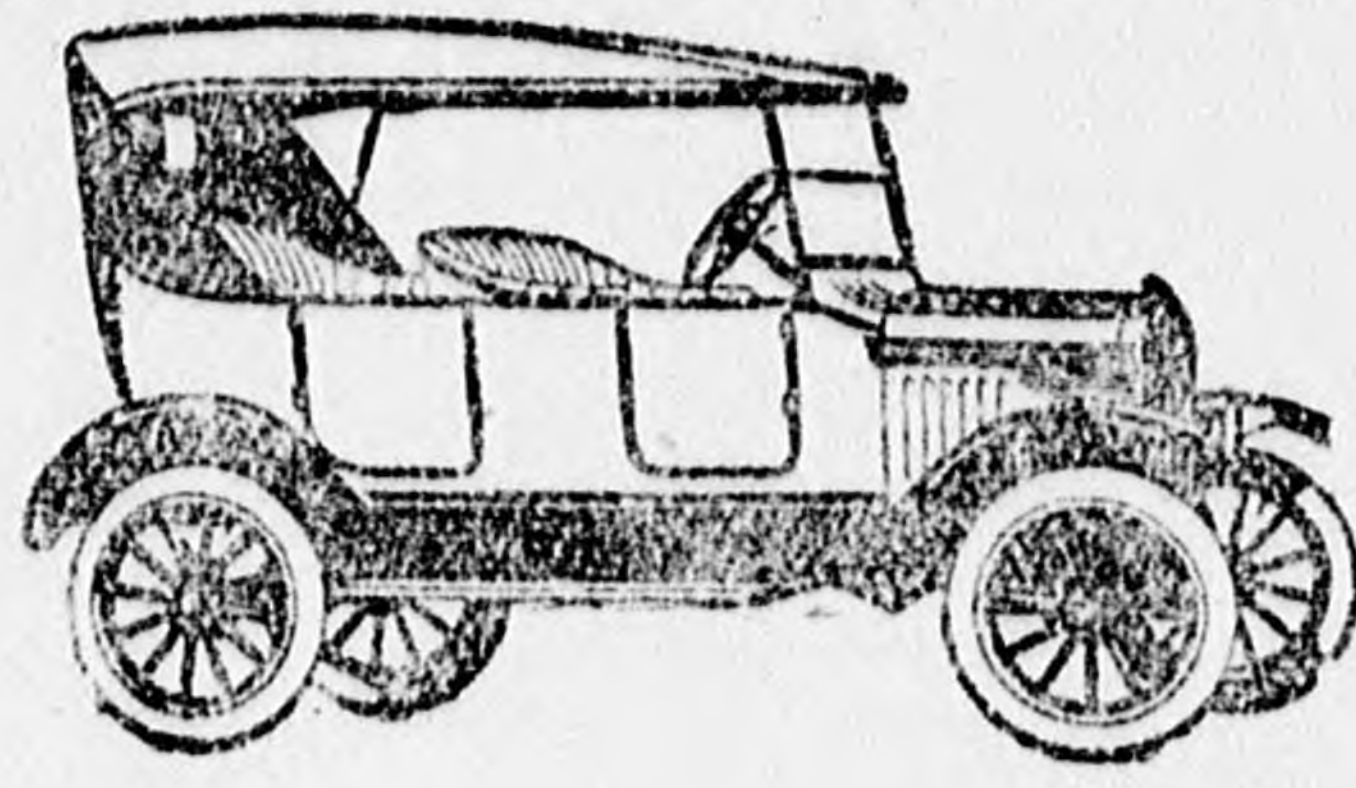
augusztus 15-re állást keres

Cím a kiadóban.

AMERICAN AUTO
WEIGAND & Co.
Lincoln *Ford* Fordson
autorizált képviselője
Paja Kujundžićeva ul. 4. Telefon 4—47. (Uri kaszinóval szemben)

Ford

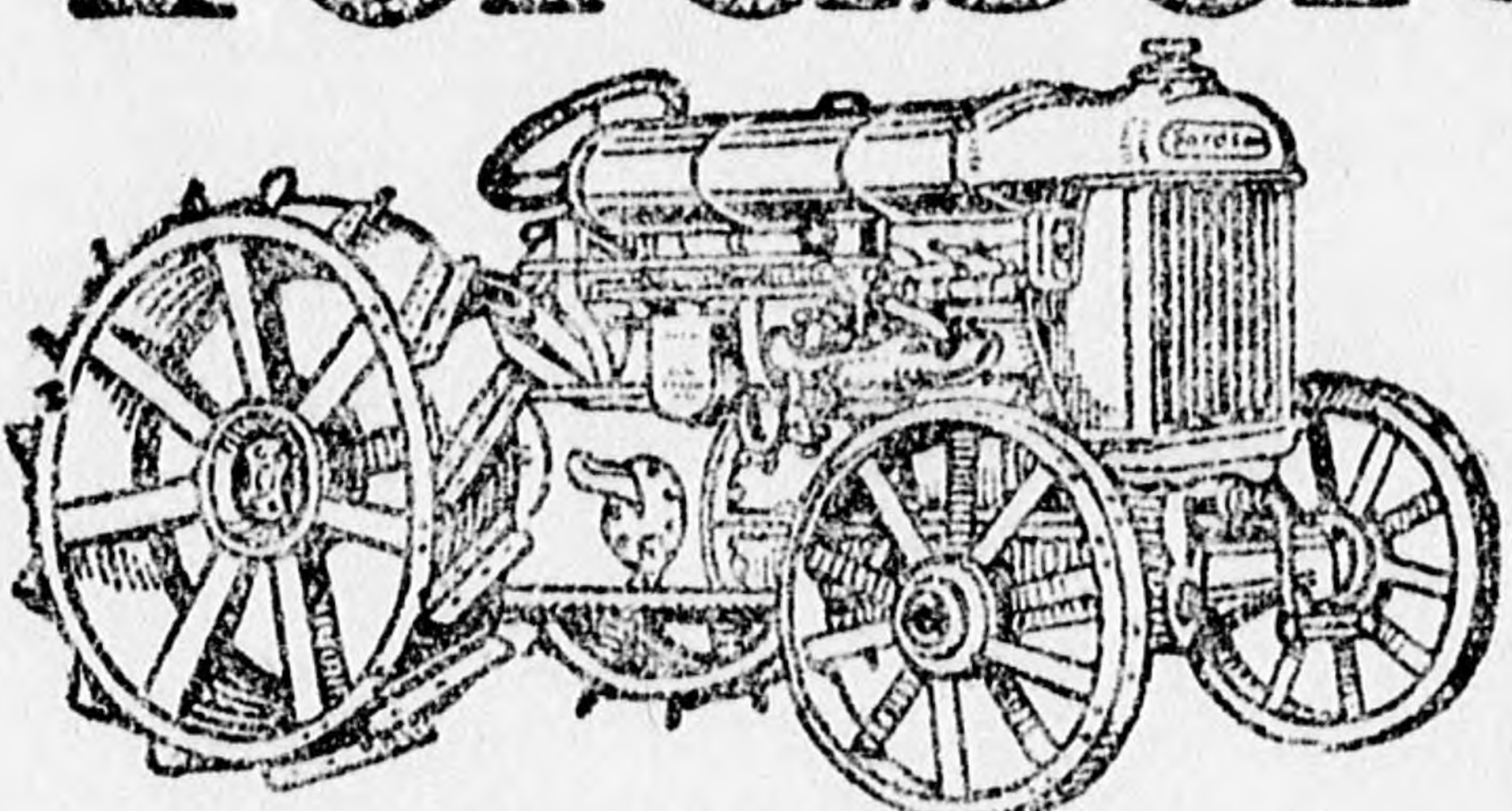
luxus-, személy-

és teher-

autók

Fordson

Állandó sofförtanfolyam, gyakorlati és műszaki kiképzés okl. gépészmérnökök vezetésével.

Traktorok, Oliver és Sach-féle ekék, Michelin pneuk, eredeti Ford és Vacuum autó- és motorolajok, valamint az **összes alkatrészek és autófelszerelések** nagy raktára és legelőnyösebb beszerzési forrása.

AUTOGARAGE

Alabaszter gipsz

I-a, legjobb és legolcsóbb!

Kérjen árajánlatot és mintákat és tegyen próbát

BORIVOJ PUTNIK I DRUG
BEOGRAD
Knez Milutina ulica broj 3
Telefon 26-64

MOTORBICKLI

az egyik 3 és fél HP három gyorsasággal Deutsche Werke gyártmányu, a másik 2 és fél HP két gyorsasággal „Zündap” gyártmányu azonnal letányos áron **eladó.**

Bővebbet Ing. O. Križanál Novi-Sad, Dunavska ul. 8.

Eladó

palicsi villatetek közvetlen a park mellett, a női fürdő és a nagyvendéglő között. Felvilágosítással szolgát

Strass Leó
mérnök
Edényipiac. Vermesh z

Prima dió szilvalekvár

valamint etuvált aszaltszilva

legolcsóbban beszerezhető

Djordje Racić
nagykereskedő cégnél
Sombor

Három omnibusz

egy hat üléses, két tizen-négy üléses jutányosan **eladó.**

FABRIKA SEČERA
Novivrbas.

Földbirtokosok és gazdák figyelmébe!

Van szerencsém a t. földbirtokos urakat, gazda urakat, valamint a többi érdeklődő közönséget értesíteni, hogy **Schlick Nicholson** gépgyár képviselőjét átvettem és ajánlom raktáramról a következőket:

Cséplőgépeket gőzlokomobilal vagy Fordsonnal kombinálva, elevátorral vagy anélkül, valamint az összes alkatrészeket **kedvező fizetési feltételek mellett**

Ing. O. Križan Állandóan raktáron Ford luxus- és teherautók, Fordson traktorok, valamint Oliver ekék

a Lincoln, Ford és Fordson autorizált képviselője

Novisad
Dunavska ul. 8

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Arajánlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.

TELEFONSZÁM: 383. 185

„GROSSLEY” világhírű motorgyár

Manchester (Anglia)

Modern, kompresszornélkül

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzelésre. Teljes biztonság az üzemben. Felülműhatatlan gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legtökéletesebb kidolgozás. Kedvező fizetési feltételek

Képvisező: **BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ** BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36.
Levelezés szerb és német nyelven. 1924. Telefon: 3592.

ELSŐ PALÁNKAI IPARI ÉS KERESKEDELMI KIÁLLITÁS

BAČKA PALÁNKA

1925 aug. 9-től 1925 aug 21-ig

Az iparkiállításán a három Palánka iparosai és gyárosai vehetnek részt saját gyártmányaikkal. Kereskedők csak oly árut állíthatnak ki, amelyek Palánkán nem készítettnek. A mezőgazdasági kiállításán bárki résztvehet mint kiállító.

Kérjen prospektust! Kérjen jelentkezési iveket!

50%-os kedvezmény az utazásoknál és áruszállításoknál a kiállítás előtt és kiállítás tartama alatt.

Közelebbi adatokat a lap közgazdasági rovatában időről-időre közlünk!

Bächer: egy és többvasu acéleke, borona, „Kultivator” kapálók és minden modern talajmivelő eszköz

Melichar: eredeti

Unicum Drill

vetőgépek, műtrágyaszórók, fűkaszálók, aratógépek, automatikus acélszénagyűjtők és mindennemű mezőgazdasági gépek

EREDETI PRIMA MANILLAZSINEG

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Telefon 522 Novisad, Liman Telefon 522

Varrógépek

„VIKTORIA“ nagykereskedés Subotica, Zrinjski trg 2.

GRAMOFONOK

COLUMBIA gramofonlemezek vezérképvele. Parlophon, gramofonlemez, a legjobb kerékpár- gumik, mindennemű alkatrészek nagy raktára.

Kereskedők, hangszerészek, mechanikusok kérjék saját érdeklükben nagy ártényzéküket

KerékpárokKérjenek ajánlatot:
és vegyenek
Mc. Cormick, Fordson és
Körting**traktorokat**1, 2, 3, 4, 5 vasú ekével
MÁV gépgyári golyós,
csapágyas
cséplőgépeket
Mc. Cormick 1 1/2, 3 és
6 lóerőspetróleummal
Szabadalmazott

Dorn törökrostákat

aratógépeket, manillát,
pótrészeketIberhardt-féle
utmi ekéketDebreceni gépgyári
gazdasági gépet, vetőgépetMagánjaro atalaki-
táshoz öntvényeket

Schumacher Rezső

Stari Bečej 2058

Bánáiban járás székhelyű városban, jóforgalmu rő-
fűszülettel, 25 szoba és melléképületekből álló és
100.000 dinár jövedelmű, a főtéren levő **egy**
emeletes ház jutányos áron eladó. Bővebb
felvilágosítással szolgál **Dr. Belohorski és Szügyi**
forgalmi irodája Novisad, Safarikova u. 7. I./10.
5132**FAGYAPOTGÉPEK**3 drb. Kirchner-féle 4 késsel, 1 drb
Hoffmann-féle fekvő prés, **alig 6**
hónapig használatban, kitünő
állapotban, valamint **két új**
Hoffmann-féle gép 2
késsel olcsón eladók 4051**HERRMANN STEINER**

fakereskedés, OSIJEK I. Pristanište 23

Bankok! Engrossisták!Bánáti nagyobb városban, külön kocsi-bejáratú nagy üzleti
sarokház, közel a vasúti állomáshoz és vámváratához, meg-
felelő raktárral, pincével, elköltözés felján, előnyös fi-
zetési feltételek mellett eladó. Hozzá tartozik 4 szobas, azon-
nal beköltözhető lakás. — BEGA hirdető és közvetítő
Veliki-Bečkerak, a főpostával szemben.**ROSER ISTVÁN**
MŰSZAKI ÜZLETE SENTA
Kralj Aleksandra u. Városházzal szemben
Telefon 31.Ajánlja dusan felszerelt raktárát az igen tisztelt
iparvállalatok és gazdaságok valamint fémiparosok
és építetők figyelmébe.Állandó raktár az összes ipari és gazdasági mű-
szaki cikkekkel és géprészekkel, fűrdőszobaberan-
dezekkel, szivattyúkkal, víz és gőz szerelvények-
ből, elsőrendű gépszijak és szilvaselymekből és
mindennemű kenőanyagokból.**Autóalkatrészek, Benzin és Olajtöltő**
állomás!!

Versenyképes árak! Kérjen árajánlatot!

LORON OBILORWOLF-LANZ
600 HP-ig teljesen újak
vagy generáljavitva gyári
garanciával**bérbe is**KRETTFÜRÉSZEK, FÜ-
RÉSZEKÉK Pini & Kay
Wien vezérképvele,SZIVÓGÁZMOTOROK
kompresszornélküliDIESELMOTOROK,
NYERSOLA MOTOROKMotorenfabrik Darmstadt
vezérképvele,MALOMGÉPEK, ÖRLŐ-
JÁRATOK 32-43 coll.Kedvező fizetési feltételek.
Szállítás kompl. felszerelve

Braća Fischer D. D.

Zagreb, Pantovčak 16

Legolcsóbban
vásárolhatúj és használt benzin, szivó-
gáz és nyersolaj-motorokat
minden nagyságban. Külön-
féle malomgépeket, henger-
székek, hűmozogépek, tarárok
stb.**Petrás László**

gépjavító műhelyében

Veliki Bečkerak

Geteova (Német) ul. 48.

Vállalok mindenféle
motor, gép és kazán-
javításokat.Autogén hegesztést.
Cserszűzletek.Kedvező fizetési feltételek.
3156**DENTIST**
FARKAS ANTALfogműtermét Verseczről
Beogradba, Vasina ul. 21
helyezte át.

Rendel 8-12 és 2-6-ig

VÉGEZfog- és gyökérhuzásokat tel-
jesen fájdalommentesen,
piombákat a legártalmasabban,
arany és platina koronák és
fogak, ugyszintén teljes fog-
sorok a legújabb amerikai
módszer szerint. — Szájvizs-
gálat díjtalan. — Vidékiek
soron kívül fogadtatnak.
4777**BANGÓ**
TANINTÉZET

Budapest IX. Ráday-utca 14.

Teljes anyagi garancia mel-
lett készítő magánvizsgák-
ra, érettségire vidékieket is.**RESTAURANT**
KOD TRI BRATA

volt „Tri Šešira“

Subotica, Knez Mihajla ul.

Kellomenes kerthelyiség!Izletes ételek és legjobb
italok állandóan.Fries csobabesica ez raz-
nicsa már délután kaphatók**Naponta cigányzene!**

Havi abbonama 650 D.

FORDSON TRAKTOR TULAJDONOSOK Mielőtt a cséplési és ugarolási munkálatok elvégzéséhez
a traktort üzembe helyezi, hívjon meg bennünket a
gép rendbehozására. Az összes traktor és ekealkatrészek
raktáron vannak.**KLEIN GÉZA ÉS FIAI SUBOTICA**Beethoven szimfoniák, Wagner, Mozart, Schubert zenemű-
vei: Marica grófnő, Nótás kapitány, Chili Bom Bom, Sahara,
Umberufen toj, toj, toj, kaphatók nagy választékban**VIKTORIA**varrógép-, gramofon-, kerékpárüzletében
SUBOTICA, ZRINJSKI TRG 2.
(Sugár Manó fűszerkereskedése mellett)